



Vienna Life Towarzystwo  
Ubezpieczeń na Życie S.A.  
Vienna Insurance Group

**Sprawozdanie niezależnego biegłego rewidenta  
zawierające opinię o sprawozdaniu  
o wypłacalności i kondycji finansowej  
sporządzonym na dzień 31 grudnia 2017 r.  
i za rok obrotowy zakończony tego dnia**

**SPRAWOZDANIE NIEZALEŻNEGO BIEGŁEGO  
REWIDENTA Z BADANIA**

KPMG Audit Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp.k.  
ul. Inflancka 4A  
00-189 Warszawa, Polska  
Tel. +48 (22) 528 11 00  
Faks +48 (22) 528 10 09  
kpmg@kpmg.pl

## SPRAWOZDANIE NIEZALEŻNEGO BIEGŁEGO REWIDENTA („SPRAWOZDANIE”)

Dla Rady Nadzorczej Vienna Life Towarzystwa Ubezpieczeń na Życie S.A. Vienna Insurance Group

### **Sprawozdanie z badania sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej**

Przeprowadziliśmy badanie załączonego sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej Vienna Life Towarzystwa Ubezpieczeń na Życie S.A. Vienna Insurance Group („Jednostka”) z siedzibą w Warszawie, ul. Cybernetyki 7, sporzązonego na dzień 31 grudnia 2017 r. i za rok obrotowy zakończony tego dnia („Sprawozdanie o wypłacalności i kondycji finansowej”). Zarząd Jednostki sporządził Sprawozdanie o wypłacalności i kondycji finansowej na podstawie:

- ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1170 z późniejszymi zmianami) („Ustawa o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej”) oraz
- tytułu I rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2015/35 z dnia 10 października 2014 r. uzupełniającego dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/138/WE w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Wypłacalność II) (Dz. U. UE L.12 z dnia 17 stycznia 2015 r., s.1 z późniejszymi zmianami) („Rozporządzenie”)

zwanych dalej łącznie „Podstawą sporządzenia”. Sprawozdanie o wypłacalności i kondycji finansowej zostało sporzązone w celu wypełnienia wymogów art. 284 Ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej.

### **Odpowiedzialność Zarządu Jednostki**

Zarząd Jednostki jest odpowiedzialny za sporządzenie i prezentację tego Sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej zgodnie z Podstawą sporządzenia. Zarząd Jednostki jest odpowiedzialny również za kontrolę wewnętrzną, którą uznaje za niezbędną dla sporządzenia Sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej niezawierającego istotnego zniekształcenia spowodowanego oszustwem lub błędem.

### **Odpowiedzialność Biegłego Rewidenta**

Naszym zadaniem jest, w oparciu o przeprowadzone badanie, wyrażenie opinii o tym Sprawozdaniu o wypłacalności i kondycji finansowej. Nasze badanie przeprowadziliśmy stosownie do wymogów art. 290 Ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej i wydanego na jej podstawie rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 4 grudnia 2017 r. w sprawie badania sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej zakładu ubezpieczeń i zakładu reasekuracji przez firmę audytorską (Dz. U. z 2017 r. poz. 2284) („Rozporządzenie w sprawie badania sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej”), oraz Krajowych

Standardów Rewizji Finansowej w brzmieniu Międzynarodowych Standardów Badania przyjętych uchwałą Krajowej Rady Biegłych Rewidentów z dnia 10 lutego 2015 r.

Regulacje te nakładają na nas obowiązek postępowania zgodnego z zasadami etyki oraz zaplanowania i przeprowadzenia badania w taki sposób, aby uzyskać racjonalną pewność, że Sprawozdanie o wypłacalności i kondycji finansowej jest sporzązone, we wszystkich istotnych aspektach, zgodnie z Podstawą sporządzenia.

Nasze badanie polegało na przeprowadzeniu procedur mających na celu uzyskanie dowodów badania dotyczących kwot i informacji ujawnionych w Sprawozdaniu o wypłacalności i kondycji finansowej. Wybór procedur badania zależy od naszego osądu, w tym oceny ryzyka wystąpienia istotnego zniekształcenia w Sprawozdaniu o wypłacalności i kondycji finansowej spowodowanego oszustwem lub błędem. Przeprowadzając ocenę tego ryzyka bierzemy pod uwagę kontrolę wewnętrzną związaną ze sporządzeniem Sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej w celu zaplanowania stosownych do okoliczności procedur badania, nie zaś w celu wyrażenia opinii na temat skuteczności jej działania. Badanie obejmuje również ocenę odpowiedniości stosowanej polityki rachunkowości, zasadności szacunków dokonanych przez Zarząd Jednostki oraz ocenę ogólnej prezentacji Sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej.

Wyrażamy przekonanie, że uzyskane przez nas dowody badania stanowią wystarczającą i odpowiednią podstawę do wyrażenia przez nas opinii z badania.

#### *Opinia*

Naszym zdaniem, załączone Sprawozdanie o wypłacalności i kondycji finansowej Vienna Life Towarzystwa Ubezpieczeń na Życie S.A. Vienna Insurance Group sporządzone na dzień 31 grudnia 2017 r. i za rok obrotowy zakończony tego dnia zostało przygotowane, we wszystkich istotnych aspektach, zgodnie z Podstawą sporządzenia.

#### *Podstawa sporządzenia*

Nie zgłaszając zastrzeżeń, zwracamy uwagę na podstawę sporządzenia opisaną we Wprowadzeniu do Sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej. Sprawozdanie o wypłacalności i kondycji finansowej zostało sporządzone w celu spełnienia wymogów art. 284 Ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, i może nie być odpowiednie dla innych celów.

#### *Sprawozdanie na temat innych wymogów prawa i regulacji*

#### *Ogólna charakterystyka Jednostki*

Vienna Life Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie S.A. Vienna Insurance Group, z siedzibą w Warszawie przy ul. Cybernetyki 7 prowadzi działalność we wszystkich grupach ubezpieczeń życiowych wymienionych w Załączniku do Ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej dla działu I. Jednostka została zarejestrowana w dniu 3 lipca 2001 r. w Sądzie Rejonowym dla m.st. Warszawy w Warszawie, XIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS 0000056463. Kapitał zakładowy Jednostki na dzień 31 grudnia 2017 r. wynosił 82 000 000 złotych.

*Stwierdzenie uzyskania od zakładu żądanych informacji, danych, wyjaśnień i oświadczeń*

W trakcie badania Sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej uzyskaliśmy od Jednostki żądane przez nas informacje, dane, wyjaśnienia i oświadczenia.

*Informacje wymagane przez Rozporządzenie w sprawie badania sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej*

Zakłady ubezpieczeń są obowiązane przestrzegać wymogów w zakresie wypłacalności określonych przepisami Ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej oraz tytułu I Rozporządzenia. Za przestrzeganie tych wymogów, w tym w szczególności za ustalenie wartości aktywów dla celów wypłacalności, rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności, innych niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe zobowiązania dla celów wypłacalności, obliczenie kapitałowego wymogu wypłacalności oraz minimalnego wymogu kapitałowego, a także ocenę jakości i wysokości środków własnych zgodnie z określonymi wymogami jest odpowiedzialny Zarząd Jednostki. Naszym zadaniem było zbadanie Sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej jako całości. Zgodnie z Rozporządzeniem w sprawie badania sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej zakres naszego badania obejmował w szczególności procedury badania dotyczące zgodności wyceny i ujmowania aktywów dla celów wypłacalności, rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności oraz innych niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe zobowiązania dla celów wypłacalności, obliczenia kapitałowego wymogu wypłacalności oraz minimalnego wymogu kapitałowego oraz dokonanej przez Zarząd oceny jakości i wysokości środków własnych zgodnie z Ustawą o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej oraz Rozporządzeniem, ale celem naszego badania nie było wyrażenie opinii oddziennie na ich temat.

W oparciu o przeprowadzone badanie informujemy, że Jednostka na dzień 31 grudnia 2017 r., we wszystkich istotnych aspektach:

- ustaliła wartość aktywów dla celów wypłacalności zgodnie z art. 223 ust. 1 Ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej oraz rozdziałem II w tytule I Rozporządzenia;
- ustaliła wartość zobowiązań dla celów wypłacalności innych niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe dla celów wypłacalności zgodnie z art. 223 ust. 2 i 3 Ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej oraz rozdziałem II w tytule I Rozporządzenia;
- ustaliła wartość rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności zgodnie z art. 224-235 Ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej oraz rozdziałem III w tytule I Rozporządzenia;
- obliczyła kapitałowy wymóg wypłacalności zgodnie z art. 251 Ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej oraz rozdziałami V i X w tytule I Rozporządzenia;
- obliczyła minimalny wymóg kapitałowy zgodnie z art. 271-275 Ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej oraz rozdziałami VII i X w tytule I Rozporządzenia;
- dokonała oceny jakości środków własnych oraz ustaliła wysokość dopuszczonych środków własnych stanowiących pokrycie kapitałowego wymogu wypłacalności i wysokość dopuszczonych podstawowych środków własnych stanowiących pokrycie minimalnego wymogu kapitałowego zgodnie z art. 238 i art. 240-248 Ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej i rozdziałem IV w tytule I Rozporządzenia;
- posiadała dopuszczone środki własne w wysokości nie niższej niż kapitałowy wymóg wypłacalności,

- posiadała dopuszczone podstawowe środki własne w wysokości nie niższej niż minimalny wymóg kapitałowy,
- przedstawiła kompletne wyjaśnienia dotyczące istotnych różnic podstaw i metod stosowanych do wyceny aktywów dla celów wypłacalności, rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności i zobowiązań innych niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe dla celów wypłacalności, w porównaniu z podstawami i metodami stosowanymi do wyceny aktywów, rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów rachunkowości i pozostałych zobowiązań w rocznym sprawozdaniu finansowym sporządzonym za rok zakończony 31 grudnia 2017 r.

W imieniu firmy audytorskiej  
KPMG Audit Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp.k.  
Nr na liście 3546  
ul. Inflancka 4A  
00-189 Warszawa



Maria Szczesiak  
Kluczowy biegły rewident  
Nr w rejestrze 9794  
Komandytariusz, Pełnomocnik

Warszawa, dnia 20 kwietnia 2018 r.

**SPRAWOZDANIE  
O WYPŁACALNOŚCI I KONDYCJI FINANSOWEJ**



Vienna Life Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie S.A.  
Vienna Insurance Group

# SPRAWOZDANIE O WYPŁACALNOŚCI I KONDYCJI FINANSOWEJ

ZA ROK ZAKOŃCZONY 31 GRUDNIA 2017

# SPIS TREŚCI

<b>WPROWADZENIE .....</b>	<b>4</b>
<b>PODSUMOWANIE .....</b>	<b>4</b>
<b>A. DZIAŁALNOŚĆ I WYNIKI .....</b>	<b>8</b>
A.1    DZIAŁALNOŚĆ.....	8
A.1.1    Nazwa i forma prawa zakładu .....	8
A.1.2    Nazwa i dane kontaktowe organu nadzoru odpowiedzialnego za nadzór finansowy nad zakładem oraz nazwa i dane kontaktowe organu nadzoru sprawującego nadzór nad grupą, do której należy zakład.....	9
A.1.3    Dane kontaktowe biegłego rewidenta zakładu.....	9
A.1.4    Informacje dotyczące udziałowców.....	10
A.1.5    Pozycja zakładu w prawnej strukturze grupy.....	10
A.1.6    Istotne linie biznesowe zakładu oraz istotne obszary geograficzne, na których zakład prowadzi działalność .....	10
A.1.7    Istotne zdarzenia gospodarcze i inne, które miały miejsce w okresie sprawozdawczym, i które wywarły istotny wpływ na zakład .....	11
A.2    WYNIK Z DZIAŁALNOŚCI UBEZPIECZENIOWEJ .....	13
A.3    WYNIK Z DZIAŁALNOŚCI LOKACYJNEJ (INWESTYCYJNEJ).....	15
A.4    WYNIKI Z POZOSTAŁYCH RODZAJÓW DZIAŁALNOŚCI .....	16
<b>B. SYSTEM ZARZĄDZANIA.....</b>	<b>16</b>
B.1    OGÓLNA INFORMACJA O SYSTEMIE ZARZĄDZANIA .....	16
B.1.1    Zarząd i Rada Nadzorcza .....	17
B.1.2    Struktura zarządzania .....	20
B.1.3    Informacja i ścieżki raportowania .....	21
B.1.4    Zasady dotyczące wynagradzania .....	22
B.2    WYSKOGLI DOTYCZĄCE KOMPETENCJI I REPUTACJI .....	24
B.2.1    Ogólne standardy zarządzania ludźmi .....	24
B.2.2    Wymogi dotyczące kompetencji.....	25
B.2.3    Ocena reputacji .....	26
B.3    SYSTEM ZARZĄDZANIA RYZYKIEM .....	27
B.4    SYSTEM KONTROLI WEWNĘTRZNEJ.....	30
B.4.1    Zasady ogólne .....	30
B.4.2    Odpowiedzialność i uprawnienia.....	31
B.4.3    Ocena efektywności systemu kontroli wewnętrznej.....	32
B.4.4    Funkcja zgodności z przepisami.....	33
B.5    FUNKCJA AUDYTU WEWNĘTRZNEGO .....	33
B.6    FUNKCJA AKTUARIALNA .....	34
B.7    OUTSOURCING .....	35
B.8    WSZELKIE INNE INFORMACJE .....	36
<b>C. PROFIL RYZYKA .....</b>	<b>37</b>
C.1    RYZYKO AKTUARIALNE.....	37
C.2    RYZYKO RYNKOWE.....	40
C.3    RYZYKO KREDYTOWE.....	42
C.4    RYZYKO PŁYNNOŚCI .....	43
C.5    RYZYKO OPERACYJNE .....	44
C.6    POZOSTAŁE ISTOTNE RYZYKA .....	45
<b>D. WYCENA DO CELÓW WYPŁACALNOŚCI .....</b>	<b>47</b>

D.1	AKTYWA.....	49
D.2	REZERWY TECHNICZNO-UBEZPIECZENIOWE.....	55
D.2.1	<i>Najlepsze oszacowanie.....</i>	56
D.2.2	<i>Margines ryzyka .....</i>	58
D.2.3	<i>Założenia .....</i>	59
D.2.4	<i>Wyjaśnienie istotnych różnic pomiędzy wyceną do celów wypłacalności i wyceną do na potrzeby sprawozdań finansowych .....</i>	60
D.2.5	<i>Stosowanie środków przejściowych .....</i>	61
D.2.6	<i>Reasekuracja .....</i>	61
D.3	INNE ZOBOWIĄZANIA .....	62
D.4	ALTERNatywne METODY WYCENY .....	66
D.4.1	<i>Wskazanie aktywów i zobowiązań do których stosuje się alternatywne metody wyceny .....</i>	66
D.4.2	<i>Uzasadnienie stosowania alternatywnej metody wyceny.....</i>	66
D.4.3	<i>Udokumentowanie założeń leżących u podstaw alternatywnej wyceny.....</i>	66
D.4.4	<i>Ocena poziomu niepewności w zakresie alternatywnej wyceny aktywów.....</i>	67
D.5	WSZELKIE INNE INFORMACJE .....	67
<b>E.</b>	<b>ZARZĄDZANIE KAPITAŁEM .....</b>	<b>68</b>
E.1	ŚRODKI WŁASNE .....	68
E.2	KAPITAŁOWY WYMÓG WYPŁACALNOŚCI SCR I MINIMALNY WYMÓG WYPŁACALNOŚCI MCR.....	71
E.3	INNE INFORMACJE .....	72

## **WPROWADZENIE**

Sprawozdanie o wypłacalności i kondycji finansowej zostało sporządzone zgodnie z wymogami Ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej z dnia 11 września 2015 roku (Dz. U. 2017 r. poz.1170 z późn. zm., dalej: Ustawa) implementującej Dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/138/WE wraz z późniejszymi zmianami (dalej: Dyrektywa) oraz Rozporządzenia delegowanego komisji (UE) 2015/35 z dnia 10 października 2014 roku (dalej: Rozporządzenie). Zgodnie z powyższymi regulacjami niniejsze sprawozdanie zostało poddane badaniu przez biegłego rewidenta oraz ujawnione na stronie internetowej Vienna Life Towarzystwa Ubezpieczeń na Życie S.A. Vienna Insurance Group („Spółka”, „Vienna Life”)

Sprawozdanie o wypłacalności i kondycji finansowej zawiera opis jakościowy oraz dane ilościowe dotyczące działalności i wyników operacyjnych Spółki, systemu zarządzania, profilu ryzyka, wyceny do celów wypłacalności oraz zarządzania kapitałem.

Do celów niniejszego sprawozdania informacje uznaje się za istotne, jeśli ich pominięcie lub zniekształcenie mogłoby wpłynąć na proces decyzyjny lub ocenę interesariuszy.

Wszelkie dane ilościowe w niniejszym sprawozdaniu zostały zaprezentowane w tysiącach złotych i dotyczą okresu sprawozdawczego od 1 stycznia 2017 r. do 31 grudnia 2017 r.

## **PODSUMOWANIE**

Vienna Life prowadzi działalność w ramach dwóch linii biznesowych:

1. Ubezpieczenia, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe, i ubezpieczenia związane z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym (UFK),
2. Pozostałe ubezpieczenia na życie.

Na potrzeby niniejszego sprawozdania wyłącznie linia biznesowa Ubezpieczenia, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe, i ubezpieczenia związane z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym (UFK) jest uznawana za istotną linię biznesową.

Spółka prowadzi licencjonowaną działalność w zakresie opisanym powyżej, wyłącznie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

W Spółce istnieje system zarządzania zgodny z wymogami Dyrektywy oraz Ustawy. Powołane zostały osoby nadzorujące funkcje kluczowe, obowiązują regulacje wewnętrzne w istotnych, wskazanych przez Ustawę, obszarach: struktura organizacyjna (w tym działalność komitetów), zarządzanie ryzykiem (w tym: Własna ocena ryzyk i wypłacalności, dalej: ORSA), kontrola wewnętrzna, outsourcing i obszar dotyczący wynagrodzeń oraz kompetencji i reputacji.

W roku 2017 wystąpiły istotne zmiany w systemie zarządzania:

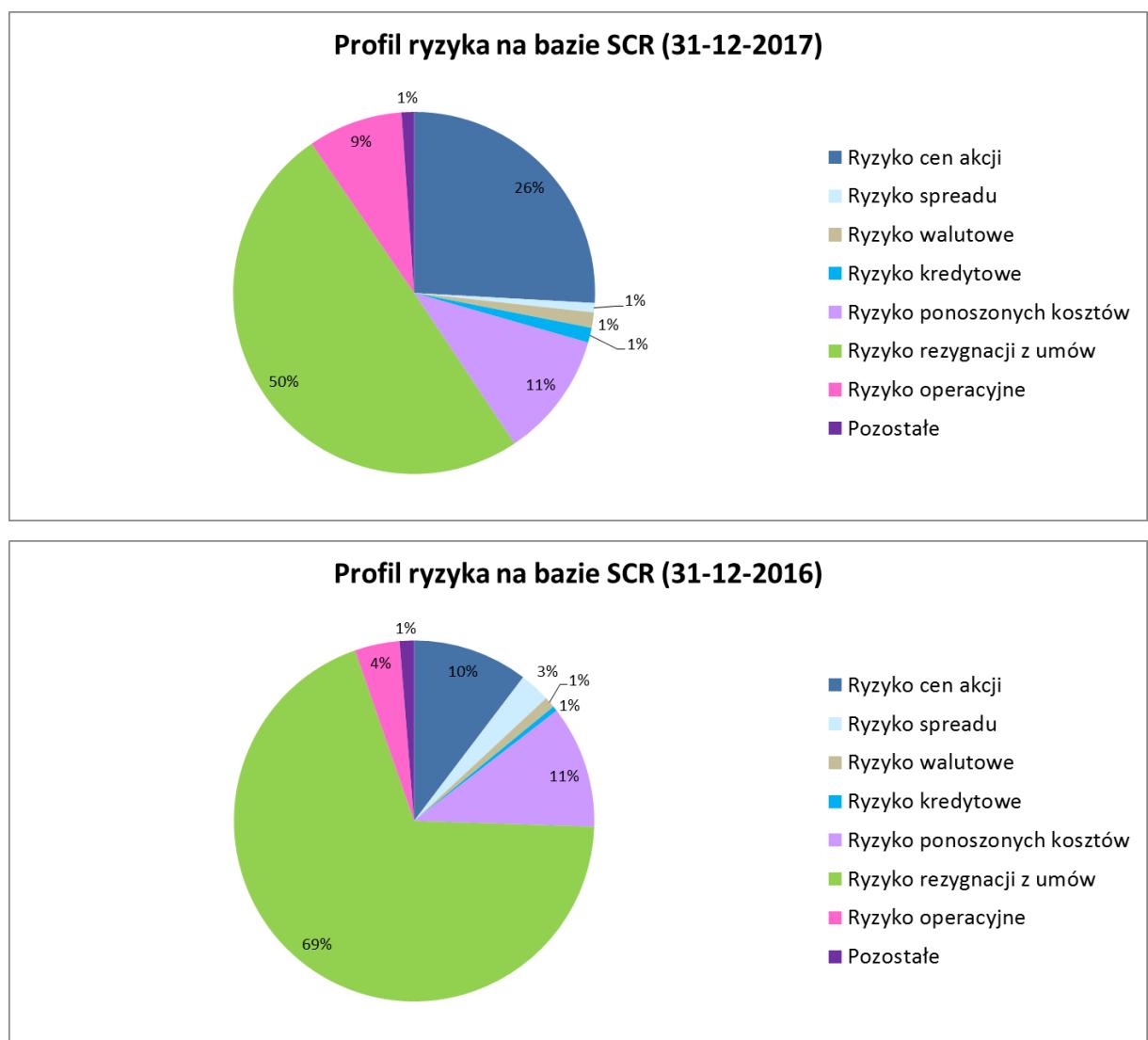
- zmiany w składzie Rady Nadzorczej (opisane w punkcie B.1.1)
- powołanie Komitetu Audytu uchwałą Rady Nadzorczej z dnia 15 września 2017 (opisane w punkcie B.1.1)

Spółka ma ustalony system zarządzania ryzykiem, w ramach którego identyfikuje, zarządza, monitoruje i raportuje informacje dotyczące istotnych ryzyk.

Profil ryzyka Spółki zawiera: ryzyko aktuarialne, ryzyko rynkowe, ryzyko kredytowe, ryzyko operacyjne. Ponadto w ramach systemu zarządzania ryzykiem Spółka identyfikuje ryzyka: płynności, strategiczne, reputacji, związane z wartościami wykupu, otrzymywanych retrocesji, zwrotu prowizji z tytułu rezygnacji z umów, ryzyko nowego biznesu, o których mowa w punktach C1C6.

Z końcem roku 2017 Spółka zastosowała technikę ograniczania ryzyka aktuarialnego poprzez reasekurację, obniżając udział ryzyka aktuarialnego w profilu ryzyka Spółki w porównaniu z rokiem poprzednim (widoczne na poniższym wykresie).

Wykres nr 1 Profil ryzyka na koniec roku 2017 oraz na koniec 2016.



W roku 2017 Spółka nie dokonała istotnych zmian w metodach wyceny do celów wypłacalności.

Model biznesowy Vienna Life opiera się na czterech filarach:

- ✓ Szeroka gama produktów oszczędnościowych i inwestycyjnych w formie ubezpieczeń na życie z UFK,
- ✓ Koncentracja na wybranych segmentach klientów,
- ✓ Dystrybucja oparta o instytucje finansowe oraz kanały własne,
- ✓ Relacje z klientami.

Vienna Life rozwija strategiczne kompetencje polegające na pozyskiwaniu i analizie informacji dotyczącej klientów w celu dopasowania oferty produktów, usług, potrzeb i oczekiwania. Klienci mają zróżnicowane preferencje dotyczące komunikacji, zawierania umów, pozyskiwania informacji z wykorzystaniem nowych kanałów takich jak chat, społeczności internetowe, fora, portale społecznościowe, co znajduje odzwierciedlenie w organizacji procesów obsługi. Spółka tworzy produkty dostosowane do potrzeb klientów oraz charakterystyki kanałów dystrybucji, w których są oferowane. Głównym wyróżnikiem oferty Spółki jest zakres i poziom obsługi w trakcie trwania relacji (serwis). Spółka koncentruje się na rozwoju sprzedaży poprzez współpracę z instytucjami finansowymi w szczególności bankami oraz poprzez własne oddziały. W najbliższych latach Spółka będzie rozbudowywać zdalne kanały sprzedaży (online).

Spółka zakłada w swojej strategii na lata 2018-2020 utrzymanie specjalizacji w zakresie oferty inwestycyjnej i oszczędnościowej czyli produktów typu unit-linked. Planowane jest dalsze wzmacnianie kompetencji Spółki w zakresie zarządzania inwestycjami mające na celu wzrost atrakcyjności oferty produktowej oraz zakresu i jakości procesu obsługi. Motorem planowanego wzrostu składki przypisanej są produkty z UFK ze składką jednorazową. Spółka planuje wzrost efektywności operacyjnej oraz obniżenie poziomu kosztów administracyjnych. Działania zrealizowane w latach 2015-2017 i planowane na kolejne lata dają podstawy do wzmacniania konkurencyjności Spółki, wzrostu poziomu składki przypisanej brutto oraz stopniowej poprawy wyniku finansowego.

Wycena aktywów i zobowiązań wymaga ekonomicznego oraz spójnego z informacjami z rynku podejścia. Z tego względu wycena poszczególnych pozycji aktywów i zobowiązań, a w szczególności zobowiązań ubezpieczeniowych, nie jest tożsama z wyceną ujętą w sprawozdaniu finansowym.

Spółka posiada regulacje wewnętrzne dotyczące zarządzania kapitałem, które obejmują między innymi monitorowanie pozycji kapitałowej, proces informowania Rady Nadzorczej przez Zarząd, planowanie kapitałowe w ramach tworzenia planu finansowego. Plany kapitałowe uwzględniają planowane dywidendy oraz podatek od niektórych instytucji finansowych. W ramach corocznej własnej oceny ryzyk i wypłacalności Vienna Life ocenia prospektownie spełnienie wymagań kapitałowych w perspektywie planu finansowego. ORSA jest wykonywana na podstawie zasad określonych w dokumentacji wewnętrznej Spółki.

#### Wynik z działalności ubezpieczeniowej

W 2017 r. Spółka zanotowała obroty mierzone wysokością składki przypisanej brutto w wysokości 662.103 tys. zł. Poziom ten jest niższy, w porównaniu z 2016 rokiem o 12%. Na niższy poziom składki przypisanej, w stosunku do roku poprzedniego, miały wpływ przede wszystkim niższa dynamika nowej sprzedaży w 2017 r. w porównaniu do 2016 r., wysoki poziom rocznych odstępów oraz wysoki poziom rezygnacji w pierwszych miesiącach roku obrotowego w reakcji na podpisane porozumienia z UOKiK.

Spadek sprzedaży wiąże się z obniżoną aktywnością pośredników ubezpieczeniowych z przyczyn, o których mowa w pkt. A.1.7 1).

W zakresie inwestycji środków klientów Spółka odnotowała wzrost zysków z inwestycji będący następstwem trwającego od 2016 roku ożywienia na polskiej giełdzie. Wynik z działalności lokacyjnej ustalony na podstawie sumy pozycji: przychodów z lokat terminowych w instytucjach kredytowych, przychodów z dłużnych papierów wartościowych, wyniku z realizacji lokat, niezrealizowanych zysków i strat na lokatach oraz pozostałych kosztów działalności lokacyjnej wyniósł w 2017 r. 181 623 tys. zł, co daje lepszy wynik o 64%, w porównaniu do 2016 roku.

Zanotowany w 2017 roku istotnie niższy wzrost rezerw techniczno-ubezpieczeniowych (252 489 tys. zł) w porównaniu do roku 2016 (523 122 tys. zł) jest efektem istotnego wzrostu zobowiązań Spółki, w 2016 roku, w związku z wydaną przez Prezesa UOKiK decyzją zobowiązującą oraz podpisany przez Spółkę z Prezesem UOKiK porozumieniem, o których mowa w pkt. A.1.7 2),

W 2017 roku Spółka poniosła koszty odszkodowań i świadczeń w wysokości 505 554 tys. zł. W porównaniu do 2016 roku nastąpił przyrost o 28%. Wzrost kosztów odszkodowań był wynikiem wzmożonej, w pierwszych miesiącach roku, aktywności klientów rozwiązujących umowy ubezpieczenia w reakcji na podpisane w grudniu 2016 porozumienie oraz większym poziomem roszczeń spornych związanych z umowami ubezpieczenia.

Koszty działalności ubezpieczeniowej w 2017 roku wyniosły 107.719 tys. zł z czego 66.505 tys. zł stanowiły koszty akwizycji. Był to poziom istotnie niższy w stosunku do 2016 roku, w którym wyniosły odpowiednio 130 282 tys. zł i 86 052 tys. zł. Jest to następstwo zarówno niższej sprzedaży nowych ubezpieczeń w 2017 roku jak i obniżenia ogólnego poziomu prowizji z tytułu umów ubezpieczeń.

W 2017 roku Spółka zmieniła zasady rachunkowości w zakresie alokacji kosztów pośrednich. W poprzednich latach, w kosztach likwidacji szkód, kosztach działalności lokacyjnej i kosztach akwizycji były ujmowane jedynie koszty bezpośrednie natomiast w 2017 r. Spółka wprowadziła model alokacji kosztów pośrednich.

W 2017 roku Spółka odnotowała pozytywny wynik z działalności ubezpieczeniowej (wynik techniczny) w kwocie 15 377 tys. zł. Jest to wynik istotnie lepszy w porównaniu z rokiem 2016 (139 824 tys. zł straty).

#### **Wynik z działalności operacyjnej**

Wynik brutto z działalności operacyjnej 2017 roku wykazuje wartość negatywną w kwocie 8 469 tys. zł. (w roku 2016 strata brutto wynosiła 145 857 tys. zł). Na negatywny wynik operacyjny 2017 roku miały głównie wpływ poniesione koszty w związku z przedawnionymi roszczeniami spornymi, o których mowa w punkcie A.1.7. 4), w łącznej wysokości 16 119 tys. zł. oraz podatek od niektórych instytucji finansowych, w wysokości 10 133 tys. złotych. Wysoki podatek od niektórych instytucji finansowych jest konsekwencją posiadania znacznej wartości aktywów zgromadzonych w Ubezpieczeniowych Funduszach Kapitałowych wynikającej z profilu działalności Spółki.

#### **Wynik z działalności inwestycyjnej**

Na koniec 2017 roku aktywa na ryzyko własne Spółki, w których skład wchodzą lokaty oraz środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych, wyniosły 134 238 tys. zł. (w roku 2016 wynosiły 212 675 tys. zł). W ciągu roku został osiągnięty przychód z inwestycji własnych na poziomie 2 152 tys. zł. Na wynik ten składały się przychody z obligacji skarbowych w kwocie 1 608 tys. zł. oraz w pozostałej części

przychody z depozytów bankowych w kwocie 544 tys. zł. W roku 2017 wskaźniki rentowności lokat wyniosły 1,8% oraz 2,1% odpowiednio dla inwestycji w dłużne papiery wartościowe oraz lokat terminowych. Ogólny wskaźnik rentowności lokat na koniec roku 2017 wyniósł 1,2% i jego spadek, w stosunku do roku 2016 (z 1,8%) można tłumaczyć spadkiem udziału obligacji skarbowych w ogólnym poziomie aktywów własnych.

Spółka zakończyła rok 2017 stratą netto w wysokości 8 875 tys. zł.

Na 31.12.2017 środki własne Spółki, w wysokości 186 024 tys. zł (wobec 229 181 tys. zł na koniec roku 2016), przewyższały wartość kapitałowego wymogu wypłacalności (SCR), który na 31.12.2017 r. wyniósł 161 313 tys. zł. (188 246 tys. zł na koniec roku 2016). Minimalny wymóg wypłacalności (MCR) na ten dzień wyniósł 40 328 tys. zł. (47 061 tys. zł na koniec roku 2016).

Vienna Life na 31.12.2017 wykazała zgodność z kapitałowym wymogiem wypłacalności i minimalnym wymogiem wypłacalności.

Pokrycie środkami własnymi kapitałowego wymogu wypłacalności, na koniec 2017 roku stanowiło 115% (122% na koniec roku 2016). Pokrycie środkami własnymi minimalnego wymogu wypłacalności stanowiło 461% (487% na koniec roku 2016).

W roku 2017 Spółka nie dokonała istotnych zmian w zarządzaniu kapitałem.

## A. DZIAŁALNOŚĆ I WYNIKI

### A.1 DZIAŁALNOŚĆ

#### A.1.1 NAZWA I FORMA PRAWNA ZAKŁADU

Vienna Life Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie Spółka Akcyjna Vienna Insurance Group („Spółka”, „Vienna Life”) z siedzibą w Warszawie, przy ulicy Cybernetyki 7, 02-677 Warszawa, została zawiązana Aktem Notarialnym w dniu 23 kwietnia 1999 r. Spółka jest wpisana do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie XIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, pod numerem KRS 0000056463. Spółce nadano numer statystyczny REGON 016006836 oraz numer NIP 951-19-33-418. Kapitał zakładowy wynosi 82.000.000,00 PLN i został opłacony w całości. Vienna Life, będąca zakładem ubezpieczeń, wykonuje działalność w formie spółki akcyjnej.

Zgodnie ze Statutem Spółki aktualnym na dzień podpisania niniejszego sprawozdania, przedmiotem działalności Spółki jest prowadzenie działalności ubezpieczeniowej bezpośredniej i reasekuracyjnej biernej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz za granicą w zakresie następujących grup ubezpieczeń:

- a) ubezpieczenia na życie,
- b) ubezpieczenia posagowe, zaopatrzenia dzieci,
- c) ubezpieczenia na życie, jeżeli są związane z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym, a także ubezpieczenia na życie, w których świadczenie zakładu ubezpieczeń jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe,
- d) ubezpieczenia rentowe,

e) ubezpieczenia wypadkowe i chorobowe, jeżeli są uzupełnieniem ubezpieczeń wymienionych w powyższych grupach.

Spółka może prowadzić działalność reasekuracyjną czynną w zakresie ubezpieczeń na życie, jeżeli są związane z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym a także ubezpieczenia na życie, w których świadczenie zakładu ubezpieczeń jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i w zakresie ubezpieczeń wypadkowych i chorobowych, jeżeli są uzupełnieniem ubezpieczeń wymienionych w grupach wskazanych w lit. a) – d) powyżej.

Ponadto, Spółka może:

- pośredniczyć w imieniu lub na rzecz podmiotów wykonujących czynności bankowe przy zawieraniu umów w ramach wykonywania tych czynności, na zasadach określonych w przepisach prawa, tj. wykonywać pozostałą działalność wspomagającą usługi finansowe, z wyłączeniem ubezpieczeń i funduszy emerytalnych,
- pośredniczyć w zbywaniu i odkupywaniu jednostek uczestnictwa funduszy inwestycyjnych lub tytułów uczestnictwa funduszy zagranicznych, funduszy inwestycyjnych otwartych z siedzibą w państwach członkowskich Unii Europejskiej oraz funduszy inwestycyjnych otwartych z siedzibą w państwach należących do OECD innych niż państwo członkowskie Unii Europejskiej na zasadach określonych w przepisach prawa, tj. wykonywać pozostałą działalność wspomagającą usługi finansowe, z wyłączeniem ubezpieczeń i funduszy emerytalnych.

Przedmiot działalności Spółki obejmuje również działalność związaną z działalnością ubezpieczeniową, tj. działalność związaną z oceną ryzyka i szacowaniem poniesionych strat oraz pozostałą działalność wspomagającą ubezpieczenia i fundusze emerytalne.

W dniu 1 grudnia 2017 roku Walne Zgromadzenia Spółki dokonało zmian w Statucie Spółki w celu dostosowania postanowień dotyczących przedmiotu działalności Spółki do treści Ustawy..

#### A.1.2 NAZWA I DANE KONTAKTOWE ORGANU NADZORU ODPOWIEDZIALNEGO ZA NADZÓR FINANSOWY NAD ZAKŁADEM ORAZ NAZWA I DANE KONTAKTOWE ORGANU NADZORU SPRAWUJĄCEGO NADZÓR NAD GRUPĄ, DO KTÓREJ NALEŻY ZAKŁAD

Vienna Life w zakresie swojej statutowej działalności jest nadzorowana przez Urząd Komisji Nadzoru Finansowego, z siedzibą w Warszawie, Plac Powstańców Warszawy 1, 00-030 Warszawa. Organem właściwym do wykonywania nadzoru nad Vienna Insurance Group jest Financial Market Authority (Austria) z siedzibą w Wiedniu Otto-Wagner-Platz 5, A-1090 Vienna.

#### A.1.3 DANE KONTAKTOWE BIEGŁEGO REVIDENTA ZAKŁADU

Biegłym rewidentem Spółki uprawnionym do wykonywania czynności zakreślonych przepisami powszechnymi w 2017 roku jest Pani Mariola Szczesiak, nr ewidencyjny 9794, reprezentująca KPMG Audyt Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp. k., nr ewidencyjny 3546, ul. Inflancka 4a; 00-189 Warszawa.

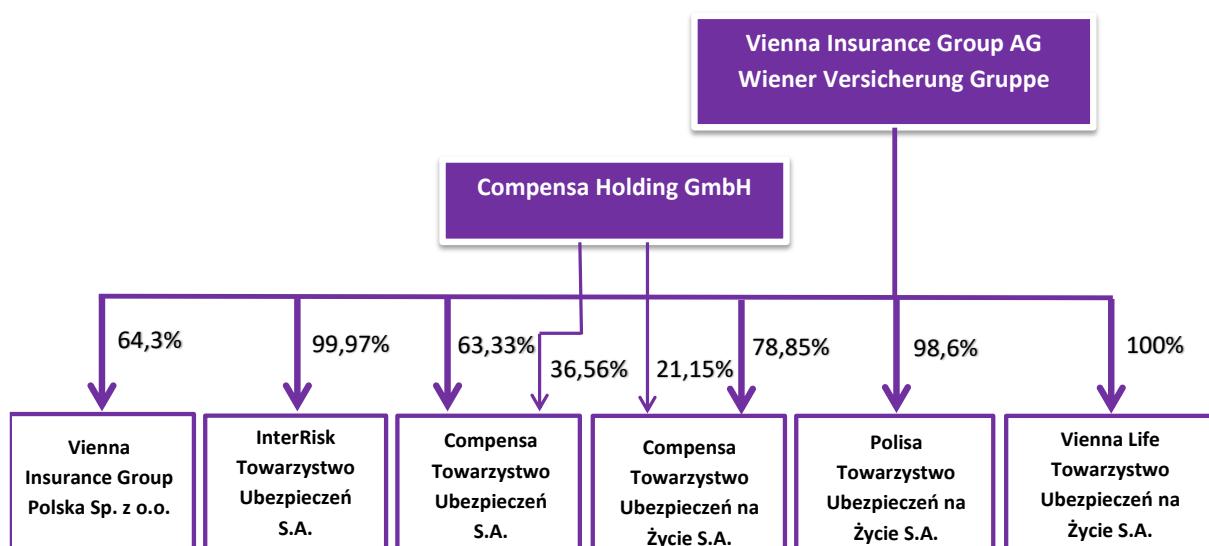
#### A.1.4 INFORMACJE DOTYCZĄCE UDZIAŁOWCÓW

Jednym akcjonariuszem w Spółce posiadającym 100% (sto procent) kapitału zakładowego Spółki, to jest 82 000 (osiemdziesiąt dwa tysiące) akcji imiennych zwykłych serii A, B, C, D, E, F o wartości nominalnej 1.000,00 PLN każda oraz dysponującym 82 000 (osiemdziesięcioma dwoma tysiącami) głosów na walnym zgromadzeniu Spółki jest Vienna Insurance Group AG Wiener Versicherung Gruppe, spółka akcyjna prawa austriackiego z siedzibą w Wiedniu, Schottenring 30, A-1010 Wiedeń, Austria.

#### A.1.5 POZYCJA ZAKŁADU W PRAWNEJ STRUKTURZE GRUPY

Schemat organizacyjny VIENNA INSURANCE GROUP AG Wiener Versicherung Gruppe, której częścią jest Vienna Life.

#### UPROSZCZONA STRUKTURA GRUPY VIG



Szczegółowe informacje na temat pozycji zakładu w prawnej strukturze grupy są zawarte w rocznym sprawozdaniu finansowym Vienna Insurance Group za rok 2017 (Annual Financial Statements 2017 Vienna Insurance Group) zamieszczonym na stronie internetowej: [www.vig.com](http://www.vig.com).

#### A.1.6 ISTOTNE LINIE BIZNESOWE ZAKŁADU ORAZ ISTOTNE OBSZARY GEOGRAFICZNE, NA KTÓRYCH ZAKŁAD PROWADZI DZIAŁALNOŚĆ

Na podstawie art. 80 Dyrektywy Wypłacalność II i artykułu 232 Ustawy Spółka rozpoznała dwie linie biznesowe:

1. Ubezpieczenia, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe, i ubezpieczenia związane z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym (UFK)
2. Pozostałe ubezpieczenia na życie

Na potrzeby niniejszego sprawozdania wyłącznie linia biznesowa Ubezpieczenia, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe, i ubezpieczenia związane z

ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym (UFK) jest uznawana za istotną linię biznesową (99,7% składki przypisanej brutto związana była z tą linią biznesową).

Spółka prowadzi licencjonowaną działalność w zakresie opisanyem powyżej, wyłącznie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jakkolwiek Statut Vienna Life (*vide §3*) dopuszcza możliwość działania przez Spółkę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, w tym tworzenia oddziałów i jednostek.

#### A.1.7 ISTOTNE ZDARZENIA GOSPODARCZE I INNE, KTÓRE MIAŁY MIEJSCE W OKRESIE SPRAWOZDAWCZYM, I KTÓRE WYWARŁY ISTOTNY WPŁYW NA ZAKŁAD

W okresie sprawozdawczym miały miejsca następujące zdarzenia, które wywarły znaczący wpływ na działalność Spółki:

##### 1) Obniżenie poziomu wynagrodzenia dla pośredników

Zmiany regulacyjne w obszarze ubezpieczeń z UFK, w szczególności wymagania jakościowe w zakresie konstruowania oferty oraz badania potrzeb klienta, ale też nowe realia wymagające ograniczenia poziomów wynagrodzenia dla pośredników spowodowały weryfikację funkcjonujących modeli dystrybucji. Z jednej strony mieliśmy do czynienia z wyższymi kosztami funkcjonowania z drugiej strony z obniżeniem wysokości przychodu poprzez ograniczenie wysokości przysługujących prowizji lub konieczności jej zwrotu w przypadku niezadowolenia klienta z oferty. Nie bez znaczenia była też sytuacja na rynku pracy, gdzie przedsiębiorcom coraz trudniej pozyskiwać pracowników oraz sprostać wymaganiom płacowym. Czynniki te zmusiły istotną część dystrybutorów do weryfikacji swojego modelu biznesowego, co często oznacza wycofanie się z rynku lub zmianę profilu działalności. Konsekwencje w szczególności dotknęły segmentu multiagencji, który specjalizował się w oferowaniu umów z UFK ze składką regularną. Rozwój sprzedaży produktów z UFK ze składką jednorazową pozwolił na odbudowanie poziomów składki przypisanej (oraz wzrost aktywów ubezpieczeniowych funduszy kapitałowych), ale niestety ilość nowo zawieranych umów ubezpieczenia spadła do poziomu niepozwalającego na pokrycie odpływu wynikającego z zapadaniem terminu umowy oraz rozwiązaniami przed zadeklarowanym terminem.

##### 2) Porozumienie z UOKiK

Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom klientów, organów ochrony konsumenta i organu nadzoru Spółka przyjęła na siebie w 2016 r. zobowiązanie zaoferowania klientom, posiadającym w mocy umowy ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym, wyższych świadczeń wykupu. Podobne rozwiązanie Spółka zaproponowała klientom w podeszłym wieku. Źródłem zobowiązania Spółki była decyzja zobowiązująca Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z 15 marca 2016 r. oraz Porozumienie zawarte z Prezesem Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z 19 grudnia 2016 r. Dzięki ofertom aneksu do umowy ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym klienci uzyskali możliwość otrzymania kwot wyższych niż ustalone w Ogólnych Warunkach Ubezpieczenia w przypadku przedterminowego rozwiązania umowy. Spółka realizuje podpisane porozumienie. Powyższe zobowiązanie wiązało się z koniecznością poniesienia znacznych kosztów przez Spółkę ze środków własnych, w tym z koniecznością utworzenia znacznych rezerw. Wypłata wyższych świadczeń wykupu powinna skutkować istotnym zmniejszeniem się liczby i wartości roszczeń klientów przeciwko Spółce w przyszłości.

### 3) Działalność Spółki na rzecz polubownego załatwiania sporów

Obecnie roszczenia klientów przeciwko Spółce zgłasiane są w znacznej mierze przez tzw. kancelarie odszkodowawcze. Podmioty te w istotnej części pozyskują roszczenia agresywnymi metodami marketingowymi, w tym również tworząc czarny PR firm ubezpieczeniowych. Działania te uderzają w zaufanie klientów do ubezpieczycieli, co przekłada się na niższy przypis składki i negatywnie wpływa na sprzedaż nowych kontraktów. Warto zauważyć, że dochodzenie roszczeń przez te podmioty wiąże się z wysokimi kosztami, które obciążają konsumentów – choćby jako prowizja od kwot uzyskanych przez konsumentów od Spółki. Warto zauważyć, że w wielu przypadkach konsumenti mogliby otrzymać podobne kwoty, gdyby zdecydowali się na polubowne rozwiązywanie sporów, do której to procedury Spółka aktywnie zachęca. W 2017 roku Spółka otrzymała od Komisji Nadzoru Finansowego wyróżnienie „Instytucja Finansowa przyjazna mediacji” za otwartą postawę promediacyjną Vienna Life oraz wejście na drogę mediacji w przypadku wszystkich wniosków klientów kierowanych do Centrum Mediacji Sądu Polubownego przy KNF.

### 4) Zmiany w linii orzecznictwa

W 2017 roku Spółka odnotowała wzrost liczby spraw sądowych dotyczących roszczeń klientów z tyt. zakończonych umów ubezpieczeń na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym, kwalifikowanych przez Spółkę jako przedawnione. Zgodnie z art. 819 § 1 Kodeksu cywilnego roszczenia z umowy ubezpieczenia przedawniają się z upływem lat trzech. Co do zasady powództwo wytoczone przeciwko zakładowi ubezpieczeń po upływie trzech lat od terminowej wypłaty świadczenia powinno zostać oddalone jako przedawnione. Kwestia ta jest jednak sporna, czego dowodem jest skierowanie do Sądu Najwyższego pytania prawnego w tym przedmiocie przez Sąd Okręgowy w Warszawie.

Spółka odnotowała rozbieżności w orzecznictwie, które powodują niepewność co do kierunku orzeczeń sądów. Przewiduje się także wydłużenie postępowań związane z zadaniem pytania prawnego do Sądu Najwyższego, co może przełożyć się na zawieszenie postępowań na kilka lub nawet kilkanaście miesięcy. Spółka zidentyfikowała ponadto niepewność co do orzeczenia Sądu Najwyższego, które może przesądzić charakter roszczenia na korzyść albo na niekorzyść konsumentów. Wobec powyższego istnieje istotna niepewność co do liczby nowych powództw, których przedmiotem są omówione powyżej roszczenia. W chwili obecnej trudno jest przewidzieć zarówno wynik powództwa, które miałyby być wniesione do sądu po upływie 3 lat od dnia terminowego rozliczenia umowy ubezpieczenia, jak i długość takiego postępowania, co może zniechęcać byłych klientów Spółki do wniosienia powództw w przedmiotowych sprawach oraz przełożyć się na liczbę wniesionych powództw w najbliższej przyszłości.

### 5) Nowe regulacje prawne na rzecz klientów - PRIPS / Badania adekwatności produktu

Spółka ma nadzieję, że w długim terminie wpływ nowych regulacji okaże się dla rynku korzystny. Lepsza jakość procesu sprzedaży wynikające z właściwego rozpoznania potrzeb i doboru adekwatnej oferty doprowadzi do stopniowej odbudowy zaufania klientów oraz przełoży się na powrót poziomu sprzedaży do poziomów sprzed 4-5 lat. Zakłada się również, że inwestycja w dostosowanie procesów sprzedaży i

obsługi do nowych standardów doprowadzi do poprawy satysfakcji klientów, a to przełoży się na poprawę wskaźników utrzymania umów.

#### 6) Regulacje prawne na rzecz klientów - odstępnie roczne

W 2016 roku ustawodawca wprowadził ustawową możliwość rozwiązania umowy z UFK w pierwszą rocznicę na ścisłe określonych (niekiedy preferencyjnych warunkach). To rozwiązanie w znaczącym stopniu poprawia elastyczność produktu z UFK oraz w znaczącym stopniu eliminuje negatywne konsekwencje błędnej decyzji zakupowej. Klienci zawierający umowy z UFK mają kilkanaście miesięcy na zapoznanie się ofertą i utwierdzenie w adekwatności produktu do indywidualnych potrzeb. Oczywiście mechanizm ten generuje dodatkowe koszty dla firm ubezpieczeniowych, ale powinien skutkować lepszym utrzymaniem w kolejnych latach.

## A.2 WYNIK Z DZIAŁALNOŚCI UBEZPIECZENIOWEJ

Wynik z działalności ubezpieczeniowej został wyliczony zgodnie z zasadami sporządzania sprawozdania finansowego.

Poniższa tabela prezentuje wybrane istotne pozycje rachunku technicznego za lata 2016-2017

Tabela nr 1 Wybrane elementy rachunku technicznego

Wybrane elementy rachunku technicznego	w roku 2016	w roku 2017
<b>Składka przypisana brutto</b>	<b>755 342</b>	<b>662 103</b>
w tym UFK	753 543	660 367
<b>Wynik z działalności lokacyjnej</b>	<b>109 803</b>	<b>181 623</b>
w tym UFK	109 803	181 623
<b>Odszkodowania i świadczenia</b>	<b>393 666</b>	<b>505 554</b>
w tym UFK	393 505	505 463
<b>Zmiana stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych</b>	<b>523 122</b>	<b>252 489</b>
w tym UFK	522 901	252 390
<b>Koszty działalności ubezpieczeniowej</b>	<b>130 282</b>	<b>107 719</b>
w tym UFK	130 100	107 371
<b>Koszty akwizycji</b>	<b>86 052</b>	<b>66 505</b>
w tym UFK	85 976	66 266
<b>Koszty administracyjne</b>	<b>44 651</b>	<b>41 546</b>
w tym UFK	44 545	41 437
<b>Prowizje reasekuracyjne</b>	<b>(421)</b>	<b>(332)</b>
w tym UFK	(421)	(332)

W 2017 r. Spółka zanotowała obroty mierzone wysokością składki przypisanej brutto w wysokości 662.103 tys. zł. Poziom ten jest niższy, w porównaniu z 2016 rokiem o 12%. Na niższy poziom składki przypisanej, w stosunku do roku poprzedniego, miały wpływ przede wszystkim mniejsza nowa sprzedaż. Spadek sprzedaży wiąże się z obniżoną aktywnością pośredników ubezpieczeniowych z przyczyn, o

których mowa w pkt. A.1.7 1). 52% przypisu składki pochodziło z ubezpieczeń ze składką jednorazową, pozostałe 48% z ubezpieczeń ze składką regularną.

W zakresie inwestycji środków klientów nastąpił wzrost zysków z inwestycji będący następstwem trwającego od 2016 roku ożywienia na polskiej giełdzie. Wynik z działalności lokacyjnej ustalony na podstawie sumy pozycji: przychodów z lokat terminowych w instytucjach kredytowych, przychodów z dłużnych papierów wartościowych, wyniku z realizacji lokat, niezrealizowanych zysków i strat na lokatach oraz pozostałych kosztów działalności lokacyjnej wyniósł w 2017 r. 181 623 tys. zł, co daje lepszy wynik o 64% w porównaniu do 2016 roku.

Zanotowany w 2017 roku istotnie niższy wzrost rezerw techniczno-ubezpieczeniowych (252 489 tys. zł) w porównaniu do roku 2016 (523 122 tys. zł) jest efektem istotnego wzrostu zobowiązań Spółki w 2016 roku w związku z wydaną przez Prezesa UOKiK decyzją zobowiązującą oraz podpisany przez Spółkę z Prezesem UOKiK porozumieniem, o których mowa w pkt. A.1.7 2), Łączny wzrost zobowiązań z tego tytułu, na 31 grudnia 2016 wyniósł ok 115 700 tys. zł.

W 2017 roku Spółka poniosła koszty odszkodowań i świadczeń w wysokości 505 554 tys. zł. W porównaniu do 2016 nastąpił wzrost o 28%. Wzrost wartości odszkodowań wypłaconych był wynikiem wzmożonej, w pierwszych miesiącach roku, aktywności klientów rozwiązujecych umowy ubezpieczeń w reakcji na podpisane w grudniu 2016 porozumienie z Prezesem UOKiK a także zwiększym poziomem roszczeń spornych związanych z umowami ubezpieczenia.

Koszty działalności ubezpieczeniowej w 2017 r. wyniosły 107 719 tys. zł, z czego 66 505 tys. zł stanowiły koszty akwizycji. Był to poziom istotnie niższy w stosunku do 2016 roku, w którym wyniosły odpowiednio 130 282 tys. zł i 86 052 tys. zł. Jest to konsekwencja zarówno niższej sprzedaży nowych ubezpieczeń w 2017 roku jak i obniżenia ogólnego poziomu prowizji z tytułu umów ubezpieczeń.

W 2017 roku Spółka zmieniła zasady rachunkowości w zakresie alokacji kosztów pośrednich. W poprzednich latach, w kosztach likwidacji szkód, kosztach działalności lokacyjnej i kosztach akwizycji były ujmowane jedynie koszty bezpośrednie natomiast w 2017 r. Spółka wprowadziła model alokacji kosztów pośrednich.

Poniższa tabela zawiera zestawienie wyników z działalności ubezpieczeniowej i operacyjnej Spółki w latach 2016 i 2017.

Tabela nr 2 Wynik z działalności operacyjnej

	W roku 2016	W roku 2017
Wynik techniczny ubezpieczeń na życie	(139 824)	15 377
w tym UFK	(140 801)	14 448
Przychody z lokat netto po uwzględnieniu kosztów, przeniesione z technicznego rachunku ubezpieczeń na życie	3 529	2 152
Pozostałe przychody operacyjne	823	721
Pozostałe koszty operacyjne	10 385	26 719
<b>Wynik z działalności operacyjnej</b>	<b>(145 857)</b>	<b>(8 469)</b>
Podatek dochodowy	(19 355)	406
<b>Wynik netto</b>	<b>(126 502)</b>	<b>(8 875)</b>

Spółka odnotowała w 2017 roku pozytywny wynik z działalności ubezpieczeniowej (wynik techniczny) w kwocie 15 377 tys. zł. Wynik jest istotnie lepszy w porównaniu z wynikiem roku 2016, w którym Spółka poniosła koszty dodatkowych zobowiązań wobec klientów, w związku z wydaną wobec Spółki przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów decyzją zobowiązującą, jak również zawartym przez Spółkę porozumieniem rozszerzającym skutki w/w decyzji zobowiązującej na wszystkie umowy i polisy ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym zawarte przez Spółkę przed dniem 1 stycznia 2016 r., o których mowa w punkcie A.1.7. 2).

Wynik brutto z działalności operacyjnej 2017 roku wykazuje wartość negatywną w kwocie 8 469 tys. zł. Na negatywny wynik operacyjny 2017 roku miały wpływ: zmiana stanu rezerw na roszczenia sporne przedawnione oraz wypłaty roszczeń z tego tytułu, a także koszty obsługi prawnej z nimi związane, o których mowa w punkcie A.1.7 4), w łącznej wysokości 16 119 tys. zł). Dodatkowo, ze względu na profil działalności oraz znaczące aktywa zgromadzone w UFK Spółka znaczco odczuła skutki podatku od niektórych instytucji finansowych. Wartość obciążenia wyniku operacyjnego Spółki z tego tytułu, w 2017 roku wzrosła w porównaniu do 2016 o 2 244 tys. zł i wyniosła 10 133 tys. złotych.

### A.3 WYNIK Z DZIAŁALNOŚCI LOKACYJNEJ (INWESTYCYJNEJ)

Na koniec 2017 roku aktywa na ryzyko własne Spółki, w których skład wchodzą: lokaty (inne niż aktywa ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe, i ubezpieczeń związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym) oraz środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych, wyniosły 134 238 tys. zł. (w roku 2016 wynosiły 212 675 tys. zł). Powyższe lokaty zostały wycenione zgodnie z bilansem sporządzonym do celów wypłacalności. W ciągu roku został osiągnięty przychód z inwestycji własnych na poziomie 2 152 tys. zł. Na wynik ten składały się przychody z obligacji skarbowych w kwocie 1 608 tys. zł. oraz w pozostałej części przychody z depozytów bankowych w kwocie 544 tys. zł. W roku 2017 wskaźniki rentowności lokat wyniosły 1,8% oraz 2,1% odpowiednio dla inwestycji w dłużne papiery wartościowe oraz dla lokat terminowych. Ogólny wskaźnik rentowności lokat na koniec 2017 roku wyniósł 1,2% i jego spadek w stosunku do roku 2016 (z 1,8%) można tłumaczyć spadkiem udziału obligacji skarbowych w ogólnym poziomie aktywów własnych.

W wyniku realizacji postanowień porozumienia UOKIK i w konsekwencji zapotrzebowania na środki finansowe w celu zwiększenia rezerw techniczno-ubezpieczeniowych (o których w pkt. A.1.7 2) powyżej w 2017 roku Spółka dokonała sprzedaży obligacji Skarbu Państwa (wykazane w pozycji Obligacje rządowe i komunalne), w efekcie której zrealizowała stratę ze w kwocie 1 220 tys. zł. a także odnotowano spadek poziomu lokat o 37% w porównaniu do stanu na 31.12.2016 r. Spowodowało to także zmianę struktury lokat Spółki na korzyść aktywów płynnych (tj. środków pieniężnych na rachunkach i lokat terminowych).

Spółka poniosła w 2017 roku koszty działalności lokacyjnej w wysokości 14 tys. zł. związane z utrzymywaniem rejestru papierów wartościowych i świadczeniem usług powierniczych przez bank wobec 28 tys. zł. w roku 2016.

Wynik z działalności lokacyjnej został wyliczony zgodnie z zasadami sporządzania sprawozdania finansowego.

Poniższa tabela prezentuje kluczowe pozycje działalności lokacyjnej.

Tabela nr 3 Kluczowe pozycje działalności lokacyjnej

	<b>Stan na 31 grudnia 2016</b>	<b>Stan na 31 grudnia 2017</b>
<b>Wynik z działalności lokacyjnej</b>	3 529	2 152
<b>Stan aktywów własnych</b>	212 675	134 238
<b>Wskaźnik rentowności lokat</b>	1,8%	1,2%

Na kapitał z aktualizacji wyceny wpływa wartość przeszacowania aktywów finansowych – w przypadku Spółki obligacji Skarbu Państwa - zakwalifikowanych do kategorii dostępnych do sprzedaży i wycenianych w wartości godziwej w kwocie stanowiącej różnicę między ustaloną na dzień wyceny wartością godziwą aktywów a wartością tych aktywów wycenioną wg skorygowanej ceny nabycia. Strata z inwestycji Spółki ujęta w kapitale z aktualizacji wyceny, po uwzględnieniu podatku odroczonego wyniosła 270 tys. zł., podczas gdy w roku 2016 wyniosła 2 453 tys. zł.

Wynik z inwestycji uwzględniający środki na ryzyko klientów został zaprezentowany w części A.2.

#### A.4 WYNIKI Z POZOSTAŁYCH RODZAJÓW DZIAŁALNOŚCI

W 2017 roku Spółka nie prowadziła działalności innej aniżeli ubezpieczeniowa. W 2017 roku Spółka nie była leasingodawcą ani też nie prowadziła działalności sekurytyzacyjnej.

### B. SYSTEM ZARZĄDZANIA

#### B.1 OGÓLNA INFORMACJA O SYSTEMIE ZARZĄDZANIA

System zarządzania obejmuje funkcję zarządzania ryzykiem, funkcję zgodności z przepisami, funkcję audytu wewnętrznego i funkcję aktuarialną, oraz zapewnia prawidłowe i ostrożne zarządzanie zakładem ubezpieczeń.

Celem systemu zarządzania jest dążenie do zapewnienia zrównoważonego rozwoju organizacji w jej działaniach внутренних и внешних oraz uzyskiwanie dodatkowych korzyści dla otoczenia i pracowników poprzez ciągłe zwiększanie efektywności organizacji.

System zarządzania w Spółce zapewnia:

- odpowiednią, przejrzystą strukturę organizacyjną, w której zakresy odpowiedzialności są jasno przypisane i odpowiednio podzielone,
- skuteczne przekazywanie informacji.

System zarządzania w Vienna Life został zaprojektowany w sposób umożliwiający realizację strategii Spółki i jest adekwatny do skali i złożoności ryzyk charakterystycznych dla działalności Spółki.

Główne zasady dotyczące systemu zarządzania są opisane w stosownych regulacjach wewnętrznych Spółki, m.in:

- Regulamin organizacyjny Vienna Life Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie S.A. Vienna Insurance Group,
- Regulamin Zarządu,
- Zasady funkcjonowania systemu kontroli wewnętrznej,
- Zasady funkcjonowania systemu regulacji wewnętrznych oraz opracowywanie, wdrażanie i nadzorowanie dokumentacji systemowej,
- Polityka wynagradzania,
- Polityka w zakresie wymogów kompetencji i reputacji,
- Regulamin funkcji zarządzania ryzykiem,
- Regulamin funkcji aktuarialnej,
- Regulamin audytu wewnętrznego,
- Regulamin funkcji zgodności z przepisami,
- Zasady zarządzania ryzykiem,
- Polityka outsourcingu.

System zarządzania jest poddawany regularnym przeglądom wewnętrznym, których zakres określa Zarząd Spółki.

W związku z podjęciem przez Spółkę działań zmierzających do zmiany strategii i prowadzonego modelu biznesu nastąpiły zmiany w systemie zarządzania polegające na:

- zmianach w strukturze Pionu Sprzedaży, które umożliwiają rozwój biznesu w oparciu o segment instytucjonalny – Bancassurance,
- powołaniu Komitetu ds. Klienta, którego działalność ma na celu rozwój inicjatyw w obszarze relacji z klientami.

### B.1.1 ZARZĄD I RADA NADZORCZA

#### Zarząd

Zarząd jest organem statutowym, który pod przewodnictwem Prezesa kieruje działalnością Spółki i działa w jej imieniu na podstawie przepisów prawa, postanowień Statutu Spółki, Regulaminu Zarządu oraz innych przepisów wewnętrznych Vienna Life.

Każdemu członkowi Zarządu przyporządkowany jest jeden lub kilka pionów organizacyjnych/jednostek organizacyjnych w celu umożliwienia podejmowania wewnętrznych decyzji w Spółce.

Niezależnie od podziału kompetencji cały Zarząd kolegialnie odpowiada za kierowanie Spółką.

W okresie od 1 stycznia 2017 r. do 31 grudnia 2017 r. nie wystąpiły zmiany w składzie Zarządu Spółki.

Na dzień 31 grudnia 2017 r. w skład Zarządu Spółki wchodzili:

- Paweł Ziembą – Prezes Zarządu,
- Tomasz Borowski – Członek Zarządu,
- Witold Czechowski – Członek Zarządu.

## **Rada Nadzorcza**

Rada Nadzorcza Spółki działa na podstawie przepisów prawa, statutu Spółki oraz Regulaminu Rady Nadzorczej, który określa jej organizację oraz sposób wykonywania czynności nadzorczych.

Rada składa się przynajmniej z trzech, nie więcej jednak niż dziewięciu członków. Liczbę członków Rady Nadzorczej ustala Walne Zgromadzenie. Członkowie Rady Nadzorczej są powoływani przez Walne Zgromadzenie.

W okresie od 1 stycznia 2017 r. do 31 grudnia 2017 r. w składzie Rady Nadzorczej Spółki wystąpiły następujące zmiany:

- a) W okresie od 1 stycznia 2017 r. do 5 września 2017 r. w skład Rady Nadzorczej Spółki wchodzili:
  - Franz Fuchs – Przewodniczący Rady Nadzorczej,
  - Elisabeth Stadler – Zastępca Przewodniczącego Rady Nadzorczej,
  - Roland Goldsteiner – Członek Rady Nadzorczej,
  - Dieter Fröhlich – Członek Rady Nadzorczej,
  - Helene Kanta – Członek Rady Nadzorczej.
- b) Z dniem 5 września 2017 r. Walne Zgromadzenie powołało w skład Rady Nadzorczej pana Jana Monkiewicza oraz pana Andrzeja Witkowskiego.
- c) Z dniem 1 grudnia 2017 r. Walne Zgromadzenie powołało w skład Rady Nadzorczej pana Marka Belkę.
- d) Na dzień 31 grudnia 2017 r. w skład Rady Nadzorczej Spółki wchodzili:
  - Franz Fuchs – Przewodniczący Rady Nadzorczej,
  - Elisabeth Stadler – Zastępca Przewodniczącego Rady Nadzorczej,
  - Roland Goldsteiner – Członek Rady Nadzorczej,
  - Dieter Fröhlich – Członek Rady Nadzorczej,
  - Helene Kanta – Członek Rady Nadzorczej,
  - Jan Monkiewicz – Członek Rady Nadzorczej,
  - Andrzej Witkowski – Członek Rady Nadzorczej,
  - Marek Belka – Członek Rady Nadzorczej.

Rada sprawuje stały nadzór nad działalnością Spółki we wszystkich dziedzinach jej działalności. Rada Nadzorcza wykonuje swe czynności kolejno, może jednak delegować swoich członków do samodzielnego pełnienia określonych czynności nadzorczych. Do zadań Rady Nadzorczej należy przede wszystkim:

- Ocena sprawozdania finansowego oraz sprawozdania Zarządu z działalności Spółki za ubiegły rok obrotowy,
- Ocena wniosku Zarządu w kwestii podziału zysku lub pokrycia strat,
- Sporządzanie pisemnego sprawozdania z wyników oceny sprawozdania finansowego i sprawozdania Zarządu z działalności Spółki, jak i z oceny wniosku Zarządu w kwestii podziału zysku lub pokrycia strat,
- Rozpatrywanie innych spraw wnoszonych przez Zarząd,

- Wybór i odwoływanie Prezesa Zarządu i jego Zastępcy, jak również wybór i odwoływanie członków Zarządu oraz zawieszanie w czynnościach tych osób,
- Ustalanie zasad wynagradzania członków Zarządu,
- Wybór biegłego rewidenta Spółki,
- Uchwalanie regulaminu Zarządu,
- Podejmowanie decyzji w przedmiocie emisji obligacji,
- Uchwalanie zasad lokowania środków finansowych,
- Inne sprawy wynikające ze Statutu Spółki lub przepisów prawa.

W ramach Rady Nadzorczej działa Komitet Audytu powołany przez Radę Nadzorcą uchwałą z dnia 15 września 2017 r. Na dzień 31.12.2017 r. w skład Komitetu Audytu wchodzili: Jan Monkiewicz, Franz Fuchs, Andrzej Witkowski, Marek Belka.

Działalność Komitetu Audytu jest zgodna z przepisami ustawy z dnia 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym.

Do zadań Komitetu Audytu należy w szczególności:

- (i) monitorowanie:
  - a. procesu sprawozdawczości finansowej;
  - b. skuteczności systemów kontroli wewnętrznej i systemów zarządzania ryzykiem oraz audytu wewnętrznego w Spółce, w tym w zakresie sprawozdawczości finansowej; oraz
  - c. wykonywania czynności rewizji finansowej, w szczególności przeprowadzania przez firmę audytorską badania, z uwzględnieniem wszelkich wniosków i ustaleń Komisji Nadzoru Audytowego wynikających z kontroli przeprowadzonej w firmie audytorskiej;
- (ii) kontrolowanie i monitorowanie niezależności biegłego rewidenta i firmy audytorskiej, w szczególności w przypadku, gdy na rzecz Spółki świadczone są przez firmę audytorską inne usługi niż badanie;
- (iii) informowanie Rady Nadzorczej o wynikach badania oraz wyjaśnianie, w jaki sposób badanie to przyczyniło się do rzetelności sprawozdawczości finansowej w Spółce, a także jaka była rola Komitetu Audytu w procesie badania;
- (iv) dokonywanie oceny niezależności biegłego rewidenta oraz wyrażanie zgody na świadczenie przez niego dozwolonych usług niebędących badaniem;
- (v) opracowywanie polityki wyboru firmy audytorskiej do przeprowadzania badania;
- (vi) opracowywanie polityki świadczenia przez firmę audytorską przeprowadzającą badanie, przez podmioty powiązane z tą firmą audytorską oraz przez członka sieci firmy audytorskiej dozwolonych usług niebędących badaniem;
- (vii) określanie procedury wyboru firmy audytorskiej;
- (viii) przedkładanie Radzie Nadzorczej Rekomendacji Komitetu Audytu w sprawie powołania firmy audytorskiej; oraz

- (ix) przedkładanie właściwym organom lub komórkom organizacyjnym Spółki (w tym w szczególności Zarządowi) zaleceń mających na celu zapewnienie rzetelności procesu sprawozdawczości finansowej,
- (x) opiniowanie planu audytów wewnętrznych na kolejny rok kalendarzowy.

### B.1.2 STRUKTURA ZARZĄDZANIA

Spółka posiada strukturę organizacyjną, która służy wspieraniu realizacji celów strategicznych Spółki i prowadzonej przez nią działalności. Struktury te są na bieżąco dostosowywane do zmian celów strategicznych, jak również do zmian zakresu prowadzonej działalności bądź otoczenia biznesowego organizacji. Struktura organizacyjna Spółki jest opisana w Regulaminie Organizacyjnym.

Działalnością Spółki kieruje Zarząd. W okresie od 1 stycznia 2017 r. do 31 grudnia 2017 r. w skład Zarządu wchodziło 3 członków:

- 1) Prezes Zarządu - koordynujący pracę członków Zarządu, kierujący pracą Pionu Sprzedaży, Pionu Marketingu, Pionu Rozwoju Biznesu oraz Pionu Korporacyjnego,
- 2) Członek Zarządu – kierujący pracą Pionu Operacyjnego,
- 3) Członek Zarządu - kierujący pracą Pionu Finansowego oraz odpowiedzialny za zarządzanie ryzykiem.

Do wspomagania realizacji zadań Spółki należących do kompetencji kilku komórek organizacyjnych są powoływane Komitety. Działające w Spółce Komitety to:

- 1) Komitet Inwestycyjny,
- 2) Komitet Inwestycyjny ds. środków własnych,
- 3) Komitet Projektowy,
- 4) Komitet Kredytowy,
- 5) Komitet Strategiczny,
- 6) Komitet Sprzedaży,
- 7) Komitet ds. Jakości Danych,
- 8) Komitet ds. Zmian w Systemach IT,
- 9) Komitet ds. Klienta.

Celem Komitetów jest przedstawianie Zarządowi Spółki problemów w istniejących kierunkach polityki działań Spółki, wniosków i rekomendacji w oparciu o przeprowadzone analizy i badania w zakresie realizowanych zadań oraz zapewnienie wykonania decyzji podjętych przez Zarząd Spółki.

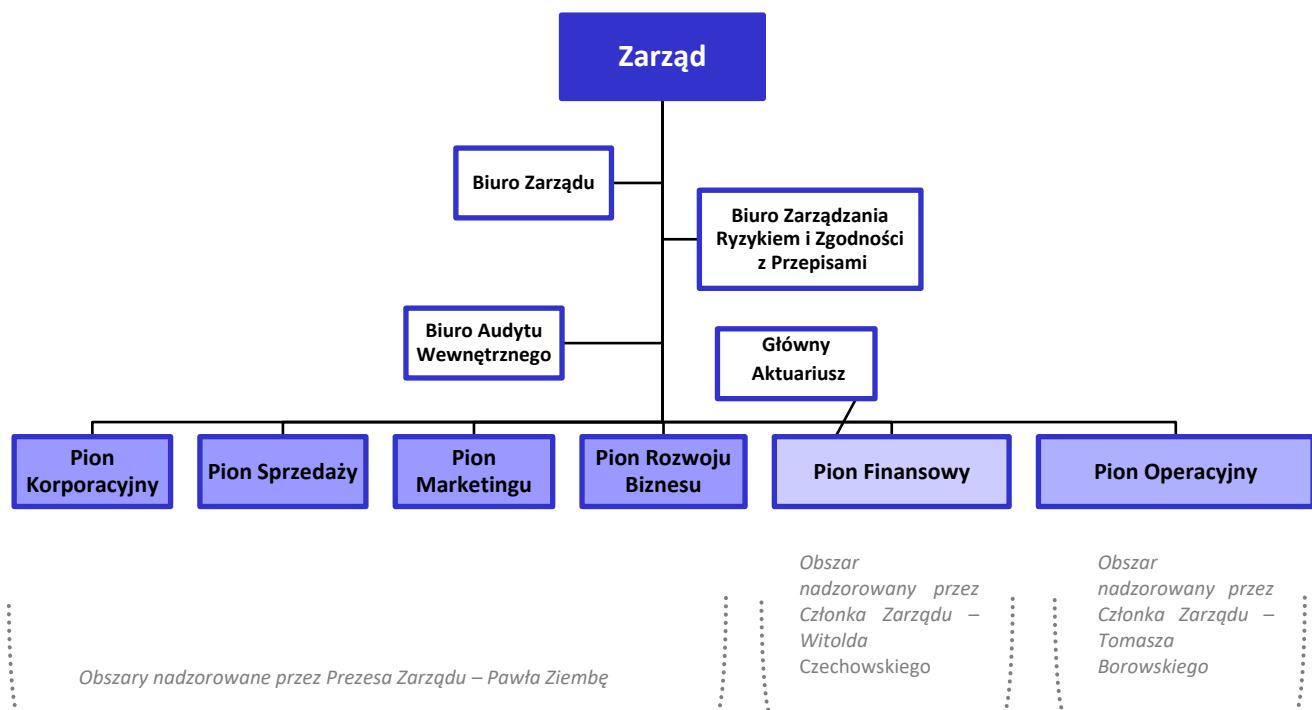
W Spółce zostały wdrożone następujące funkcje kluczowe:

- 1) Funkcja Aktuarialna, nadzorowana przez Głównego Aktuariusza Spółki,
- 2) Funkcja Audytu Wewnętrznego, nadzorowana przez Kierownika Biura Audytu Wewnętrznego,
- 3) Funkcja Zgodności z Przepisami (Compliance), nadzorowana przez Głównego Specjalistę ds. Zgodności z Przepisami,
- 4) Funkcja Zarządzania Ryzykiem, nadzorowana przez Kierownika Biura Zarządzania Ryzykiem i Zgodności z Przepisami.

Umiejscowienie funkcji kluczowych w strukturze organizacyjnej Spółki zapewnia im odpowiednią niezależność operacyjną.

Osobą odpowiedzialną za funkcję kluczową jest osoba nadzorująca funkcję kluczową, powołana przez Zarząd Spółki. Osoby wykonujące czynności w ramach funkcji kluczowych to wszyscy pracownicy realizujący zadania w ramach danej funkcji kluczowej. Opis zadań i sposobu wdrożenia poszczególnych funkcji kluczowych zawarty jest w sekcjach: B.3 – B.6.

Schemat organizacyjny Vienna Life



**Funkcja zarządzania ryzykiem, funkcja zgodności z przepisami, funkcja aktuarialna i funkcja audytu wewnętrznego podlegają merytorycznie Zarządowi Spółki, ponadto funkcja audytu wewnętrznego raportuje do Rady Nadzorczej**

### B.1.3 INFORMACJA I ŚCIEŻKI RAPORTOWANIA

W Spółce zapewniony jest przepływ informacji potrzebnych do bieżącej realizacji zadań przez pracowników oraz służących ocenie realizacji tych zadań. System komunikacji zarówno wewnętrznej, jak i zewnętrznej gwarantuje, że każdy pracownik ma dostęp do informacji niezbędnych do wykonywania przez niego obowiązków.

Procesy komunikacyjne wspierają osiąganie celów poprzez efektywny przepływ informacji pionowo i poziomo w obrębie organizacji.

Zarząd i kadra kierownicza mają obowiązek przekazywać pracownikom jednoznaczne komunikaty, które określają oczekiwane postawy pracowników i zakres ich obowiązków, a także ich rolę w organizacji.

Wewnętrzny przepływ informacji zapewnia wewnętrzna poczta elektroniczna, wewnętrzna sieć intranet, bezpośrednie kontakty pomiędzy pracownikami, dyskusje, spotkania, zebrania. Istniejące kanały komunikacji umożliwiają pracownikom zgłaszanie istotnych problemów.

Organizacja wewnętrzna ścieżek raportowania opiera się na następujących rodzajach powiązań:

- a) Bezpośredniej zależności służbowej, przy której przełożony ma prawo decydować o zadaniach, jakie powinni wykonywać podwładni i wydawać im polecenia,
- b) Kompetencji rzeczowej, przy której przełożony komórki organizacyjnej, mimo że nie ma prawa wydawania poleceń pracownikom innych komórek organizacyjnych, może kontrolować pracę tych osób w zakresie swojej kompetencji rzeczowej, jak również może im udzielać, w porozumieniu z ich przełożonymi – wskazówek, wytycznych oraz instrukcji dotyczących metod i rodzajów pracy,
- c) W przypadku nieobecności przełożonego jego obowiązki i uprawnienia, przejmuje wyznaczony zastępca lub Członek Zarządu, odpowiedzialny za prace danej komórki organizacyjnej.

Szczegółowe zasady dotyczące raportowania są określone w poszczególnych regulacjach wewnętrznych.

#### B.1.4 ZASADY DOTYCZĄCE WYNAGRADZANIA

W Spółce stosuje się politykę wynagradzania opartą na następujących podstawowych standardach:

##### Standard 1

Spółka prowadzi jasne, przejrzyste i skuteczne zarządzanie w zakresie wynagrodzeń, obejmujące nadzór nad zasadami i praktykami dotyczącymi wynagradzania oraz ich zgodności z obowiązującymi przepisami oraz regulacjami wewnętrznymi.

##### Standard 2

Zasady dotyczące wynagradzania są skonstruowane zgodnie z obowiązującymi przepisami powszechnymi, jak i regulacjami wewnętrznymi, w sposób uwzględniający strategię biznesową Spółki, jej długoterminowe cele, wewnętrzną organizację Spółki oraz charakter, skalę i złożoność ryzyk charakterystycznych dla jej działalności.

##### Standard 3

Z zastrzeżeniem obowiązków pracowniczych wynikających z przepisów powszechnych zasady dotyczące wynagradzania przyczyniają się do prawidłowego i skutecznego zarządzania ryzykiem i nie zachęcają do podejmowania ryzyka przekraczającego limity tolerancji ryzyka Spółki lub działań zagrażających utrzymaniu właściwego poziomu kapitału.

##### Standard 4

Zasady dotyczące wynagradzania są skonstruowane w sposób uwzględniający zapobieganie konfliktom interesów, ze szczególnym uwzględnieniem obszarów takich jak ocena ryzyka, zarządzanie aktywami, zarządzanie ryzykiem, audytewnętrzny, zgodność z przepisami oraz osób ustanawiających, zatwierdzających i weryfikujących politykę wynagradzania i umowy o pracę.

## Standard 5

Z zastrzeżeniem norm zawartych w przepisach powszechnych, wysokość odpraw powinna być uzależniona od wyników osiągniętych przez cały okres pracy, a system odpraw nie powinien nagradzać złych wyników pracy, jak i negatywnych bądź nieetycznych zachowań.

Wynagrodzenia Członków Rady Nadzorczej, Członków Zarządu, jak również osób pełniących funkcje kluczowe są ustalane zgodnie z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa, wytycznymi organu nadzoru oraz regulacjami wewnętrznymi Spółki. Przy ustalaniu wynagrodzenia bierze się pod uwagę przede wszystkim strategię Spółki i jej cele długookresowe, strategię zarządzania ryzykiem oraz profil ryzyka.

Walne Zgromadzenie może określić stałe wynagrodzenie dla Członków Rady Nadzorczej. Począwszy od września 2017 roku Spółka wypłaca wynagrodzenie Członkom Rady Nadzorczej. Członkowie Rady Nadzorczej nie otrzymują wynagrodzenia zmiennego.

Rada Nadzorcza ustala zasady wynagradzania, wysokość wynagrodzenia Członków Zarządu oraz inne warunki umów zawieranych z Członkami Zarządu adekwatne do zajmowanego stanowiska, kwalifikacji zawodowych oraz jakości świadczonej pracy. Wynagrodzenie Członków Zarządu składa się z części stałej i zmiennej, przy czym stały komponent wynagrodzenia stanowi odpowiednio wysoką część wynagrodzenia całkowitego. Zmienny składnik wynagrodzenia nie stanowi zachęty do podejmowania nadmiernego ryzyka w działalności Spółki. Podstawa do określenia łącznej wysokości zmiennego składnika wynagrodzenia uwzględnia ocenę ogólnych wyników Spółki oraz ocenę kryteriów finansowych i niefinansowych. Rada Nadzorcza dokonuje weryfikacji spełnienia przez Członków Zarządu kryteriów i warunków uzasadniających uzyskanie zmiennych składników wynagrodzenia przed wypłatą całości lub części tego wynagrodzenia. Płatność znacznej części wynagrodzenia zmiennego jest odroczena w czasie z uwzględnieniem obowiązujących przepisów prawa.

Nadzór nad wprowadzeniem i realizacją polityki wynagradzania w odniesieniu do osób pełniących kluczowe funkcje sprawuje Zarząd Spółki. Wynagrodzenie osób nadzorujących funkcje kluczowe składa się z części stałej i zmiennej z uwzględnieniem odroczenia w czasie płatności adekwatnej części wynagrodzenia zmiennego.

Zasady wynagradzania pracowników Spółki uregulowane są w przepisach внутrznich Spółki takich jak polityka wynagradzania, regulamin wynagradzania. Pracownikowi przysługuje wynagrodzenie za pracę w wysokości określonej w indywidualnie uzgodnionej umowie o pracę, odpowiednie do rodzaju wykonywanej pracy i kwalifikacji wymaganych przy jej wykonywaniu, ilości i jakości świadczonej pracy oraz praktyki rynkowej. Obok wynagrodzenia zasadniczego pracownik może być objęty programem premiowym adekwatnym do rodzaju i charakteru wykonywanej pracy (premia prowizyjna dla pracowników sprzedaży, premia za realizację celów w ramach systemu zarządzania przez cele). Pracownik może być objęty co najwyżej jednym programem premiowym. W wyjątkowych sytuacjach pracodawca może zdecydować o przyznaniu pracownikowi nagrody m.in. za przejawianie przez Pracownika ponadprzeciętnej inicjatywy w pracy lub za istotne podniesienie jakości pracy i realizację zadań szczególnych. Pracownicy otrzymują świadczenia wynikające z obowiązujących przepisów prawa oraz mogą korzystać ze świadczeń dodatkowych takich jak np. prywatna opieka medyczna czy ubezpieczenia na życie.

Spółka nie stosuje form wynagradzania w postaci akcji lub opcji na akcje i nie oferuje dodatkowych programów emerytalno-rentowych lub programów wcześniejszych emerytur.

Spółka nie zawarła istotnych transakcji z udziałowcami, osobami wywierającymi znaczący wpływ na zakład oraz z członkami organu administrującego, zarządzającego lub nadzorczego.

## B.2 WYMOGI DOTYCZĄCE KOMPETENCJI I REPUTACJI

### B.2.1 OGÓLNE STANDARDY ZARZĄDZANIA LUDŹMI

W 2017 roku w Spółce obowiązywały następujące standardy w obszarze zarządzania zasobami ludzkimi:

#### Standard 1

Spółka nie toleruje żadnej formy dyskryminacji, w szczególności ze względu na płeć, wiek, niepełnosprawność, rasę, religię, narodowość, przekonania polityczne, pochodzenie etniczne, wyznanie lub orientację seksualną.

#### Standard 2

Opis stanowiska pracy wskazywać powinien zadania i zakres odpowiedzialności na konkretnym stanowisku pracy oraz opisuje niezbędne wymagania dotyczące umiejętności, wiedzy i doświadczenia.

#### Standard 3

Rekrutacja prowadzona jest w sposób zapewniający obiektywizm procesu selekcji kandydatów przy wykorzystaniu m.in. narzędzia diagnostycznego, wywiadu standaryzowanego, wywiadów panelowych, itp. O ile to możliwe i/lub zasadne, w procesie rekrutacji kandydat powinien zostać oceniony przynajmniej przez dwóch przedstawicieli Spółki.

#### Standard 4

Wybrani kandydaci na żądanie Spółki powinni wykazać, że posiadają wymagane umiejętności, wiedzę, doświadczenie oraz charakteryzują się uczciwością potrzebną do pracy na obsadzanym stanowisku. Spółka weryfikuje dokumentację potwierdzającą kwalifikacje i reputację wybranego kandydata, w tym jego:

- a) Wykształcenie,
- b) Przebieg dotychczasowego zatrudnienia,
- c) Zaświadczenie lub oświadczenie wymagane ogólnie obowiązującymi przepisami prawa.

#### Standard 5

Potencjalne konflikty interesów wymagają identyfikacji oraz wskazania sposobu zarządzania nimi.

#### Standard 6

Ocena wyników pracy pracowników jest przeprowadzana regularnie. Ocena wyników pracy uwzględnia ocenę realizacji celów, zadań oraz kompetencji, aby rozpoznawać i rozwijać indywidualne talenty.

#### Standard 7

Pracownicy są zobowiązani stosować się do wymogów prawnych, formalnych, wewnętrznych polityk i zasad postępowania. Pracownicy mają obowiązek aktywnie aktualizować wiedzę dotyczącą wykonywanych zadań i obszaru odpowiedzialności oraz wykorzystywać dostępne informacje w bieżącej pracy.

### B.2.2 WYMOGI DOTYCZĄCE KOMPETENCJI

Zasady dotyczące kompetencji i reputacji obowiązujące w Spółce w 2017 roku są opisane w stosownych regulacjach wewnętrznych wprowadzonych w 2016 roku, w tym przede wszystkim w Polityce w zakresie wymogów kompetencji i reputacji (Fit&Proper) oraz regulaminach funkcji kluczowych. Polityka Fit&Proper określa zasady w zakresie:

- a. identyfikowania stanowisk, na których zmiana osoby wykonującej obowiązki wymaga odpowiedniej notyfikacji organowi nadzoru i/lub Rady Nadzorczej Spółki,
- b. oceny ciągłego spełniania wymogów dotyczących kompetencji i reputacji przez osoby na kluczowych stanowiskach oraz w procesie rekrutacji kandydata na takie stanowisko,
- c. zaistnienia okoliczności, które stanowią podstawę do przeprowadzenia ponownej oceny spełniania wymogów dotyczących kompetencji i reputacji przez konkretną osobę.

Członkowie Zarządu muszą spełniać łącznie następujące wymagania:

- 1) posiadać pełną zdolność do czynności prawnych,
- 2) posiadać wyższe wykształcenie uzyskane w Rzeczypospolitej Polskiej lub uzyskane w innym państwie wykształcenie będące wykształceniem wyższym w rozumieniu właściwych przepisów tego państwa,
- 3) nie być skazanym za umyślne przestępstwo skarbowe prawomocnym wykrokiem sądu,
- 4) dawać rękojmię prowadzenia spraw zakładu w sposób należyty.

Co najmniej połowa członków Zarządu, w tym Prezes Zarządu oraz Członek Zarządu odpowiedzialny za zarządzanie ryzykiem muszą posiadać:

- 1) udowodnioną znajomość języka polskiego,
- 2) doświadczenie zawodowe niezbędne do zarządzania zakładem ubezpieczeń.

Osoba nadzorująca funkcję kluczową w zakładzie ubezpieczeń musi posiadać:

- 1) posiadać pełną zdolność do czynności prawnych,
- 2) posiadać wyższe wykształcenie uzyskane w Rzeczypospolitej Polskiej, lub uzyskane w innym państwie wykształcenie będące wykształceniem wyższym w rozumieniu właściwych przepisów tego państwa,
- 3) nie być skazanym za umyślne przestępstwo skarbowe prawomocnym wykrokiem sądu,
- 4) posiadać doświadczenie zawodowe niezbędne do wykonywania nadzorowanej kluczowej funkcji,
- 5) dawać rękojmię wykonywania zadań w sposób należyty.

Regulaminy funkcji kluczowych określają cele, zakres, organizację i zadania funkcji kluczowych jako elementu systemu zarządzania Vienna Life TU na Życie SA Vienna Insurance Group.

Zgodnie z obowiązującymi zasadami, pracownicy Spółki powinni posiadać taki poziom wiedzy, umiejętności i doświadczenia, który pozwoli im skutecznie i efektywnie wypełniać powierzone zadania i obowiązki, wynikające z ustalonych celów Spółki. Właściwy poziom kompetencji kadry pracowniczej zapewnia staranny proces rekrutacji, regularne szkolenia wewnętrzne i zewnętrzne, a także wsparcie indywidualnego kształcenia pracowników.

Ocena kompetencji danej osoby obejmuje ocenę jej kwalifikacji zawodowych i formalnych, wiedzy oraz odpowiedniego doświadczenia w sektorze ubezpieczeniowym, innych sektorach finansowych lub innych rodzajach działalności oraz uwzględnienia obowiązki powierzone tej osobie, a także, o ile ma to znaczenie dla wykonywania tych obowiązków, jej umiejętności w dziedzinie ubezpieczeń, finansów, rachunkowości, funkcji aktuarialnych i zarządzania.

W Vienna Life ocena wymagań dotyczących kompetencji dokonywana jest:

- 1) w procesie selekcji kandydata,
- 2) w ramach oceny okresowej dokonywanej nie rzadziej niż raz w roku kalendarzowym.

Szczegółowe wymagania dotyczące udokumentowania kompetencji uregulowano w stosownych przepisach wewnętrznych oraz w opisach stanowisk pracy.

#### B.2.3 OCENA REPUTACJI

Vienna Life i jej pracownicy mają obowiązek:

- zawsze postępować uczciwie i zgodnie z prawem, tak aby chronić zasoby Spółki oraz jej aktywa materialne i niematerialne,
- budować i podtrzymywać opartą na zaufaniu kulturę korporacyjną, w której oszustwa, nadużycia i korupcja nie mogą być tolerowane,
- prezentować najwyższe standardy etyczne w relacjach z partnerami biznesowymi i klientami.

Wszyscy pracownicy zobowiązani są do stosowania zasad określonych w Kodeksie etyki biznesu Vienna Insurance Group, jak również Zasad dobrych praktyk ubezpieczeniowych Polskiej Izby Ubezpieczeń. Pracownicy raz do roku składają oświadczenie dotyczące stosowania się do ww. zasad.

Ocena reputacji danej osoby obejmuje ocenę uczciwości tej osoby w oparciu o informacje dotyczące jej postępowania w życiu zawodowym, w tym dotyczące kwestii karnych, karno-skarbowych, udziału w postępowaniach sądowych w związku ze sprawą gospodarczą i uczestnictwa w innych podmiotach mających znaczenie do celów oceny.

Weryfikację reputacji Członków Zarządu oraz osób pełniących funkcje kluczowe Spółka przeprowadza:

- 1) przy powoływaniu, na podstawie wypełnionego i złożonego formularza dla członków i kandydatów na członków zarządów i Rad Nadzorczych krajowych zakładów ubezpieczeń oraz dyrektorów i

- zastępów dyrektorów głównych oddziałów zagranicznych zakładów ubezpieczeń, zaświadczenie o niekaralności oraz innych stosownych oświadczeń,
- 2) corocznie, na podstawie stosownych oświadczeń.

### B.3 SYSTEM ZARZĄDZANIA RYZYKIEM

System zarządzania ryzykiem Vienna Life uregulowano w dokumentacji wewnętrznej Spółki i podlega regularnym przeglądom i jest w Spółce rozwijany. Rada Nadzorcza Spółki, Zarząd Spółki, a w szczególności Członek Zarządu odpowiedzialny za zarządzanie ryzykiem są aktywnie zaangażowani w nadzorowanie działania Spółki zgodnie z zasadami zarządzania ryzykiem. Osoba nadzorująca funkcję zarządzania ryzykiem, wraz z właścicielami ryzyk (osobami odpowiedzialnymi za zarządzanie poszczególnymi obszarami działalności Spółki) pełnią podstawowe role w systemie zarządzania ryzykiem. Informacje dotyczące systemu zarządzania ryzykiem są regularnie prezentowane Zarządomi Spółki oraz Radzie Nadzorczej.

Vienna Life wdrożyła, w swojej ocenie, system zarządzania ryzykiem adekwatny do charakteru, skali i złożoności ryzyk charakterystycznych dla działalności Spółki.

Organizację systemu zarządzania ryzykiem w Vienna Life przedstawia poniższa tabela.

Tabela 5 Organizacja systemu zarządzania ryzykiem

<b>1 linia obrony – odpowiedzialność</b>	<b>2 linia obrony – monitorowanie i raportowanie</b>	<b>3 linia obrony - nadzór</b>
Zarząd	Osoba sprawująca nadzór na funkcję Compliance	Audyt wewnętrzny
Kierownictwo	Osoba nadzorująca funkcję zarządzania ryzykiem	Komitet Audytu (Rada Nadzorcza)
Pracownicy	Osoba nadzorująca funkcję aktuarialną	
<b>Wszyscy pracownicy:</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Akceptacja procedur zarządzania ryzykiem</li> <li>• Powiązania zarządzania ryzykiem ze strategią Spółki</li> <li>• Doradzanie i koordynowanie działań właścicieli biznesowych</li> <li>• Identyfikowanie trendów, synergii i szans</li> <li>• Kontakt pomiędzy trzecią i pierwszą linią obrony</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Niezależna ocena adekwatności procesu zarządzania ryzykiem</li> </ul>
<b>Właściciele ryzyk (zgodnie z załącznikiem II) poza powyższym:</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Opracowanie procedur zarządzania ryzykiem,</li> </ul>	

- 
- Doradzanie i koordynowanie działań właścicieli biznesowych,
  - Powiązanie zarządzania ryzykiem ze strategią Spółki,
  - Identyfikacja trendów, synergii i szans.
- 

Główne procesy systemu zarządzania ryzykiem służące monitorowaniu oraz raportowaniu ryzyk:

1. Wyliczenia dotyczące Kapitałowego Wymogu Wypłacalności oraz Środków Własnych na pokrycie wymogów zgodnie z systemem Wypłacalność II.
2. Wyliczenie Kapitału Ekonomicznego (identyfikacja aktualizacja istotnych ryzyk nieujętych w specyfikacji do wyliczeń wymogów kapitałowych, dla których zostanie wykonana wycena ilościowa, ustalenie szoków do wyliczenia rozmiaru poszczególnych ryzyk, ustalenie korelacji pomiędzy ryzykami/podklasami/klasami).
3. Wyznaczenie obecnego profilu ryzyka dla Kapitału Ekonomicznego.
4. Wyznaczenie limitów ryzyk / klas ryzyk dla Kapitału Ekonomicznego, a stąd apetytu na ryzyko/ klasę ryzyka i docelowego profilu ryzyka.
5. Procesy związane z przeprowadzeniem inwentaryzacji ryzyk oraz systemem kontroli wewnętrznej, w tym analiza najwyższych ryzyk Vienna Life oraz zatwierdzenie raportów przez Zarząd.
6. Proces ORSA (Własna ocena ryzyk i wypłacalności) przeprowadzany zgodnie z Polityką ORSA.

Osiąganie celów biznesowych Spółki odbywa się z uwzględnieniem istniejących ryzyk. Vienna Life stosuje do ilościowej wyceny ryzyk Kapitałowy Wymóg Wypłacalności, natomiast do celów wewnętrznego systemu Kapitał Ekonomiczny („ECaR”). Stosowane metody identyfikacji i wyceny ryzyk związanych z prowadzoną działalnością są dostosowane do profilu, skali i złożoności danego ryzyka. Poszczególne ryzyka podlegają zarządzaniu i monitorowaniu przez właścicieli danych ryzyk lub klas ryzyk, natomiast funkcja zarządzania ryzykiem pełni rolę wspierającą i doradczą przy identyfikacji nowych ryzyk, raportowaniu wcześniej zidentyfikowanych ryzyk oraz tworzeniu i aktualizacji procedur opisujących procesy zarządzania poszczególnymi ryzykami. Vienna Life zarządza istotnymi ryzykami występującymi w ramach prowadzonej działalności biznesowej. Zarząd Vienna Life wyznacza strategię dotyczącą klas ryzyk lub istotnych ryzyk, która jest uwzględniana przy podejmowaniu decyzji na poziomie operacyjnym i strategicznym. Spółka, działając zgodnie z obowiązującym prawem, przestrzega także wytycznych i zasad obowiązujących w grupie kapitałowej VIG, współpracując z innymi spółkami w grupie w zakresie zarządzania ryzykiem.

System zarządzania ryzykiem określa możliwe strategie dotyczące ryzyk zidentyfikowanych w Spółce przedstawia tabela poniżej.

Tabela 6 Strategie dotyczące ryzyk zidentyfikowanych w Vienna Life

Apetyt na ryzyko	Strategia ryzyka	Opis
Powyżej 200%	Podejmowanie większego ryzyka	Rozmiar Ryzyka jest niski w stosunku do ustalonego limitu. Aktywnie szukamy możliwości zwiększenia ryzyka w celu zwiększenia zysku. Ta strategia nie dotyczy ryzyka operacyjnego.
120%-200%	Akceptacja ryzyka	Rozmiar Ryzyka jest na pożądanym poziomie. Kontrole działają właściwie, mało prawdopodobne, aby akcje mitygujące były potrzebne. Akceptujemy zwiększenie Rozmiaru Ryzyka jeśli się pojawi.
100%-120%	Unikanie ryzyka	Rozmiar Ryzyka zbliża się do limitu. Kontrole powinny być poprawione, a ryzyko musi być monitorowane. Istnieje obawa przekroczenia limitu. Unikamy zwiększenia Rozmiaru Ryzyka.
Poniżej 100%	Redukcja ryzyka	Rozmiar Ryzyka przewyższa limit. Niezbędne są aktywne działania oraz znacząca poprawa działań kontrolnych prowadzące do redukcji Rozmiaru Ryzyka.

ORSA czyli własna ocena ryzyk i wypłacalności jest corocznie wykonywana w Spółce. Proces ORSA, przeprowadzany na podstawie Polityki ORSA, obejmuje wszelkie działania mające na celu właściwą identyfikację, wycenę i zarządzanie istotnymi ryzykami. Proces zawiera także projekcję wyceny ryzyk (na bazie SCR i ECaR) oraz środków na ich pokrycie. Na tym etapie procesu kluczowa jest zgodność projekcji z zatwierdzanym planem finansowym Spółki. ORSA jest głównym procesem systemu zarządzania ryzykiem stąd role i odpowiedzialności w procesie są tożsame z rolami z systemie zarządzania ryzykiem (tabela: organizacja systemu zarządzania ryzykiem). Osoba nadzorująca funkcję zarządzania ryzykiem koordynuje proces, natomiast kluczowe role w procesie pełni Zarząd, właściciele ryzyk oraz funkcja aktuarialna. Zarząd wraz z funkcją zarządzania ryzykiem oraz właścicielami ryzyk uwzględnia wyniki własnej oceny ryzyk i wypłacalności w co najmniej następujących obszarach:

- Zarządzanie kapitałem,
- Planowanie działalności,
- Opracowanie i tworzenie nowych produktów.

#### Kluczowe elementy procesu ORSA w Vienna Life:

- Własna ocena ryzyk wraz z opisem dotyczącym zarządzania nimi na poziomie operacyjnym;
- Ocena ogólnych potrzeb wypłacalności Spółki na bazie projekcji opartej o założenia planu finansowego;
- Opracowanie założeń oraz wyliczenia dotyczące scenariuszy warunków skrajnych;
- Ciągłe spełnienie (CC) wymogów kapitałowych oraz wymogów dotyczących rezerw techniczno-ubezpieczeniowych;

- Jakościowa ocena ryzyk zagrażających celom strategicznym grupy;
- Wyznaczenie profilu docelowego przez Zarząd Spółki zgodnego z celami strategicznymi Vienna Life.

Spółka sporządza protokół ORSA oraz raport ORSA. Zarząd Spółki bierze aktywny udział w procesie oraz omawia wyniki umieszczone w raporcie ORSA. Raport jest corocznie wysyłany do organu nadzoru, a najistotniejsze informacje zawarte w raporcie są prezentowane Radzie Nadzorczej.

## B.4 SYSTEM KONTROLI WEWNĘTRZNEJ

### B.4.1 ZASADY OGÓLNE

Kontrola wewnętrzna jest procesem realizowanym przez Zarząd Spółki, kadrę kierowniczą oraz wszystkich pracowników w ramach ich bieżących zadań, zgodnie z procedurami wewnętrznymi opisującymi procesy biznesowe.

Elementami systemu kontroli wewnętrznej są:

a) Środowisko kontroli

Środowisko kontroli jest bazą pozostałych elementów systemu kontroli wewnętrznej i obejmuje m.in. następujące czynniki: etyka, struktura organizacyjna, kompetencje zawodowe.

b) Ocena ryzyka

Ocena ryzyka ma na celu zwiększenie prawdopodobieństwa osiągnięcia celów i obejmuje następujące etapy: ustalanie celów i monitorowanie realizacji zadań, identyfikacja ryzyka, analiza ryzyka i podejmowanie działań zaradczych.

c) Działania kontrolne

Mechanizmy kontrolne to polityka i procedury, które określają zadania realizowane na poszczególnych stanowiskach pracy i które pozwalają zapewnić podjęcie odpowiednich działań w celu skoncentrowania się na istotnym ryzyku związanym z realizacją celów Spółki. Działania kontrolne służą zapobieganiu, wykrywaniu i naprawianiu błędów. Powadzone są na wszystkich szczeblach organizacji i obejmują wszystkich pracowników.

Działania kontrolne, wbudowane w procesy biznesowe, są określane i odpowiednio modyfikowane na podstawie regularnej analizy ryzyka.

d) Informacja i komunikacja

W Spółce zapewniony jest przepływ informacji potrzebnych do bieżącej realizacji zadań przez pracowników oraz służących ocenie realizacji tych zadań. System komunikacji zarówno wewnętrznej, jak i zewnętrznej gwarantuje, że każdy pracownik ma dostęp do informacji niezbędnych do wykonywania przez niego obowiązków.

e) Monitorowanie

Monitorowanie jest procesem, który ocenia jakość działania systemu kontroli wewnętrznej w czasie. Proces ten odbywa się na bieżąco w zwykłym toku operacji lub poprzez oddzielne badania oceniające.

#### B.4.2 ODPOWIEDZIALNOŚĆ I UPRAWNIENIA

Zarząd Spółki jest odpowiedzialny za zaprojektowanie, wdrożenie i funkcjonowanie systemu kontroli wewnętrznej, który jest dostosowany do wielkości i stopnia złożoności działalności Spółki. Zarząd zapewnia odpowiednie określenie zakresów odpowiedzialności w systemie kontroli wewnętrznej oraz funkcjonowanie powiązanych z nią procesów. Członkowie Zarządu sprawują kontrolę nad prawidłowością wykonywania zadań w kierowanych przez nich Pionach i jednostkach organizacyjnych.

Kadra kierownicza (dyrektorzy/kierownicy komórek organizacyjnych) jest odpowiedzialna za wdrożenie mechanizmów kontrolnych do procesów biznesowych w obszarach swoich kompetencji, a także za utrzymanie oraz monitorowanie skuteczności i efektywności poszczególnych kontroli. Kierownicy są zobowiązani do podejmowania decyzji w kwestiach adekwatności kontroli oraz do wprowadzania niezbędnych usprawnień. Kierownicy jednostek organizacyjnych odpowiadają za prawidłowość zadań wykonywanych przez podległych im pracowników, w tym dokonując sprawdzania czynności lub dokumentów na określonym etapie załatwiania spraw lub w zakresie ustalonym dla tych pracowników przez regulaminy, instrukcje, zakresy uprawnień i odpowiedzialności.

Wszyscy pracownicy są odpowiedzialni za działania kontrolne związane z realizacją określonych zadań w przebiegu danego procesu biznesowego w ramach wykonywanych obowiązków. Każdy pracownik Spółki jest zobowiązany do wykonywania swoich zadań w sposób sumienny i dokładny oraz do stosowania odpowiednich kontroli w trakcie pracy. W przypadku zidentyfikowania przez pracownika ryzyka lub braku odpowiedniej kontroli, którego pracownik nie jest w stanie wyeliminować samodzielnie, ma on obowiązek poinformować o tym swojego przełożonego.

Funkcja zgodności z przepisami (Compliance) jako integralny element systemu kontroli wewnętrznej jest odpowiedzialna za ocenę i kontrolę ryzyka compliance. Funkcja zgodności z przepisami wspiera proces oceny systemu kontroli wewnętrznej pod kątem ryzyk, związanych z zapewnieniem zgodności.

Funkcja zarządzania ryzykiem odpowiada za koordynację procesu oceny efektywności systemu kontroli wewnętrznej.

Audyt wewnętrzny jest odpowiedzialny za niezależny przegląd systemu kontroli wewnętrznej Spółki zgodnie z zasadami zawartymi w Regulaminie Audytu Wewnętrznego.

Skuteczność działania kontroli wewnętrznej monitoruje Rada Nadzorcza oraz Komitet Audytu, który może w każdym czasie żądać od Zarządu i pracowników Spółki wszelkich sprawozdań i wyjaśnień zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa i aktami wewnętrznymi Spółki.

Audyt zewnętrzny (firma audytorska) – audit zewnętrzny ocenia system kontroli wewnętrznej w takim zakresie w jakim ma on wpływ na wiarygodność sprawozdania finansowego a także wiarygodność sprawozdania na temat wypłacalności i kondycji finansowej. Wyboru podmiotu uprawnionego do badania sprawozdania finansowego, a także podmiotu uprawnionego do badania sprawozdania na temat wypłacalności i kondycji finansowej dokonuje Rada Nadzorcza na podstawie statutu Spółki, zgodnie z rekomendacją Komitetu Audytu.

Schemat odpowiedzialności w systemie kontroli wewnętrznej przedstawia poniższa tabela.

Tabela 7 Odpowiedzialność w systemie kontroli wewnętrznej

1 linia obrony odpowiedzialność za bieżące działania	2 linia obrony monitorowanie i raportowanie	3 linia obrony niezależna ocena i nadzór
Zarząd	Osoba sprawująca nadzór na funkcją zgodności z przepisami	Audit wewnętrzny
Kierownictwo	Osoba sprawująca nadzór nad funkcją zarządzania ryzykiem	Komitet Audytu
Pracownicy		Rada Nadzorcza Audit zewnętrzny (biegły rewident)

Zgodnie z powyższym schematem odpowiedzialność za działania kontrolne w organizacji jest rozdzielona na 3 linie obrony. Dzięki takiemu podziałowi kompetencji każdy w organizacji ma określoną rolę do spełnienia w ramach systemu kontroli wewnętrznej.

#### B.4.3 OCENA EFEKTYWNOŚCI SYSTEMU KONTROLI WEWNĘTRZNEJ

Monitoring bieżący systemu kontroli wewnętrznej odbywa się w zwykłym toku operacji. Pracownicy przy wypełnianiu swoich obowiązków uzyskują dowody funkcjonowania systemu kontroli wewnętrznej.

Funkcja zgodności z przepisami monitoruje skuteczność mechanizmów kontrolnych poprzez realizację zadań określonych w rocznym planie pracy (Plan Compliance).

Oceny adekwatności, skuteczności i efektywności systemu kontroli wewnętrznej dokonuje audit wewnętrzny na podstawie realizowanych zadań audytowych.

Raz w roku przeprowadzany jest przegląd oceny wydajności i efektywności systemu kontroli wewnętrznej, zgodnie z harmonogramem i instrukcjami dostarczonymi przez osoby odpowiedzialne za koordynację procesu w ramach grupy kapitałowej. Przegląd jest przeprowadzany przez funkcję zarządzania ryzykiem we współpracy z funkcją zgodności z przepisami oraz właścicielami ryzyk.

Schemat oceny efektywności systemu kontroli wewnętrznej



#### B.4.4 FUNKCJA ZGODNOŚCI Z PRZEPISAMI

Funkcja zgodności z przepisami działa na podstawie Regulaminu funkcji zgodności z przepisami oraz Polityki Compliance.

Funkcja zgodności z przepisami jest elementem systemu kontroli wewnętrznej i jej zadania obejmują:

- 1) doradzanie Zarządowi i Radzie Nadzorczej Spółki w zakresie zgodności wykonywania działalności ubezpieczeniowej lub reasekuracyjnej z przepisami prawa;
- 2) ocenę możliwego wpływu wszelkich zmian stanu prawnego na operacje Spółki;
- 3) określenie i ocenę ryzyka związanego z nieprzestrzeganiem przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz przyjętych przez Spółkę standardów postępowania.

Powыższe zadania są wypełniane m.in. poprzez:

- Mapowanie procesów z kluczowymi wymaganiami,
- Identyfikację, ocenę i kontrolę ryzyka braku zgodności,
- Monitorowanie zgodności z kluczowymi wymaganiami na podstawie rocznych planów compliance,
- Monitorowanie relacji z regulatorem,
- Dokumentowanie nieprawidłowości i naruszeń,
- Raportowanie do Zarządu i Rady Nadzorczej: informacji o istotnych działaniach, ryzykach i statusie Spółki z punktu widzenia ryzyka braku zgodności,
- Podnoszenie świadomości związanej ze zgodnością z przepisami wśród pracowników.

W celu zapewnienia niezależności operacyjnej funkcja zgodności z przepisami jest usytuowana w Biurze Zarządzania Ryzykiem i Zgodności z Przepisami. Biuro Zarządzania Ryzykiem i Zgodności z Przepisami realizuje zadania przypisane do drugiej linii obrony w systemie kontroli wewnętrznej. Osoba nadzorująca funkcję zgodności z przepisami raportuje merytorycznie w zakresie planowanych i realizowanych działań bezpośrednio do Zarządu Spółki.

#### B.5 FUNKCJA AUDYTU WEWNĘTRZNEGO

Funkcja audytu wewnętrznego jest realizowana przez Biuro Audytu Wewnętrznego, które jest usytuowane poza strukturą pionów i podlega merytorycznie Zarządowi Spółki. Osobą nadzorującą funkcję audytu wewnętrznego jest Kierownik Biura Audytu Wewnętrznego.

Celem audytu wewnętrznego jest wspieranie Zarządu w osiąganiu wytyczonych celów poprzez ocenę efektywności i monitorowanie systemu kontroli wewnętrznej oraz przyczynianie się do usprawnienia zarządzania ryzykiem systemem kontroli i procesami biznesowymi.

Zadania audytu wewnętrznego są realizowane zgodnie z zasadami określonymi w Regulaminie Audytu Wewnętrznego. Zakres czynności wykonywanych przez audit wewnętrzny obejmuje m.in.:

- Ocenę adekwatności, skuteczności i efektywności systemu kontroli wewnętrznej poprzez realizację zadań audytowych,
- Przygotowanie i realizację rocznego planu audytu,

- Opracowanie programów zadań audytowych i realizację czynności audytowych zgodnie z przyjętą metodyką,
- Opracowywanie sprawozdań i informacji o wynikach audytu wewnętrznego, wydawanie rekomendacji i zaleceń oraz monitorowanie realizacji wydawanych rekomendacji i zaleceń,
- Wskazywanie kierownikom komórek organizacyjnych obszarów potencjalnych zagrożeń i kierunków prawidłowego działania oraz wnioskowanie o modyfikację mechanizmów kontroli wewnętrznej,
- Kontrolę realizacji wniosków i zaleceń pokontrolnych kierowanych do Spółki przez zewnętrzne organy kontrolne,
- Współpracę z audytorem zewnętrznym,
- Współpracę z Radą Nadzorczą oraz Komitetem Audytu.

Niezależność operacyjna audytu wewnętrznego jest zapewniona poprzez umiejscowienie tej funkcji w trzeciej linii obrony w ramach systemu kontroli wewnętrznej.

Ponadto, niezależność i obiektywność audytu wewnętrznego jest zagwarantowana odpowiednimi zapisami Regulaminu Audytu Wewnętrznego. Przejawia się m.in. poprzez brak udziału audytu wewnętrznego w procesach operacyjnych i biznesowych, które później są przedmiotem badania, a także obiektywizm w przypadku badania powodującego konflikt interesów pomiędzy badanymi jednostkami. Uprawnienia funkcji audytu są zagwarantowane odpowiednimi zapisami Regulaminu Audytu Wewnętrznego. Funkcja audytu przynajmniej raz na kwartał raportuje bezpośrednio do Rady Nadzorczej oraz Zarządu. Corocznie, zgodnie z zatwierdzonym planem audytu, Zarząd po opinii Rady Nadzorczej, zatwierdza zasoby niezbędne do realizacji powierzonych zadań. Audyt dokłada starań, aby działać zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Audytu Wewnętrznego (IIA) i Kodeksem etyki audytora wewnętrznego.

## B.6 FUNKCJA AKTUARIALNA

Funkcja aktuarialna działa na podstawie Regulaminu Funkcji Aktuarialnej.

1. Funkcję aktuarialną w Spółce wykonują:
  - a) Główny Aktuariusz jako osoba nadzorująca tę funkcję;
  - b) Pracownicy Zespołu ds. Aktuariatu w Departamencie Aktuariatu i Raportowania jako osoby wykonujące czynności należące do tej funkcji;
  - c) Pracownicy Departamentu Zarządzania Produktami jako osoby wykonujące czynności należące do tej funkcji;
  - d) Inne osoby umocowane na podstawie aktów organów Spółki i/lub dowolnych stosunków cywilnoprawnych do wykonywania funkcji.
2. Czynności w ramach funkcji mogą być wykonywane przez pracowników Spółki lub mogą być powierzone w drodze outsourcingu ekspertom zewnętrznym z uwzględnieniem wymogów wynikających z przepisów powszechnych, jak i uregulowań wewnętrznych Spółki.
3. Spółka w odniesieniu do funkcji aktuarialnej zapewnia adekwatne kontrole wewnętrzne dotyczące obliczania i ustalania rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na podstawie stosownych przepisów

wewnętrznych Spółki. Termin „rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe” odnosi się do rezerw techniczno-ubezpieczeniowych ustalanych dla celów wypłacalności, jak i dla celów rachunkowości w oparciu o stosowne przepisy powszechnne.

4. Cele realizowane przez funkcję aktuarialną to:
  - a) Ustalanie wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych tworzonych dla celów wypłacalności;
  - b) Ustalanie wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów rachunkowości;
  - c) Zapewnienie adekwatności metodyki stosowanych modeli, jak również założeń przyjętych do ustalania wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych tworzonych dla celów wypłacalności;
  - d) Ocena, czy dane wykorzystane do ustalania rezerw techniczno-ubezpieczeniowych tworzonych dla celów wypłacalności są wystarczające i czy są odpowiedniej jakości;
  - e) Porównywanie najlepszych oszacowań z danymi wynikającymi ze zgromadzonych doświadczeń;
  - f) Informowanie Zarządu i Rady Nadzorczej Spółki o wiarygodności i adekwatności ustalania wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych tworzonych dla celów wypłacalności;
  - g) Nadzorowanie ustalania wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych tworzonych dla celów wypłacalności w przypadkach stosowania przybliżeń, w tym podejścia indywidualnego;
  - h) Wyrażanie opinii na temat ogólnej polityki przyjmowania ryzyka do ubezpieczenia;
  - i) Wyrażanie opinii na temat adekwatności rozwiązań w zakresie reasekuracji;
  - j) Wnoszenie wkładu w efektywne wdrażanie systemu zarządzania ryzykiem, w szczególności w zakresie:
    - modelowania ryzyka leżącego u podstaw obliczeń kapitałowego wymogu wypłacalności i minimalnego wymogu kapitałowego;
    - własnej oceny ryzyka i wypłacalności Spółki;
  - k) Przygotowywanie raportu funkcji aktuarialnej i przedkładanie go Zarządowi Spółki co najmniej raz w roku, w terminie każdorazowo uzgodnionym z Zarządem.

## B.7 OUTSOURCING

Spółka może korzystać z usług podmiotów zewnętrznych, w zakresie niezbędnym do prowadzenia bieżącej działalności biznesowej lub wynikającym z przepisów powszechnych lub regulacji organów nadzoru finansowego.

Spółka przewiduje możliwość zlecania podmiotom zewnętrznym czynności ubezpieczeniowych, dozwolonych przepisami, oraz innych niż ubezpieczeniowe czynności podstawowych lub ważnych, które określa Polityka outsourcingu. Za podstawowe lub ważne Spółka uznaże czynności ubezpieczeniowe oraz usługi związane z zapewnieniem bezpieczeństwa środowiska teleinformatycznego.

W 2017 r. spółka zlecała podmiotowi zewnętrznemu czynności oceny ryzyka ubezpieczeniowego oraz ustalanie przyczyn i okoliczności zdarzeń losowych. Dostawcy usług są zlokalizowani w Rzeczypospolitej Polskiej i podlegają jurysdykcji prawa polskiego.

Zasady, dotyczące outsourcingu w Spółce określa Polityka outsourcingu z dnia 14.12.2017 r. i są zgodne z zapisami Ustawy, dotyczącymi outsourcingu.

Outsourcing danej usługi lub procesu musi być zgodny ze strategią Spółki oraz powinien wiązać się z korzyściami finansowymi i/lub niefinansowymi wyszczególnionymi w projekcie biznesowym (będącym podstawą outsourcowania danej usługi), który wymaga zatwierdzenia przez właściwy organ Spółki.

Outsourcing nie może negatywnie wpływać na:

- a) ogólną jakość wewnętrznych mechanizmów kontrolnych;
- b) zdolność Spółki do spełniania wymogów formalno-prawnych;
- c) poziom usług oferowanych klientom.

Decyzja w sprawie podjęcia współpracy z dostawcą zewnętrznym jest podejmowana zgodnie z uprawnieniami decyzyjnymi wynikającymi z uregulowań wewnętrznych Spółki.

Zasadność outsourcingu powinna obejmować następujące aspekty:

- Optymalizacja kosztów obsługi,
- Podniesienie bezpieczeństwa organizacji,
- Dostęp do specjalistów z wielu dziedzin,
- Poziom elastyczności,
- Ryzyka związane z wyodrębnieniem funkcji na zewnątrz,
- Wstępne określenie budżetu.

Polityka reguluje następujące kwestie:

- a) Odpowiedzialność za zarządzanie i nadzór nad procesem outsourcingu,
- b) Zasady zarządzania ryzykiem, związanym z outsourcingiem,
- c) Procesy decyzyjne, dotyczące outsourcingu czynności lub funkcji,
- d) Kryteria wyboru dostawców usług outsourcingu,
- e) Wymagane elementy umów outsourcingu,
- f) Monitorowanie usług outsourcingu,
- g) Prowadzenie rejestru umów outsourcingu,
- h) Procedury związane z notyfikacją usług outsourcingu.

Zasady dotyczące outsourcingu podlegają corocznemu przeglądowi i aktualizacji w przypadku wprowadzenia istotnych zmian.

## B.8 WSZELKIE INNE INFORMACJE

Nie było innych istotnych, poza wymienionymi wcześniej.

## C. PROFIL RYZYKA

Profilem ryzyka nazywamy procentowy udział poszczególnych ryzyk w całym Rozmiarze Ryzyka. Profil Ryzyka Vienna Life jest wyliczany na bazie SCR (zaprezentowany w Podsumowaniu) oraz na bazie ECaR - na potrzeby wewnętrznego systemu zarządzania ryzykiem i umieszczany w corocznym raporcie ORSA.

Środki zastosowane w celu oceny ryzyk w Spółce, opisano w rozdziale dotyczącym systemu zarządzania ryzykiem. W ciągu roku 2017 nie uległy one zmianie.

### C.1 RYZYKO AKTUARIALNE

#### Ryzyko śmiertelności

Ryzyko śmiertelności to ryzyko straty lub niekorzystnej zmiany wartości zobowiązań z tytułu umów ubezpieczenia na życie, wynikające ze zmian poziomu, zmian trendu lub wahań zmienności współczynników umieralności, w przypadku gdy wzrost współczynników umieralności prowadzi do zwiększenia wartości tych zobowiązań, w tym związanych z ekstremalnymi lub wyjątkowymi zdarzeniami losowymi takich jak katastrofy naturalne (np. powódź, huragan, trzęsienie ziemi) lub katastrofy spowodowane przez człowieka (np. katastrofa komunikacyjna, katastrofa budowlana) wywołujące szkody wielkiej wartości lub kumulację szkód (ryzyko katastroficzne w ubezpieczeniach na życie).

Zarówno wzrost współczynników śmiertelności w długim okresie w ryzyku śmiertelności, jak i jednorazowa śmierć wielu ubezpieczonych w wyniku wyjątkowego zdarzenia losowego w ryzyku katastroficznym oznaczają zakończenie w poszczególnych okresach większej liczby umów niż przewidywano przy wycenie produktu, portfela oraz tworzeniu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych. Skutki takich zdarzeń dla wyceny portfela, a więc i środków własnych Spółki, można podzielić na dwa obszary:

- utrata przewidywanych przyszłych zysków z zamkanych polis,
- konieczność natychmiastowego wywiązania się z dodatkowych zobowiązań z tytułu śmierci ubezpieczonych, przekraczających najlepsze oszacowanie w tym zakresie lub nawet poziom utrzymywanych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych.

W przypadku ubezpieczeń na życie największe negatywne konsekwencje dla Spółki wynikają z konieczności nagłej wypłaty świadczeń z tytułu śmierci większej niż zakładana liczby ubezpieczonych. Spółka nie posiada w portfelu znaczącej liczby umów ubezpieczenia na życie (gr I).

W przypadku ubezpieczeń na życie i dożycie oraz posagowych oferowanych przez Spółkę największe negatywne konsekwencje wynikają z konieczności wypłaty świadczeń z tytułu śmierci większej niż zakładano liczby ubezpieczonych. Spółka nie posiada w portfelu znaczącej liczby umów ubezpieczenia na życie (gr II i IV).

W przypadku ubezpieczeń na życie z UFK w portfelu Spółki znajdują się umowy o różnym poziomie sumy na ryzyku, czyli dodatkowej kwoty, która jest wypłacana w przypadku śmierci ubezpieczonego (ponad aktualną wartość UFK). Poziom ten zmienia się w okresie obowiązywania umowy, a może zależeć m.in. od wieku ubezpieczonego wpływającego na relację wysokości świadczenia z tytułu śmierci do wartości rachunku, różnicy między kwotową sumą ubezpieczenia a wartością rachunku, czy też wyników

inwestycyjnych, które wpływają na wszystkie wartości określone w relacji do wartości rachunku. Umowy ubezpieczenia na życie z UFK (gr III) stanowią zdecydowanie dominującą część portfela polis Spółki.

Spółka zarządza ryzykiem ubezpieczeń na życie poprzez:

- jak najwcześniej oszacowanie ryzyka ubezpieczeń na życie na etapie konstruowania produktu,
- kontrolowanie jakości i jak najlepszej wyceny ryzyk przyjmowanych do portfela,
- ograniczanie negatywnych skutków zdarzeń losowych poprzez właściwą likwidację szkód i reasekurację.

### Ryzyko rezygnacji z umów

Ryzyko rezygnacji z umów w ubezpieczeniach na życie to ryzyko straty lub niekorzystnej zmiany wartości zobowiązań o charakterze zobowiązań z tytułu umów ubezpieczenia na życie, wynikające ze zmian poziomu, zmian trendu lub wała zmienności współczynników wypowiedzeń umów ubezpieczenia, odstąpić od umów ubezpieczenia, przedłużeniem umów ubezpieczenia oraz wykupów ubezpieczenia.

Skutki rezygnacji ubezpieczającego z umowy, dla wyceny portfela, a więc i środków własnych Spółki, pochodzą z różnicy między kwotą zmniejszenia rezerw techniczno-ubezpieczeniowych i kwotą świadczenia wykupu wypłacaną ubezpieczającemu.

Wycena ryzyka rezygnacji z umów dokonywana jest w sposób ilościowy. Wycena jest dokonywana odrębnie w ramach wyznaczania kapitałowego wymogu wypłacalności oraz kapitału ekonomicznego. Analiza portfela Spółki wykazała, że najbardziej praktycznym, i wystarczająco skorelowanym, nośnikiem ryzyka rezygnacji z umów jest obecna wartość przyszłych przepływów pieniężnych związanych z analizowanym portfelem.

Spółka zarządza ryzykiem rezygnacji umów poprzez:

- identyfikację istotnych ryzyk w procesie rozwoju produktów przed wprowadzeniem do oferty,
- zwiększoną dbałość o właściwy dobór produktów do profilu klienta, dokładniejsze monitorowanie działań sprzedawczych dystrybutorów, kształtowanie oferty inwestycyjnej oraz edukowanie klientów ukierunkowane na poprawę ich wyników inwestycyjnych,
- bieżącą kontrolę tj. rozwój współczynników rezygnacji zarówno na całym portfelu umów, jak i dla poszczególnych produktów oraz dla poszczególnych dystrybutorów.

Z końcem roku 2017 roku portfel Spółki objęty został umową reasekuracyjną stanowiącą technikę ograniczenia ryzyka aktuarialnego (ryzyka rezygnacji z umów). Zgodnie z zapisami umowy reasekurator zobowiązany jest pokryć część strat w przypadku realizacji scenariusza masowej rezygnacji z umów. Zastosowana technika ograniczania ryzyka aktuarialnego będzie monitorowana kwartalnie.

### Ryzyko ponoszonych kosztów

Ryzyko ponoszonych kosztów to ryzyko straty lub niekorzystnej zmiany wartości zobowiązań ubezpieczeniowych wynikające ze zmiany poziomu, zmienności kosztów ponoszonych przy obsłudze umów ubezpieczenia. Ryzyko ponoszonych kosztów obsługi umów ubezpieczenia wylicza się przy

założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez Spółkę w dającej się przewidzieć przyszłości i obejmują zdyskontowane przyszłe koszty utrzymania portfela polis czynnych.

Ekspozycja na ryzyko aktuarialne jest związana ze zobowiązaniami ubezpieczeniowymi wynoszącymi 2 616 339 tys. zł i opisanymi w punkcie D.2.

Spółka nie identyfikuje ryzyka koncentracji w odniesieniu do ryzyka aktuarialnego ze względu na rodzaj prowadzonej działalności i nieistotny udział w portfelu ubezpieczeń grupowych. Ponadto w przypadku ryzyka rezygnacji z umów Spółka stosuje technikę ograniczania ryzyka poprzez reasekurację.

Poniższa tabela prezentuje wyliczone wymogi kapitałowe na koniec roku 2017 oraz 2016 przy zastosowaniu formuły standardowej dla ryzyka aktuarialnego.

Tabela 8 Wymogi kapitałowe dla ryzyka aktuarialnego

	<b>Stan na 31 grudnia 2016</b>	<b>Stan na 31 grudnia 2017</b>
Ryzyko ubezpieczeń na życie	2 275	1 980
Ryzyko katastroficzne ubezpieczeń na życie	1 577	1 389
Ryzyko rezygnacji z umów	160 100	108 866
Ryzyko ponoszonych kosztów	38 230	34 564
Efekt dywersyfikacji	(19 361)	(16 605)
<b>Ryzyko aktuarialne</b>	<b>182 821</b>	<b>130 193</b>

Zmiana ryzyka aktuarialnego w roku 2017 wynika głównie z zastosowania techniki ograniczania ryzyka dla ryzyka rezygnacji z umów.

Spółka do celów niniejszego sprawozdania wykonała analizy wrażliwości oraz analizy testu warunków skrajnych dla ryzyka aktuarialnego.

Tabela 9 Założenia i wyniki analiz wrażliwości oraz testu warunków skrajnych dla ryzyka aktuarialnego według stanu na 31 grudnia 2017.

<b>Założenia dotyczące analiz wrażliwości oraz testu warunków skrajnych dla ryzyka aktuarialnego</b>	<b>Zmiana wymogu kapitałowego dla ryzyka aktuarialnego</b>
<b>Wymóg kapitałowy dla ryzyka aktuarialnego</b>	<b>130 193</b>
Spadek śmiertelności o 5%	234
Wzrost śmiertelności o 5%	(233)
Wzrost poziomu rezygnacji z umów o 20%	(13 847)
Spadek poziomu rezygnacji z umów o 20%	17 628
Wzrost kosztów utrzymania o 10%	(2 998)
Spadek kosztów utrzymania o 10%	3 109
Masowa rezygnacja z umów na poziomie 25%	(29 579)

Pozycja kapitałowa Spółki jest monitorowana i Vienna Life, w przypadku realizacji scenariusza powodującego skutki analogiczne do testów warunków skrajnych, zostanie dokapitalizowana.

## C.2 RYZYKO RYNKOWE

Rzyko rynkowe związane jest z możliwością wystąpienia zdarzeń w otoczeniu mających wpływ na wartość posiadanych aktywów. W ramach ryzyk rynkowych wyróżnia się:

- ryzyko stóp procentowych dotyczące wszystkich aktywów i zobowiązań wrażliwych na zmiany struktury terminowej stóp procentowych. Materializacja tego ryzyka może oznaczać poniesienie straty związanej ze zmianą wyceny rynkowej lub wyceny z modelu, składników aktywów lub zobowiązań. W szczególności, zmiana wartości stóp procentowych może prowadzić do zmniejszenia wartości aktywów dłużnych spółki;
- ryzyko cen akcji dotyczące wszystkich aktywów lub zobowiązań spółki wrażliwych na zmiany rynkowych cen akcji lub wycen akcji z modelu, lub też na zmiany zmienności cen akcji. Materializacja tego ryzyka może oznaczać poniesienie straty związanej ze zmianą wyceny rynkowej lub wyceny z modelu poszczególnych składników aktywów lub pasywów. Ryzyko cen akcji obejmuje także ryzyko innych niż akcje instrumentów o charakterze udziałowym, będących składnikami bilansu spółki;
- ryzyko spreadu kredytowego wynikające z wrażliwości wartości składników aktywów lub zobowiązań na zmiany poziomu spreadu kredytowego – marż kredytowych (premii za ryzyko kredytowe) uwzględnionych w wycenie poszczególnych składników aktywów lub zobowiązań;
- ryzyko walutowe dotyczące wszystkich aktywów lub zobowiązań spółki wrażliwych na zmiany poziomu lub zmienności kursów walutowych;
- ryzyko koncentracji wynikające z braku właściwej dywersyfikacji portfela aktywów lub ze zbyt dużej ekspozycji na ryzyko niewykonania zobowiązania przez pojedynczego emitenta instrumentów finansowych lub grupę powiązanych emitentów. Ryzyko obejmuje wyłącznie aktywa podlegające pozostałym ryzykom rynkowym.

Zarządzanie ryzykiem rynkowym oparte jest o proces monitoringu każdego ryzyka. Za nadzór nad monitoringiem ryzyk rynkowych odpowiada Departament Inwestycji i Rozwoju, pod nadzorem Komitetu Inwestycyjnego. Za zarządzanie inwestycjami w zakresie środków własnych odpowiada Komitet Inwestycyjny ds. Środków Własnych. Za obszar inwestycji środków klientów odpowiada Departament Inwestycji i Rozwoju przy wsparciu Departamentu Skarbu i pod nadzorem Komitetu Inwestycyjnego. Komitet Inwestycyjny nadzoruje i opiniuje proces zarządzania ryzykiem rynkowym. Vienna Life realizuje Strategię Inwestycji uchwaloną przez Radę Nadzorczą na kolejny rok, która jest w zgodzie z wymaganiami wynikającymi z zasad ostrożnego inwestora określonych w art. 276 Ustawy. Zgodnie z powyższą strategią utrzymywanie portfela inwestycyjnego w inwestycjach o stałym dochodzie (obligacje i lokaty terminowe) prowadzi do stabilnego i przewidywanego zwrotu inwestycji.

Ekspozycja całkowita na ryzyko rynkowe na koniec 2017 roku wyniosła 2 891 643 tys. zł.

Poniższa tabela prezentuje wyliczone wymogi kapitałowe na koniec roku 2017 oraz 2016 przy zastosowaniu formuły standardowej dla ryzyka rynkowego. Główną przyczyną wzrostu wymogów kapitałowych dla ryzyka rynkowego jest wzrost ekspozycji.

Tabela 10 Wymogi kapitałowe dla ryzyka rynkowego

	<b>Stan na 31 grudnia 2016</b>	<b>Stan na 31 grudnia 2017</b>
Ryzyko stopy procentowej - szok górny	15 152	5 932
Ryzyko cen akcji	45 855	74 343
Ryzyko spreadu kredytowego	14 112	3 091
Ryzyko koncentracji	1 960	11 962
Ryzyko walutowe	9 100	10 073
Efekt dywersyfikacji	(23 485)	(24 280)
<b>Ryzyko rynkowe</b>	<b>62 694</b>	<b>81 122</b>

Ryzyko rynkowe w roku 2017 wzrosło głównie ze względu na wyższy poziom aktywów. Zmiana poziomu ryzyka stopy procentowej wynika z innej struktury przepływów pieniężnych, natomiast dla ryzyka spreadu kredytowego z niższej ekspozycji na to ryzyko.

Spółka do celów niniejszego sprawozdania wykonała analizy wrażliwości oraz analizy testów warunków skrajnych dla ryzyka rynkowego.

Tabela 11 Założenia i wyniki analiz wrażliwości oraz testu warunków skrajnych dla ryzyka rynkowego wg stanu na 31 grudnia 2017

<b>Założenia dotyczące analiz wrażliwości oraz testu warunków skrajnych dla ryzyka rynkowego</b>	<b>Zmiana wymogu kapitałowego dla ryzyka rynkowego</b>
<b>Wymóg kapitałowy dla ryzyka rynkowego</b>	<b>81 122</b>
Spadek cen akcji o 20%	(9 820)
Wzrost stopy procentowej +50bps PLN	(799)
Spadek stopy procentowej -50bps PLN	887
Spadki na rynkach kapitałowych	24 280

Szok przewidywany w scenariuszu warunków skrajnych (Spadki na rynkach finansowych) charakteryzuje głębokie załamanie na rynkach kapitałowych, masowy wzrost awersji do ryzyka, a co za tym idzie: spadek wycen aktywów ogólnie klasyfikowanych jako ryzykowne lub szczególnie niepłynnych w momencie załamania rynkowego (nieruchomości, akcji, obligacji korporacyjnych, walut krajów o podwyższonym ryzyku inwestycyjnym, surowców itp.) oraz wzrost wycen aktywów uważanych za bezpieczne (walut krajów uważanych za bezpieczne, obligacji skarbowych krajów bezpiecznych oraz wzrost w walucie lokalnej obligacji skarbowych lokalnych rządów). Załamanie takie prowadzi do obniżenia stóp procentowych oraz może skutkować negatywnymi zjawiskami w sferze realnej (wzrost bezrobocia, spadek PKB lub przynajmniej dynamiki wzrostu PKB). Do wyliczenia wymogu kapitałowego po szoku zastosowano: 45% spadek wycen aktywów akcyjnych, 25% spadek aktywów mieszanych, 13% spadek aktywów alternatywnych oraz wzrost rezygnacji z polis w związku z sytuacją na rynkach finansowych o 3 p.p. rocznie.

Pozycja kapitałowa Spółki jest monitorowana i Vienna Life, w przypadku realizacji scenariusza powodującego skutki analogiczne do testu warunków skrajnych, zostanie dokapitalizowana.

Spółka nie zmieniła w roku 2017 środków służących ocenie ryzyka. Poziom ekspozycji oraz wymogów kapitałowych dla ryzyka rynkowego jest monitorowany kwartalnie. Spółka rozpoznaje koncentrację w zakresie ryzyka rynkowego związaną z posiadaniem znacznej wartości aktywów związanych z portfelem UFK na polskim rynku kapitałowym.

### C.3 RYZYKO KREDYTOWE

Ryzyko kredytowe związane jest z możliwością niewykonania zobowiązania przez kontrahenta wobec Spółki. Vienna Life rozpoznaje ryzyko kredytowe wobec partnerów biznesowych z tytułu pośrednictwa ubezpieczeniowego, kontrahentów, reasekuratorów, banków obsługujących oraz towarzystw funduszy inwestycyjnych.

Spółka zarządza ryzykiem kredytowym wobec partnerów biznesowych z zakresu pośrednictwa ubezpieczeniowego poprzez własną ocenę wiarygodności finansowej danego pośrednika, monitorowanie bieżącego zadłużenia oraz wyznaczenie wewnętrznych indywidualnych limitów ekspozycji na ryzyko kredytowe wobec każdego partnera biznesowego z zakresu pośrednictwa ubezpieczeniowego.

Lista banków obsługujących Spółkę jest wewnętrznie zatwierdzana zgodnie z regulacjami grupowymi.

Ekspozycja na ryzyko kredytowe wobec towarzystw funduszy inwestycyjnych z tytułu transakcji sprzedaży jednostek uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych jest na bieżąco monitorowana i weryfikowana pod kątem zgodności ze zleconymi transakcjami.

Pozostałe ekspozycje na ryzyko kredytowe są na bieżąco monitorowane, jednak nie stanowią istotnej części ekspozycji.

Monitorowanie skuteczności technik ograniczania ryzyka kredytowego odbywa się w ramach prac Komitetu Kredytowego oraz kwartalnych informacji do Zarządu obejmujących wycenę i monitorowanie limitów ryzyka kredytowego.

W 2017 roku ryzyko kredytowe zwiększyło się, ale nadal nie stanowi ryzyka istotnego z punktu widzenia profilu ryzyka Spółki (1,3%). W związku z tym Spółka nie przeprowadza analiz wrażliwości ani testów warunków skrajnych dla ryzyka kredytowego.

Ekspozycja na ryzyko kredytowe na koniec roku 2017 wyniosła 103 005 tys. zł uwzględniając wpływ techniki ograniczania ryzyka.

Spółka realizuje „zasady ostrożnego inwestora” z zakresie ryzyka kredytowego poprzez dywersyfikację ekspozycji w bankach zgodnie z limitami określonymi w strategii inwestycyjnej.

Poniższa tabela prezentuje wyliczone wymogi kapitałowe przy zastosowaniu formuły standardowej dla ryzyka kredytowego.

Tabela 12 Wymogi kapitałowe dla ryzyka kredytowego

	Stan na 31 grudnia 2016	Stan na 31 grudnia 2017
Ryzyko ekspozycji typu 1	2 570	6 687
Ryzyko ekspozycji typu 2	814	618
Efekt dywersyfikacji	(158)	(143)
Ryzyko kredytowe	3 226	7 162

Zmiana ryzyka kredytowego w roku 2017 związana jest z wyższą wartością środków na rachunkach bankowych oraz należności.

Procesy służące ocenie ryzyka kredytowego w Spółce zostały opisane w punkcie B.3 (System zarządzania ryzykiem). Spółka ocenia ryzyko jakościowo i ilościowo. Spółka nie przeprowadziła zmian środków służących ocenie ryzyka kredytowego. Koncentracja w odniesieniu do ryzyka kredytowego związana jest z ekspozycjami wobec banków. Udział najwyższej ekspozycji wynosi ok. 37% całkowitej ekspozycji i jest związana z bankiem o wysokim ratingu.

#### C.4 RYZYKO PŁYNNOŚCI

Ryzyko płynności jest to możliwość niezrealizowania przez Spółkę lokat i innych aktywów w celu uregulowania swoich zobowiązań finansowych w momencie, gdy stają się one wymagalne.

Ryzyko płynności obejmuje wypłaty świadczeń dla klientów oraz wpłaty składek, płatności dla pośredników ubezpieczeniowych oraz firm inwestycyjnych, płatności podatkowe oraz wydatki związane z prowadzeniem działalności ubezpieczeniowej. Ryzyko płynności dotyczy również zmian kursów walutowych – wypłaty świadczeń oraz alokowanie aktywów związanych UFK lub aktywów własnych w walucie obcej.

Płynność długoterminowa jest określana w 3-letnim planie finansowym na podstawie oczekiwanych przepływów pieniężnych i weryfikowana rocznie.

Krótkoterminowa płynność finansowa monitorowana jest codziennie na podstawie sald rachunków bankowych i bieżących przepływów pieniężnych.

Głównym źródłem koncentracji ryzyka jest liczba i wartość transakcji zakupu i sprzedaży jednostek uczestnictwa w jednym terminie, co skutkuje koniecznością zapłaty za zlecone transakcje nabycia zanim Spółka otrzyma środki z transakcji odkupienia. W praktyce Spółka zarządza ryzykiem poprzez bieżące monitorowanie w/w transakcji i środków na rachunkach bankowych utrzymując wysoki poziom aktywów płynnych. Monitorowanie skuteczności techniki ograniczania ryzyka płynności związane jest z brakiem ujemnych sald na kontach bankowych.

Vienna Life przeprowadziła, bazując na założeniach ostatnich testów warunków skrajnych zdefiniowanych przez KNF (piąta najwyższa dzienna wypłata w ciągu ostatnich pięciu lat), analizę, która wykazała, iż Spółka jest w stanie obsłużyć bieżące wypłaty ze środków utrzymywanych na rachunkach bankowych. Ze względu na wysoki udział aktywów płynnych, Spółka nie przeprowadziła innych testów ryzyka (w tym testów wrażliwości).

Spółka oszacowała wartość bieżącą oczekiwanych zysków z przyszłych składek w wysokości 149 495 tys. złotych. Wartość ta została oszacowana poprzez symulację zachowania portfela w przyszłości przy założeniu braku składki po dniu bilansowym oraz pozostawieniu pozostałych założeń bez zmian.

Spółka ocenia ryzyko płynności jakościowo na podstawie ekspozycji oraz monitorowanych codziennie przepływów.

Ekspozycja na ryzyko płynności jest bezpośrednio związana z wypłatami świadczeń dla klientów oraz wpłatami składek, płatnościami dla pośredników ubezpieczeniowych oraz firm inwestycyjnych, płatnościami podatkowymi oraz wydatkami związanymi z prowadzeniem działalności ubezpieczeniowej. Ze względu na poziom zmienności Spółka utrzymuje wysoki poziom aktywów płynnych i tym samym ogranicza ryzyko płynności.

Spółka realizuje „zasady ostrożnego inwestora” z zakresie ryzyka płynności lokując bufor płynnościowy (poziom aktywów dający możliwość dokonania zewnętrznego przelewu w ciągu jednego dnia) w depozyty krótkoterminowe oraz utrzymując środki na rachunkach bankowych i jednocześnie dywersyfikuje ekspozycje w bankach zgodnie z limitami określonymi w strategii inwestycyjnej.

Spółka nie przeprowadziła zmian środków służących ocenie ryzyka płynności.

## C.5 RYZYKO OPERACYJNE

Ryzyka operacyjne Spółki identyfikowane w ramach prowadzonej działalności są omawiane z kierownikami poszczególnych jednostek organizacyjnych dwa razy w roku. Raporty dotyczące ryzyk operacyjnych zawierają, poza wyceną jakościową, także opis kontroli skierowanych na ograniczanie poszczególnych ryzyk operacyjnych. W celu identyfikacji obszarów szczególnie wrażliwych na realizację ryzyka operacyjnego Vienna Life prowadzi bazę zdarzeń operacyjnych.

Spółka identyfikuje ryzyka operacyjne w następujących kategoriach (kategorie zgodne z wytycznymi grupy VIG):

- Ryzyko ciągłości biznesu,
- Ryzyko związane z kluczowymi stanowiskami,
- Ryzyko niewłaściwych kwalifikacji lub liczby pracowników,
- Ryzyko sprzętu i infrastruktury,
- Ryzyko oprogramowania IT i bezpieczeństwa,
- Ryzyko modeli i jakości danych,
- Ryzyko rozwoju IT,
- Ryzyko projektów,
- Ryzyko prawne i zgodności z przepisami – prawo ubezpieczeniowe,
- Ryzyko prawne i zgodności z przepisami – pozostałe regulacje prawne,
- Ryzyko procesów i organizacji,
- Ryzyko błędów ludzkich.

Stosowane środki ograniczające ryzyko operacyjne (kontrole w procesach) to przede wszystkim: działanie zgodnie z ustalonymi procedurami, akceptacje i autoryzacje, uzgodnienia (w tym tzw. kontrola

czterech oczu), kontrole dostępów, kontrola budżetu, zarządzanie projektami, szkolenia merytoryczne oraz ubezpieczenie. Monitorowanie skuteczności technik ograniczania ryzyka operacyjnego odbywa się w ramach raportowania ryzyk i zdarzeń operacyjnych oraz kwartalnych informacji do Zarządu obejmujących wycenę i monitorowanie limitów ryzyka operacyjnego.

Ryzyko operacyjne wyceniane jest zgodnie z formułą standardową i wynika głównie z poziomu kosztów (bez kosztów akwizycji) poniesionych w związku z działalnością związaną z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym (w ciągu poprzednich 12 miesięcy). Koszty te w roku 2017 wyniosły 54 374 tys. zł. W roku poprzednim koszty przyjęte przez Spółkę do wyliczenia ryzyka operacyjnego zostały skalkuowane na bazie kosztów utrzymania przyjętych do ustalenia najlepszego oszacowania rezerw techniczno-ubezpieczeniowych i wynosiły 30 087 tys. zł, stąd wzrost wymogu kapitałowego dla ryzyka operacyjnego. Dla zapewnienia porównywalności Spółka dokonała przeliczenia ryzyka operacyjnego za 2016 rok, przy zastosowaniu metodologii obowiązującej w roku 2017. Stosując tę samą metodologię wycena ryzyka operacyjnego spadły w roku 2017 o 2 366 tys. zł.

Poniższa tabela prezentuje wyliczone wymogi kapitałowe przy zastosowaniu formuły standardowej dla ryzyka operacyjnego.

Ze względu na niewysoki udział w profilu ryzyka Spółka nie przeprowadza testów warunków skrajnych oraz testów wrażliwości dla ryzyka operacyjnego.

Spółka nie identyfikuje istotnych koncentracji ryzyka operacyjnego ze względu na rozproszenie procesów, a tym samym ryzyk operacyjnych, w ramach całej organizacji.

Tabela 13 Wymogi kapitałowe dla ryzyka operacyjnego

	Stan na 31 grudnia 2016	Stan na 31 grudnia 2017
Ryzyko operacyjne	7 593	13 662

## C.6 POZOSTAŁE ISTOTNE RYZYKA

Poza powyższymi ryzykami (w większości objętymi formułą standardową) Vienna Life identyfikuje w ramach własnej oceny ryzyk:

- Ryzyko związane z wartościami wykupu – ryzyko związane z wysokością wypłat z tytułu spraw spornych obecnych i przyszłych, przekraczających poziom najlepszego oszacowania ujętego w rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych, zobowiązaniach warunkowych oraz innych zobowiązaniach. Vienna Life prowadzi działania mające na celu zmniejszenie rozmiaru ryzyka na etapie tworzenia produktów oraz na etapie obsługi portfela umów czynnych i rozwiązanych. Ekspozycja na ryzyko jest ściśle związana z poziomem przyszłych wartości wykupu założonych przy ustalaniu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych. Spółka rozpatruje roszczenia klientów indywidualnie, jednak rozpoznaje również koncentrację ryzyka związaną z aktywnością kancelarii odszkodowawczych. W ramach założeń do rezerw techniczno-ubezpieczeniowych uwzględnia się współczynnik związany z wyższymi wartościami wykupu. Stąd poziom ryzyka,

wynikający z odchylenia wartości na ryzyku od wartości oczekiwanej przy uwzględnieniu materialności założeń związanych z wartościami wykupu, istotnie nie wzrasta. jest związane z odchyleniem od planowanego poziomu i klasy aktywów.

- Ryzyko otrzymywanych retrocesji - (Vienna Life stosuje określenie „retrocesja” do świadczeń dodatkowych otrzymywanych od towarzystw funduszy inwestycyjnych z tytułu ulokowania w funduszu inwestycyjnym środków finansowych pochodzących ze składek ubezpieczeniowych, wysokość tych świadczeń jest uzależniona m.in. od rodzaju funduszu inwestycyjnego oraz wartości środków w nim zgromadzonych) jest związane z odchyleniem od planowanego poziomu i klasy aktywów. Ekspozycja na ryzyko jest uzależniona od poziomu i struktury aktywów związanych z UFK. Koncentracja ryzyka otrzymywanych retrocesji pozostaje w ścisłym związku z sytuacją na rynkach kapitałowych wpływającą bezpośrednio na poziom ryzyka.
- Ryzyko zwrotu prowizji z tytułu rezygnacji polis - ryzyko związane z odchyleniem od planowanych zwrotów od pośredników z tytułu rezygnacji z polis. Ryzyko, ze względu na zmienione modele prowizyjne dostosowane do wymogów regulacyjnych, nie osiąga istotnego poziomu dla Spółki i istotnie nie zmienia się. Ekspozycja na ryzyko zwrotu prowizji jest bezpośrednio zależna od wysokości oraz okresu wypłacanych prowizji. Koncentracja ryzyka zwrotu prowizji z tytułu rezygnacji z polis jest związana z ekspozycją na ryzyko dla największych pośredników.
- Ryzyko nowego biznesu - ryzyko ujemnego wpływu nowego biznesu na środki własne, związane z odchyleniem od planowanego poziomu sprzedaży oraz zyskowności nowego biznesu. Ekspozycja ryzyka nowego biznesu jest związana z założonym w produktach sprzedaży i kosztów stałych. Spółka prowadzi działania mające na celu wzrost poziomu nowego biznesu mając na uwadze model biznesowy opisany w Podsumowaniu. Koncentracja ryzyka nowego biznesu jest rozpoznawana jako koncentracja sprzedaży u największych pośredników.
- Ryzyko reputacji - ryzyko niekorzystnego rozwoju biznesu w związku z utratą reputacji Spółki. Ryzyko jest zarządzane przez Spółkę poprzez wewnętrzne procesy komunikacji oraz monitoring mediów. Ekspozycja na ryzyko reputacji jest związana z liczbą klientów. Koncentracja ryzyka reputacji jest umiarkowana, jednak ze względu na rozwój mediów społecznościowych wykazuje trend rosnący.
- Ryzyko strategiczne - ryzyko niekorzystnego rozwoju biznesu związane z niewłaściwymi decyzjami biznesowymi lub inwestycyjnymi władz Spółki, niewłaściwą komunikacją, czy niedostosowaniem zasobów do zmian sytuacji ekonomicznej lub w otoczeniu biznesowym. Ryzyko strategiczne obejmuje także ryzyko polityczne zewnętrzne i wewnętrzne (np.: sankcje, zmiany prawa czy działania wojenne) oraz ryzyko „zarażenia” w grupie kapitałowej (problemy jednej spółki wpływające na inne w grupie kapitałowej). Ekspozycja na ryzyko strategiczne jest związana z wartością biznesu. Spółka rozpoznaje koncentrację ryzyka strategicznego w odniesieniu do zmian prawa dotyczącego polis ubezpieczeń na życie z UFK.

W 2017 roku ekspozycje na ryzyko związane z wartościami wykupu, otrzymywanych retrocesji, nowego biznesu nie uległy istotnym wzrostom. Powyższe ryzyka, nieobjęte formułą standardową, są opisane jakościowo i Spółka nie prezentuje danych ilościowych.

## D. WYCENA DO CELÓW WYPŁACALNOŚCI

Wycena aktywów i zobowiązań innych niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe, do wartości godziwej na postawie art. 223 Ustawy, wymaga ekonomicznego oraz spójnego z informacjami z rynku podejścia. Zgodnie z wynikającym z systemu Wypłacalność II podejściem opartym na ryzyku, wyceniając pozycje bilansowe na podstawie wartości ekonomicznej, Spółka uwzględnia ryzyka wynikające z konkretnej pozycji bilansowej, z wykorzystaniem założeń, których użyliby uczestnicy rynku wyceniając dany składnik aktywów i zobowiązań innych niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe.

Spółka wycenia aktywa w kwocie, za jaką na warunkach rynkowych, mogłyby zostać wymienione pomiędzy zainteresowanymi i dobrze poinformowanymi stronami transakcji. Na potrzeby systemu Wypłacalność II Spółka dokonuje wyceny składników aktywów wg kwoty, którą można byłoby otrzymać z transakcji sprzedaży składnika aktywów przeprowadzonej miedzy uczestnikami rynku na dzień wyceny.

Spółka wycenia zobowiązania inne niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe w wartości godziwej tj. kwocie, za jaką na warunkach rynkowych mogłyby zostać przeniesione lub rozliczone pomiędzy zainteresowanymi i dobrze poinformowanymi stronami transakcji, przy czym przy wycenie zobowiązań nie dokonuje się dostosowań w celu uwzględnienia własnej zdolności kredytowej Spółki.

O ile obowiązek wyceny wynika z przepisów powszechnych bądź stosownych uregulowań mających zastosowanie do działalności Vienna Life stosuje następującą hierarchię zasad wyceny aktywów i zobowiązań innych niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe:

- wg cen rynkowych notowanych na aktywnych rynkach dla takich samych lub podobnych aktywów lub zobowiązań;
- w przypadku, gdy nie jest możliwe zastosowanie wyceny według cen rynkowych notowanych na aktywnych rynkach tych samych aktywów lub zobowiązań, przyjmuje się ceny notowane na aktywnych rynkach dla podobnych aktywów i zobowiązań, skorygowanych w celu odzwierciedlenia istniejących różnic;
- jeśli nie są dostępne ceny notowane na aktywnych rynkach, stosuje się techniki wyceny według modelu (mark-to-model) stanowiące alternatywne metody wyceny, w których ceny są ustalone na podstawie porównania, ekstrapolacji lub obliczone w inny sposób w miarę możliwości na podstawie danych rynkowych. Wykorzystuje się w jak największym stopniu odpowiednie obserwowlane dane wejściowe oraz dane rynkowe i polegające w jak najmniejszym stopniu na danych specyficznych dla Spółki, minimalizując wykorzystanie nieobserwowlanych danych wejściowych.

Notowane ceny rynkowe są ustalane na podstawie danych pochodzących z aktywnego rynku. Za aktywny rynek uznaje się rynek spełniający łącznie następujące kryteria: instrumenty będące przedmiotem obrotu na rynku są jednorodne, zazwyczaj w każdym czasie występują zainteresowani nabywcy i sprzedawcy, ceny są podawane do publicznej wiadomości. Jako źródło wycen Spółka stosuje zewnętrzny serwis informacyjny Bloomberg.

Opisane poniżej zasady wyceny aktywów i zobowiązań na potrzeby sprawozdania finansowego są zgodne z Polskimi Standardami Rachunkowości, określonymi w Ustawie o rachunkowości oraz z wydanymi na jej podstawie aktami wykonawczymi, m.in.:

- Rozporządzeniem Ministra Finansów w sprawie szczególnych zasad rachunkowości zakładów ubezpieczeń i zakładów reasekuracji,
- Rozporządzeniem Ministra Finansów w sprawie szczególnych zasad uznawania, metod wyceny, zakresu ujawniania i sposobu prezentacji instrumentów finansowych.

W sprawach nieuregulowanych w Ustawie o Rachunkowości oraz wydanych na jej podstawie aktach wykonawczych, Spółka stosuje odpowiednio Krajowe Standardy Rachunkowości i/lub Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej.

Opisane poniżej zasady wyceny aktywów i zobowiązań na potrzeby Wypłacalności II zostały sporządzone zgodnie z przepisami:

- Ustawy,
- Rozporządzenia,
- Wytycznych w sprawie wyceny rezerw techniczno-ubezpieczeniowych (EIOPA-BoS-14/166 PL) opublikowanych 2 lutego 2015 roku oraz Wytycznych KNF dotyczących procesu tworzenia rezerw techniczno-ubezpieczeniowych,
- Wytycznych w sprawie ujmowania oraz wyceny aktywów i zobowiązań innych niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe (EIOPA-BoS-15/113 PL) opublikowanych 14 września 2015 roku,
- Rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2015/2452 z dnia 2 grudnia 2015 roku ustanawiającym wykonawcze standardy techniczne w odniesieniu do procedur, formatów i wzorów formularzy dotyczących sprawozdania na temat wypłacalności i kondycji finansowej zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/138/WE.

Sprawozdanie zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez Spółkę w dającej się przewidzieć przyszłości obejmującej okres nie krótszy niż jeden rok od dnia bilansowego. Zarząd Spółki nie stwierdza na dzień podpisania sprawozdania na temat wypłacalności i kondycji finansowej istnienia faktów i okoliczności, które wskazywałyby na zagrożenia dla możliwości kontynuacji działalności przez Spółkę w dającej się przewidzieć przyszłości na skutek zamierzonego lub przymusowego zaniechania bądź istotnego ograniczenia przez nią dotychczasowej działalności.

W związku z poniesionymi w 2016 r. i 2017 r. stratami bilansowymi, według stanu na dzień 31 grudnia 2017 roku Spółka wykazała skumulowaną stratę, która przewyższyła sumę kapitałów zapasowego i rezerwowych oraz 1/3 kapitału zakładowego. Walne Zgromadzenie Spółki podejmując w dniu 8 marca 2017 r. uchwałę o dalszym istnieniu Spółki w związku z zaistniałą stratą za 2016 rok zdecydowało o konieczności podjęcia kolejnej uchwały w przypadku zajścia takiej potrzeby. Ze względu na powyższe, Zarząd Spółki zwołał na dzień 15 marca 2018 r. Walne Zgromadzenie Spółki celem podjęcia uchwały o dalszym istnieniu Spółki zgodnie z wymogami art. 397 Kodeksu spółek handlowych. W dniu 15 marca 2018 roku Walne Zgromadzenie podjęło uchwałę o dalszym istnieniu Spółki.

Szczegółowe zasady wyceny aktywów i zobowiązań zgodnie z zasadami Wypłacalności II oraz korekty między podstawami, metodami i założeniami stosowanymi przy w/w wycenie a stosowanymi dla celów sprawozdawczości finansowej zostały opisane poniżej w kolejnych punktach. Osobno zostały zaprezentowane alternatywne metody wyceny w punkcie D.4.

W niniejszym sprawozdaniu nie są omawiane pozycje bilansowe wykazujące wartości zerowe zarówno dla celów sprawozdawczości finansowej i Wypłacalność II.

W roku sprawozdawczym Spółka nie dokonywała zmian w zasadach wyceny, w porównaniu do okresu poprzedniego.

## D.1 AKTYWA

Informacje o wartości aktywów, opis podstaw, metod i głównych założeń stosowanych przy wycenie dla celów wypłacalności.

Wycena aktywów do wartości godziwej na postawie art. 223 Ustawy, wymaga ekonomicznego oraz spójnego z informacjami z rynku podejścia. Zgodnie z wynikającym z systemu Wypłacalność II podejściem opartym na ryzyku, wyceniając pozycje bilansowe na podstawie wartości ekonomicznej, Spółka uwzględnia ryzyka wynikające z konkretnej pozycji bilansowej, z wykorzystaniem założeń, których użyliby uczestnicy rynku wyceniając dany składnik aktywów.

Poniżej zaprezentowano zestawienie poszczególnych pozycji wartości bilansowej według Wypłacalności II w porównaniu do wartości bilansowej według sprawozdania finansowego wraz ze wskazaniem różnic (korekt) według stanu na koniec roku 2017.

W przypadku wystąpienia różnic omówiono poszczególne elementy wpływające na odmienne sposoby wyceny. Wartości odpowiednich pozycji bilansu według sprawozdania finansowego zostały zaprezentowane zgodnie z zasadami prezentacji obowiązującymi w bilansie z systemem Wypłacalność II.

W niniejszym rozdziale nie są omawiane pozycje aktywów wykazujące wartości zerowe zarówno dla celów sprawozdawczości finansowej i Wypłacalność II.

Tabela 14 Wartość różnic pomiędzy wyceną aktywów w sprawozdaniu finansowym a wyceną aktywów dla celów Wypłacalność II

	Wartość bilansowa wg sprawozdania finansowego*	Wartość bilansowa wg Wypłacalność II	Korekta
Aktywowane koszty akwizycji	31 374	-	31 374
Wartości niematerialne i prawne	371	-	371
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	29 278	-	29 278
Nieruchomości, maszyny i wyposażenie (Rzeczowe aktywa trwałe) wykorzystywane na użytko własny	1 914	1 323	591
Lokaty (inne niż aktywa dla ubezpieczeń na życie, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i dla ubezpieczeń na życie związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym)	82 552	82 127	425
<i>w tym: Akcje i udziały – nienotowane</i>	1 005	580	425
<i>w tym: Obligacje państowe</i>	50 874	50 874	-

<i>w tym: Jednostki uczestnictwa oraz certyfikaty inwestycyjne w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania</i>	490	490	-
<i>w tym: Depozyty inne niż ekwiwalenty środków pieniężnych</i>	30 184	30 184	-
Aktywa dla ubezpieczeń na życie, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczeń na życie związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	2 756 082	2 756 082	-
Kwoty należne z umów reasekuracji dla zobowiązań	204	(6 283)	6 486
<i>w tym UFK</i>	162	(6 102)	6 264
Należności z tytułu ubezpieczeń i od pośredników ubezpieczeniowych	10 555	-	10 555
Należności z tytułu reasekuracji biernej	331	331	-
Pozostałe należności (handlowe, inne niż z działalności ubezpieczeniowej)	38 992	38 992	-
Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	52 212	52 111	102
Pozostałe aktywa (niewykazane w innych pozycjach)	7 647	7	7 640

- Wartości odpowiednich pozycji bilansu sporzązonego wg sprawozdania finansowego dopasowane do pozycji bilansu ekonomicznego

Wyjaśnienie różnic między wyceną dla celów wypłacalności a założeniami stosowanymi do wyceny na potrzeby sprawozdań finansowych

**Aktywowane koszty akwizycji** zgodnie z zasadami rachunkowości odroczeniu w czasie podlegają koszty prowizji za zawarcie umów ubezpieczeń ze składką płaconą regularnie. Koszty prowizji rozkładane są w czasie maksymalnie pięciu lat, nie dłużej jednak niż do końca okresu ubezpieczenia dla produktów z grupy 3 oraz na cały okres trwania umowy dla pozostałych grup ubezpieczeń. Zgodnie z systemem Wypłacalność II wykazane zostały w wartości zerowej.

**Wartości niematerialne i prawne** stanowią nabycie przez Spółkę, zaliczane do aktywów trwałych, prawa majątkowe nadające się do gospodarczego wykorzystania, o przewidywanym okresie ekonomicznej użyteczności dłuższym niż rok, przeznaczone do używania na potrzeby Spółki, a w szczególności: autorskie prawa majątkowe, licencje, patenty, znaki towarowe, prawa do zdjęć, programy komputerowe (jako prawa do licencji lub majątkowych praw autorskich).

Wartości niematerialne i prawne, zgodnie z zasadami rachunkowości, są rozpoznawalne, jeżeli jest prawdopodobne, że w przyszłości spowodują one wpływ korzyści ekonomicznych do Spółki. Wartości niematerialne i prawne są wyceniane według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia pomniejszone o odpis amortyzacyjny i odpisy z tytułu trwałej utraty wartości. Wartości niematerialne i prawne są amortyzowane liniowo w okresie opowiadającym przewidywanemu okresowi ich użyteczności ekonomicznej. Zgodnie z systemem Wypłacalność II wykazane zostały w wartości zerowej.

**Nieruchomości, maszyny i wyposażenie (Rzeczowe aktywa trwałe) wykorzystywane na użytko własny**, zaliczane do aktywów trwałych, przeznaczone do używania na potrzeby Spółki i wykorzystywane na użytko własny o przewidywanym okresie ekonomicznej użyteczności dłuższym niż rok.

Nieruchomości, maszyny i wyposażenie zgodnie z zasadami rachunkowości są rozpoznawane, jeżeli jest prawdopodobne, że w przyszłości spowodują one wpływ korzyści ekonomicznych do Spółki. Ich wartość

jest wyceniana według ceny nabycia lub kosztutworzenia pomniejszonej o odpisy amortyzacyjne i odpisy z tytułu trwałej utraty wartości. Nieruchomości, maszyny i wyposażenie są amortyzowane liniowo w okresie odpowiadającym przewidywanemu okresowi ich użyteczności ekonomicznej.

W bilansie sporządzanym zgodnie z systemem Wypłacalność II zostały wycenione w przewidywanej wartości rynkowej. Środki transportu wycenia się w wartości rynkowej na podstawie ostatniej wyceny ubezpieczyciela. Zespoły komputerowe wycenia się, biorąc pod uwagę istotność w wartości księgowej netto na dzień bilansowy. Urządzenia techniczne, narzędzia, przyrządy, ruchomości i wyposażenie, inwestycje w obce środki trwałe zostały zaprezentowane w wartości zerowej według wyceny zgodnej z systemem Wypłacalność II, natomiast zespoły komputerowe i środki transportu, zostały wycenione według metody alternatywnej zgodnej z systemem Wypłacalność II, tj. w przewidywanej wartości rynkowej opisanej w punkcie D.4.

Informację uważa się za istotną, jeżeli jej pominięcie i/lub zniekształcenie może wpłynąć na decyzje gospodarcze podejmowane przez użytkowników.

Istotność informacji zależy od kwoty pozycji i/lub od potencjalnego skutku błędu ocenianego w danych okolicznościach w wypadku pominięcia lub zniekształcenia tej pozycji. Istotność stanowi zatem próg bądź granicę, a nie zasadniczą cechę, jaką muszą posiadać dane informacje, aby były użyteczne.

**Lokaty (inne niż aktywa dla ubezpieczeń na życie, w których świadczenie jest ustalone w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i dla ubezpieczeń na życie związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym)** obejmują: akcje i udziały nienotowane, obligacje państowe, jednostki uczestnictwa oraz certyfikaty inwestycyjne w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania oraz depozyty inne niż ekwiwalenty środków pieniężnych.

- **Akcje i udziały nienotowane** dla celów sprawozdawczości finansowej Spółka wycenia się według ceny nabycia, z uwzględnieniem odpisów z tytułu trwałej wartości. Udział w zysku lub stracie netto jednostki powiązanej korygowany jest o trwały odpis utraty wartości aktywa. Wykazane w grupie *Akcje i udziały*, które zawierają udziały w jednostkach powiązanych, w bilansie sporządzanym zgodnie z systemem Wypłacalności II zostały wycenione według metody alternatywnej zgodnej z systemem Wypłacalność II, tj. według skorygowanej metody praw własności opisanej w punkcie D.4.
- **Obligacje państowe** dla celów sprawozdawczości finansowej Spółka wycenia według wartości godziwej, co wynika z klasyfikacji obligacji państowych do kategorii aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży

Na potrzeby systemu Wypłacalności II Obligacje państowe klasyfikowane są do kategorii aktywów, wycenianych według cen rynkowych notowanych na aktywnych rynkach. Za aktywny uznaje się rynek spełniający łącznie następujące kryteria: instrumenty będące przedmiotem obrotu na rynku są jednorodne, zazwyczaj w każdym czasie występują zainteresowani nabywcy i sprzedawcy, ceny są podane do publicznej wiadomości. Za aktywny uznaje się również rynek, jeżeli kwotowane ceny są łatwo i regularnie dostępne z giełdy, od dealera, brokera, grupy branżowej, instytucji usługowej lub uprawnionej do wydawania regulacji, a ceny te reprezentują aktualne i regularnie występujące na rynku transakcje zawierane bezpośrednio pomiędzy stronami. Jako źródło wycen Spółka stosuje zewnętrzny serwis informacyjny. W związku z tym nie jest zasadne przeprowadzenie dodatkowych korekt pomiędzy bilansem sporządzonym dla celów sprawozdawczości finansowej oraz z bilansem zgodnym z systemem Wypłacalność II .

- **Jednostki uczestnictwa oraz certyfikaty inwestycyjne w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania** dla celów sprawozdawczości finansowej zostały ujęte według wartości godziwej, ustalonej na podstawie publikowanych lub dostarczanych przez towarzystwa funduszy inwestycyjnych wycen. W przypadku danych publikowanych Spółka wykorzystuje zewnętrzny serwis informacyjny Bloomberg do uzyskania informacji o bieżących notowaniach. W przypadku danych niepublikowanych przez zewnętrzny serwis informacyjny Bloomberg Spółka wykorzystuje dane dostarczone przez towarzystwa funduszy inwestycyjnych zarządzające danym funduszem inwestycyjnym. W przypadku zidentyfikowania po dniu wyceny zmiany ceny zastosowanej na dzień wyceny, Spółka dokonuje stosownej korekty. W bilansie sporządzanym zgodnie z systemem Wypłacalności II wykazywane są jednostki uczestnictwa oraz certyfikaty inwestycyjne w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania według wartości godziwej. W związku z tym nie jest zasadne przeprowadzenie dodatkowych korekt.
- **Depozyty inne niż ekwiwalenty środków pieniężnych** są prezentowane dla celów sprawozdawczości finansowej w wartości depozytu wraz z zarachowanymi odsetkami. Aktywa niniejsze w bilansie zgodnym z systemem Wypłacalność II zostały wycenione według wartości godziwej przy zastosowaniu alternatywnej metody wyceny opisanej w punkcie D.4. Wyceny dla celów sprawozdawczości finansowej i dla celów Wypłacalność II są równe.

**Aktywa dla ubezpieczeń na życie, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczenie na życie związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym** zostały ujęte według wartości godziwej, ustalonej na podstawie publikowanych lub dostarczanych przez towarzystwa funduszy inwestycyjnych wycen dokonywanych przez fundusz w odniesieniu do wartości aktywów netto funduszu. W przypadku danych publikowanych Spółka wykorzystuje zewnętrzny serwis informacyjny Bloomberg do uzyskania informacji o bieżących notowaniach. W przypadku danych niepublikowanych przez zewnętrzny serwis informacyjny Bloomberg Spółka wykorzystuje dane dostarczone przez towarzystwa funduszy inwestycyjnych zarządzające danym funduszem inwestycyjnym. W przypadku zidentyfikowania po dniu wyceny zmiany ceny zastosowanej na dzień wyceny, Spółka dokonuje stosownej korekty. Jeśli zastosowanie cen rynkowych notowanych na aktywnym rynku nie jest możliwe, Spółka stosuje alternatywne metody wyceny.

**Kwoty należne z umów z reasekuracji dla zobowiązań wynikających z ubezpieczeń** dla celów sprawozdawczości finansowej Spółka wycenia w taki sposób, że składka reasekuracyjna wyliczana jest dla każdej polisy i obejmuje ryzyka zdefiniowane w umowach. Sposób wyliczenia składki, przyjęty okres raportowy oraz częstotliwość obliczeń są zgodne z zapisami umów. Wyliczenia obejmują wszystkie polisy, które były aktywne w danym okresie raportowym. W bilansie sporządzanym zgodnie z systemem Wypłacalność II zostały zaprezentowane po stronie aktywów, w wartości będącej sumą zdyskontowanych przyszłych przepływów pieniężnych z tytułu realizacji zawartych umów reasekuracji. Przepływy te oszacowane zostały uwzględniając założenia ekonomiczne i operacyjne wyznaczone zgodnie z zasadą najlepszego oszacowania. Oszacowanie przeprowadza się łącznie z kalkulacją rezerw techniczno-ubezpieczeniowych. Prezentacja kwot należnych z umów reasekuracji w bilansie sporządzanym zgodnie z systemem Wypłacalność II odpowiada charakterowi ryzyka i technicznej podstawie tworzenia rezerw, a nie jedynie formalnej stronie umowy ubezpieczenia.

**Należności z tytułu ubezpieczeń i od pośredników ubezpieczeniowych** dla celów sprawozdawczości finansowej Spółka wykazuje należności w kwocie wymaganej zapłaty z zachowaniem zasady ostrożności,

tj. pomniejszonej o odpisy aktualizujące z tytułu trwałej utraty wartości. W bilansie sporządzanym zgodnie z systemem Wypłacalność II zostały wykazane w wartości zerowej. Należności od pośredników ubezpieczeniowych są uwzględnione w kalkulacji BEL, a w bilansie sporządzanym zgodnie z systemem Wypłacalność II zostały wykazane w wartości zerowej.

**Pozostałe należności (handlowe, inne niż z tytułu ubezpieczeń i reasekuracji)** dla celów sprawozdawczości finansowej Spółka wykazuje należności w kwocie wymaganej zapłaty z zachowaniem zasady ostrożności, tj. pomniejszonej o odpisy aktualizujące z tytułu trwałej utraty wartości. Do pozostałych należności zalicza się kwoty należne od pracowników, innych kontrahentów, oraz podmiotów publiczno-prawnych. W bilansie sporządzanym zgodnie z systemem Wypłacalność II pozostałe należności zostały zaprezentowane w wartości godziwej rozumianej jako wymaganej do zapłaty. Mając na uwadze zasadę istotności Spółka nie uwzględnia wpływu dyskonta ze względu na rozmiar prezentowanego aktywa oraz jego krótkoterminowy charakter.

**Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych** dla celów sprawozdawczości finansowej oraz dla systemu Wypłacalności II - środki w kasie powszechnie wykorzystywane do dokonywania płatności oraz środki na bieżących rachunkach bankowych, które mogą być na żądanie wymieniane na gotówkę, wyceniane są według wartości nominalnej. Mając na uwadze krótkoterminowy charakter aktywa, wpływ dyskonta jest niematerialny. W sprawozdaniu sporządzanym zgodnie z systemem Wypłacalności II środki na rachunku bankowym dla Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych, ze względu na ograniczoną możliwość dysponowania, nie są uwzględniane.

**Pozostałe aktywa (niewykazane w innych pozycjach)** obejmują wszystkie aktywa nieuwzględnione w pozycjach bilansu, w skład w których wchodzą w szczególności rozliczenia międzyokresowe przychodów. Dla celów sprawozdawczości finansowej rozliczenia międzyokresowe wykazuje się w aktywach bilansu dla zapewnienia zasady współmierności przychodów i kosztów dla danego okresu sprawozdawczego. Na dzień bilansowy wycenione zostały w wartości nominalnej. W sprawozdaniu zgodnie z systemem Wypłacalność II są wycenione w wartości zerowej. Należne przychody z tytułu świadczeń dodatkowych za posiadanie jednostek uczestnictwa i certyfikatów inwestycyjnych oraz niezrealizowane obciążenia ponoszone przez ubezpieczających w ramach umów ubezpieczeniowych zostały uwzględnione w kalkulacji najlepszego oszacowania (BEL).

**Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego** w bilansie sporządzanym zgodnie z systemem Wypłacalność II ustala się na podstawie różnic przejściowych między wartością aktywów i zobowiązań ustaloną na potrzeby bilansu ekonomicznego i ich wartością podatkową. Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ustala się w kwocie, jaka według przewidływań zmniejszy w przyszłości zobowiązanie z tytułu podatku dochodowego lub będzie podlegać zwrotowi, w związku z występowaniem ujemnych różnic przejściowych lub w związku ze stratą podatkową możliwą do odliczenia od dochodu w przeszłości.

Wartość bilansowa aktywów z tytułu odroczonego podatku jest weryfikowana na każdy dzień bilansowy pod kątem utraty wartości i ulega stosownemu obniżeniu, o ile przestało być prawdopodobne, że w przyszłości zostanie osiągnięta podstawa opodatkowania, pozwalająca na potrącenie ujemnych różnic przejściowych i odliczenie strat podatkowych.

Głównymi składnikami aktywów z tytułu odroczonego podatku są: nierozliczona strata podatkowa z lat ubiegłych, rezerwy na świadczenia emerytalne i inne świadczenia pracownicze, rezerwy na sprawy sporne, niezrealizowana strata na lokatach.

**Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego** w bilansie sporządzanym zgodnie z systemem Wypłacalność II jest ustalana na podstawie różnic przejściowych między wartością aktywów i zobowiązań ustaloną na potrzeby bilansu ekonomicznego i ich wartością podatkową.

Rezerwę z tytułu odroczonego podatku dochodowego tworzy się w wysokości kwoty podatku dochodowego, wymagającej w przyszłości zapłaty, w związku z występowaniem dodatnich różnic przejściowych, to jest różnic, które spowodują zwiększenie podstawy obliczenia podatku dochodowego w przyszłości. Spółka ustala rezerwę z tytułu odroczonego podatku na podstawie różnic przejściowych wynikających z niezrealizowanego zysku z lokat, odroczonych kosztów akwizycji, należnych przychodów z tytułu świadczeń dodatkowych za posiadanie jednostek uczestnictwa i certyfikatów inwestycyjnych).

Wysokość aktywów i zobowiązań z tytułu odroczonego podatku dochodowego ustala się przy uwzględnieniu stawek podatku dochodowego obowiązujących w roku powstania obowiązku podatkowego.

Spółka kalkuluje podatek odroczony w przypadku każdej różnicy przejściowej pomiędzy bilansem sporządzonym zgodnie z systemem Wypłacalność II (prezentującym wartość rynkową) a sprawozdaniem finansowym przedstawiającym podstawę podatkową.

#### Zmiany uwzględnione po stronie aktywów:

- ⇒ Wartość rynkowa > wartości podatkowej → zobowiązanie z tytułu odroczonego podatku dochodowego
- ⇒ Wartość rynkowa < wartości podatkowej → aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego

#### Zmiany uwzględnione po stronie pasywów:

- ⇒ Wartość rynkowa < wartości podatkowej → zobowiązanie z tytułu odroczonego podatku dochodowego
- ⇒ Wartość rynkowa > wartości podatkowej → aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego

Tabela 15. Porównanie wartości bilansowych dla celów rachunkowości oraz do celów wypłacalności

	Wartość bilansowa wg sprawozdania finansowego*	Wartość bilansowa wg Wypłacalność II przed kompensatą	Wartość bilansowa wg Wypłacalność II po kompensacie	Kompensata wg Wypłacalność II
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	29 278	33 018	-	33 018
Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego	15 387	63 074	30 056	

\*Wartości odpowiednich pozycji bilansu sporzązonego wg sprawozdania finansowego dopasowane do pozycji bilansu ekonomicznego

Rezerwa i aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego w bilansie zgodnym z systemem Wypłacalność II są kompensowane i prezentowane w zależności od wyniku w aktywach lub zobowiązań.

## D.2 REZERWY TECHNICZNO-UBEZPIECZENIOWE

Na podstawie art. 80 Dyrektywy i artykułu 232 Ustawy przy ustalaniu wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych Spółka dokonała segmentacji swoich zobowiązań ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych na jednolite grupy ryzyka, w podziale na linie biznesowe.

Zobowiązania ubezpieczeniowe i reasekuracyjne rozważane są w zakresie dwóch linii biznesowych:

1. Ubezpieczenia na życie, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczeń na życie związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym;
2. Pozostałe ubezpieczenia na życie obejmujące produkty tradycyjne takie jak terminowe ubezpieczenia na życie oraz ubezpieczenia posagowe.

Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe tworzone są w kwocie, którą Spółka musiała by zapłacić, gdyby miała natychmiast przenieść swoje zobowiązania z tytułu umów ubezpieczeń do innego zakładu.

Na podstawie artykułu 77 Dyrektywy, ust.1 i artykułu 225 Ustawy, ust.1 wartość rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności stanowi sumę najlepszego oszacowania oraz marginesu ryzyka.

Spółka oblicza najlepsze oszacowanie i margines ryzyka oddzielnie. Poniższa tabela prezentuje poszczególne pozycje rezerw techniczno-ubezpieczeniowych wyliczonych zgodnie z systemem Wypłacalność II, gdzie została wyodrębniona linia biznesowa Ubezpieczenia, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe, i ubezpieczenia związane z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym (UFK), jako istotna linia biznesowa w Spółce.

Tabela 16 Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe

	Stan na 31 grudnia 2016 roku	Stan na 31 grudnia 2017 roku
Najlepsze oszacowanie	2 255 863	2 559 647
w tym UFK	2 258 938	2 562 456
Margines ryzyka	66 610	56 691
w tym UFK	65 568	56 235
<b>Razem rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe</b>	<b>2 322 474</b>	<b>2 616 339</b>
w tym UFK	2 324 506	2 618 691

### D.2.1 NAJLEPSZE OSZACOWANIE

W zgodzie z artykułem 77 Dyrektywy, ust.2 i artykułem 225 Ustawy, ust.2 Spółka wyznacza rezerwy na podstawie najlepszego oszacowania, które odpowiada ważonej prawdopodobieństwem średniej przyszłych przepływów pieniężnych przy uwzględnieniu wartości pieniądza w czasie (oczekiwanej obecnej wartości przyszłych przepływów pieniężnych), przy zastosowaniu odpowiedniej struktury terminowej stopy procentowej wolnej od ryzyka. Obliczenia najlepszego oszacowania są dokonywane w oparciu o aktualne i wiarygodne informacje oraz realistyczne założenia oraz przeprowadzane przy zastosowaniu odpowiednich, mających zastosowanie i właściwych metod aktuarialnych i statystycznych. Prognozy przepływów pieniężnych stosowane do obliczania najlepszego oszacowania uwzględniają wszystkie wpływy i wydatki wymagane do rozliczenia zobowiązań ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych w całym okresie ich trwania. Najlepsze oszacowanie oblicza się brutto, bez odliczania kwot, które mogą być odzyskane z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia).

Zgodnie z art. 78 Dyrektywy i artykułem 231 Ustawy poza przepisami art. 77 Dyrektywy i artykułem 225 Ustawy przy ustalaniu wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych Spółka uwzględnia:

1. wszystkie wydatki, jakie zostaną poniesione w związku z obsługą zobowiązań ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych;
2. inflację, w tym inflację dotyczącą kosztów i roszczeń ubezpieczeniowych;
3. wszystkie płatności na rzecz ubezpieczających i beneficjentów, w tym przyszłe premie uznaniowe, których zakłady ubezpieczeń i zakłady reasekuracji zamierzają dokonywać, bez względu na to, czy płatności te są zagwarantowane umownie, czy nie, chyba że płatności te wchodzą w zakres art. 91 ust. 2 Dyrektywy (art. 244 Ustawy);
4. wartość gwarancji finansowych i opcji umownych zawartych w umowach ubezpieczenia i umowach reasekuracji.

Spółka stosuje pośrednią metodę obliczenia najlepszego oszacowania. Najlepsze oszacowanie zdefiniowane jest jako suma wartości opcji i gwarancji i różnicy pomiędzy wartością rezerw techniczno-ubezpieczeniowych, utworzonych dla celów rachunkowości, a wartością obecną przyszłych zysków generowanych przez portfel ubezpieczeń aktywnych na dzień bilansowy.

Na wartość rezerw techniczno-ubezpieczeniowych składają się poniższe rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe utworzone według wymogów statutowych na potrzeby rachunkowości zgodnie z Regulaminem Tworzenia Rezerw Techniczno-Ubezpieczeniowych Spółki:

1. Rezerwa w dziale ubezpieczeń na życie, jeżeli ryzyko lokaty ponosi ubezpieczający,

Rezerwa ubezpieczeń na życie jeżeli ryzyko lokaty ponosi ubezpieczający tworzona jest w wysokości wartości lokaty dokonanej zgodnie z postanowieniami zawartych umów ubezpieczenia z uwzględnieniem zobowiązań, o których mowa w punkcie A.1.7 2).

2. Rezerwa w dziale ubezpieczeń na życie,

W skład rezerwy ubezpieczeń na życie wchodzą następujące elementy:

- 1) rezerwa na tymczasowo udzielaną ochronę ubezpieczeniową,

- 2) rezerwa Life Contingency<sup>1</sup>,
- 3) rezerwa na nie alokowaną składkę,
- 4) rezerwa na dodatkowe roszczenia klientów,
- 5) rezerwa matematyczna.

Rezerwa ubezpieczeń na życie wraz z rezerwą ubezpieczeń na życie jeżeli ryzyko lokaty ponosi ubezpieczający tworzona jest dla zapewnienia pokrycia zobowiązań zakładu ubezpieczeń na wypadek dożycia przez ubezpieczonego końca okresu ubezpieczenia, śmierci ubezpieczonego w trakcie trwania umowy ubezpieczenia, a także dla wypełnienia zobowiązań zakładu ubezpieczeń na wypadek wykupu polisy przez ubezpieczającego przed zakończeniem umowy ubezpieczenia.

3. Rezerwa na niewypłacone odszkodowania i świadczenia, w tym:

- a. Rezerwa na świadczenia zgłoszone lecz nie wypłacone (RBNP),
- b. Rezerwa na świadczenia nie zgłoszone (IBNR),
- c. Rezerwa na koszty likwidacji szkód,

Rezerwa na świadczenia zgłoszone lecz niewypłacone, zawiera rezerwę na dodatkowe nieprzedawnione roszczenia klientów wynikające z rozwiązań umów ubezpieczenia (RBNP).

Rezerwa na świadczenia z tytułu szkód, które zaistniały do dnia bilansowego, lecz nie zostały zgłoszone do dnia zakończenia okresu sprawozdawczego, zawiera rezerwę na dodatkowe nieprzedawnione roszczenia klientów wynikające z rozwiązań umów ubezpieczenia (IBNR).

Rezerwa na niewypłacone odszkodowania i świadczenia uwzględnia również rezerwę na spodziewane koszty likwidacji szkód, związane z dodatkowymi roszczeniami klientów wynikającymi z rozwiązań umów ubezpieczenia do dnia, na który ustala się rezerwę.

Rezerwa na niewypłacone odszkodowania i świadczenia tworzona jest w wysokości odpowiadającej wielkości przyszłych odszkodowań i świadczeń związanych ze zdarzeniami zaistniającymi do dnia, na który ustala się rezerwę.

Rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia, w części dotyczącej dodatkowych roszczeń klientów tworzy się metodami aktuarialnymi, z uwzględnieniem prawdopodobieństw wystąpienia określonych zdarzeń.

W rezerwie na niewypłacone odszkodowania i świadczenia uwzględnia się również rezerwę na spodziewane koszty likwidacji szkód, w tym w związku z dodatkowymi nieprzedawnionymi roszczeniami klientów, wynikającymi z rozwiązań umów ubezpieczenia, zaistniającymi do dnia na który ustala się rezerwę .

---

<sup>1</sup> Rezerwa Life Contingency jest rezerwą warunkową tworzoną dla polis, w których opłata za ryzyko śmierci pobierana jest ze składki. Rezerwa ta ma zabezpieczyć ryzyko śmierci w czasie trwania ochrony ubezpieczeniowej w przypadku nieopłacenia składki.

#### 4. Rezerwa na premie i rabaty dla ubezpieczonych.

Spółka tworzy rezerwy na premie i rabaty dla ubezpieczonych w celu wypełnienia zobowiązań, wynikających z postanowień obowiązujących umów ubezpieczenia.

Najlepsze oszacowanie obliczane jest jako ważona prawdopodobieństwami średnia przyszłych przepływów pieniężnych przy uwzględnieniu wartości pieniądza w czasie, przy zastosowaniu struktury terminowej stopy procentowej wolnej od ryzyka.

Projekcje pieniężne mają charakter deterministyczny. Wartość gwarancji finansowej i opcji umownych jest wyceniana zgodnie z deterministycznym scenariuszem. Jest to podejście uproszczone, które adresuje fakt niematerialności gwarancji finansowych i opcji umownych zawartych w portfelu.

Przepływy pieniężne projektowane są w polskich złotych. W szczególności ubezpieczeniowe fundusze kapitałowe nominowane są w złotych polskich. Oznacza to, że wartość funduszu, który inwestuje na rynkach zagranicznych i jego wycena jednostek odbywa się w walucie, na dzień bilansowy rozpoznawany jest w złotych polskich. Przeliczenie waluty odbywa się po kursach zdefiniowanych w stosownych regulaminach Ubezpieczeniowych Funduszy Kapitałowych.

#### D.2.2 MARGINES RYZYKA

Zgodnie z artykułem 77 Dyrektywy, ust.3 i artykułu 225 Ustawy, ust. 3 margines ryzyka ma wysokość zapewniającą, aby wartość rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności odpowiadała kwocie, której zakład ubezpieczeń lub zakład reasekuracji zażądałby za przejęcie zobowiązań z tytułu zawartych umów ubezpieczenia lub umów reasekuracji i wywiązanie się z zobowiązań.

Szczegóły techniczne dotyczące obliczenia marginesu ryzyka zostały określone w Rozporządzeniu uzupełniającym Dyrektywę.

Na podstawie artykułu 37, ust. 1 Rozporządzenia margines ryzyka dla całego portfela zobowiązań ubezpieczeniowych Spółka oblicza według następującego wzoru:

$$RM = CoC \cdot \sum_{t \geq 0} \frac{SCR(t)}{(1 + r(t+1))^{t+1}},$$

gdzie:

- $CoC$  oznacza stopę kosztu kapitału;
- suma obejmuje wszystkie liczby całkowite, w tym zero;
- $SCR(t)$  oznacza projekcję kapitałowego wymogu wypłacalności, po  $t$  latach;
- $r(t+1)$  oznacza podstawową stopę procentową wolną od ryzyka dla terminu zapadalności równego  $t+1$  lat.

Podstawową stopę procentową wolną od ryzyka  $r(t + 1)$  wybiera się zgodnie z walutą stosowaną w sprawozdaniach finansowych. Dla Spółki obowiązującą walutą jest polski złoty.

Na podstawie artykułu 39 Rozporządzenia delegowanego 2015/35 przyjmuje się, że stopa kosztu kapitału wynosi 6%.

Projekcję kapitałowego wymogu wypłacalności wykonuje się w oparciu o zidentyfikowane korelacje ze zdefiniowanymi strumieniami pieniężnymi lub stanami bilansowymi.

#### D.2.3 ZAŁOŻENIA

Do projekcji wartości funduszy kapitałowych oraz dyskontowania przepływów pieniężnych wykorzystywana jest struktura terminowa stopy procentowej wolnej od ryzyka zgodna z publikowaną przez EIOPA<sup>2</sup>.

Założenia niesekonomiczne takie jak m.in. struktura opłat do projekcji wartości nominalnych UFK, indeksacja składki, nadpłaty i niedopłaty składek, przekształcenia umów w umowy bezskładkowe, prawdopodobieństwa rezygnacji, śmiertelność, prowizja ubezpieczeniowa, koszty administracyjne i.t.p. ustalone są zgodnie z Regulaminem Tworzenia Rezerw Techniczno-Ubezpieczeniowych na potrzeby wypłacalności oraz Procedurą Ustalania Rezerw Techniczno-Ubezpieczeniowych na potrzeby wypłacalności. W szczególności założenia przyjęte do wyceny rezerw ustalone są w myśl reguł najlepszego oszacowania, nie zawierają żadnych dodatkowych marginesów ryzyka. Parametry założeń podlegają cyklicznemu przeglądowi.

Aktualizacja założeń w stosunku do wyliczeń dokonanych na dzień bilansowy 31 grudnia 2016 wpłynęła na wzrost najlepszego oszacowania o 26 100 tys. zł. Najistotniej na powyższą zmianę wpłynęły zmiany założeń dotyczące: prawdopodobieństw rezygnacji oraz przekształcenia umów w umowy bezskładkowe (wzrost o 6 000 tys. zł), zmiana założeń dotycząca przyszłych retrocesji (spadek o 7 000 tys. zł), a także wpływ założeń ekonomicznych (wzrost o 5 800 tys. zł) oraz zmiany założeń związanych z roszczeniami klientów (wzrost o 20 300 tys. zł).

Utworzone rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe odzwierciedlają najlepszą wiedzę i szacunki Spółki na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania. Z uwagi na długoterminowy charakter umów ubezpieczeń ich realizacja może różnić się od przyjętych założeń.

W celu określenia niepewności rezerw zostały one poddane analizie wrażliwości. Przyjęto scenariusze o wzroście i spadku stopy procentowej o +/- 50 bps PLN, spadek cen akcji o 20%, wzrost i spadek poziomu śmiertelności o 5%, wzrost i spadek poziomu rezygnacji z umów o 20% oraz zmiany kosztów utrzymania o +/-10%.

Wpływ powyżej opisanych scenariuszy na poziom rezerw techniczno-ubezpieczeniowych przedstawiono w tabeli poniżej.

---

<sup>2</sup>European Insurance and Occupational Pensions Authority, <https://eiopa.europa.eu/regulation-supervision/insurance/solvency-ii-technical-information/risk-free-interest-rate-term-structures>

Tabela 17. Analiza niepewności rezerw

	<b>Rezerwy 2017</b>
<b>Wynik 2017</b>	<b>2 616 339</b>
Spadek cen akcji o 20%	2 299 342
Wzrost stopy procentowej +50bps PLN	2 588 825
Spadek stopy procentowej -50bps PLN	2 646 744
Spadek śmiertelności o 5%	2 615 657
Wzrost śmiertelności o 5%	2 617 018
Wzrost poziomu rezygnacji z umów o 20%	2 652 916
Spadek poziomu rezygnacji z umów o 20%	2 570 410
Wzrost kosztów utrzymania o 10%	2 633 486
Spadek kosztów utrzymania o 10%	2 599 191

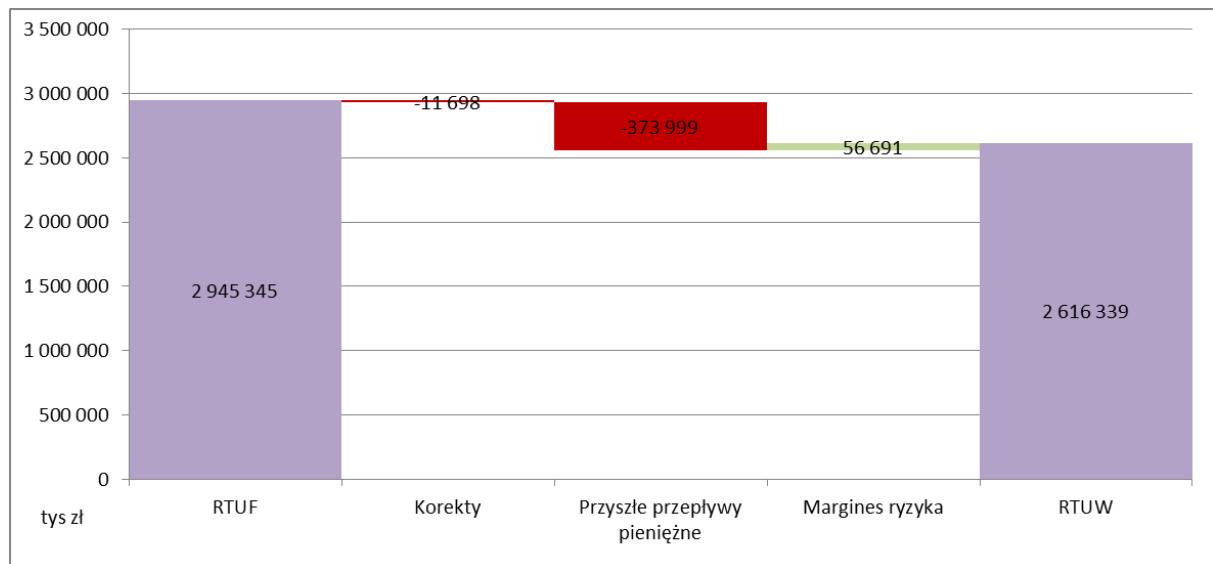
Z przeprowadzonych analiz wynika, że największa niepewność związana z założeniami przyjętymi do wyliczenia rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dotyczy rezygnacji z umów ubezpieczeń oraz spadku stóp procentowych.

#### D.2.4 WYJAŚNIENIE ISTOTNYCH RÓŻNIC POMIĘDZY WYCENĄ DO CELÓW WYPŁACALNOŚCI I WYCENĄ DO NA POTRZEBY SPRAWOZDAŃ FINANSOWYCH

Rezerwy wyliczane do celów sprawozdawczości finansowej nie uwzględniają marginesu ryzyka oraz oczekiwanej obecnej wartości przyszłych przepływów pieniężnych.

Różnice pomiędzy rezerwami obrazuje poniższy wykres. Zaprezentowano łączne wartości rezerw z uwagi na fakt, iż Spółka posiada jedną istotną linię biznesową.

Wykres nr 2 Wyjaśnienie istotnych różnic pomiędzy wyceną do celów wypłacalności i wyceną na potrzeby sprawozdania finansowego



RTUF – rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe utworzone dla celów rachunkowości,

RTUW - rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe utworzone dla celów wypłacalności,

Korekty – stany należności i zobowiązań urealniające przepływy pieniężne.

#### D.2.5 STOSOWANIE ŚRODKÓW PRZEJŚCIOWYCH

Spółka nie stosuje korekty dopasowującej, korekty z tytułu zmienności ani środków przejściowych dotyczących stóp procentowych wolnych od ryzyka czy dotyczących rezerw techniczno-ubezpieczeniowych przy ustalaniu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych.

#### D.2.6 REASEKURACJA

Przepływy pieniężne związane z reasekuracją modelowane są na podstawie rzeczywistych warunków zawartych umów reasekuracyjnych. Składki reasekuracyjne modelowane, zgodnie z prognozą pozostałych przepływów pieniężnych.

Dla ubezpieczeń UFK, udział reasekuratora w świadczeniach modelowany jest za pomocą parametru szkodowości w odniesieniu do składki reasekuracyjnej. Bilans składki reasekuracyjnej i udziału reasekuratora w świadczeniach wykorzystywany jest dalej do określenia prowizji reasekuracyjnej, zależnej od wyniku na portfelu.

Dla pozostałych ubezpieczeń na życie udział reasekuratora w świadczeniach modelowany jest w odniesieniu do modelowanych świadczeń w okresie.

W 2017 roku została zawarta umowa reasekuracyjna ograniczająca ryzyko masowej rezygnacji z umów ubezpieczenia, o której mowa w punkcie C.1.Przepływy pieniężne związane z tą umową zostały uwzględnione w sposób zgodny z postanowieniami umowy.

Poniższa tabela prezentuje przepływy pieniężne związane z reasekuracją, gdzie została wyodrębniona najistotniejsza linia biznesowa w spółce.

Tabela 18 Przepływy pieniężne związane z reasekuracją

	<b>Stan na 31 grudnia 2016 roku</b>	<b>Stan na 31 grudnia 2017 roku</b>
Kwota należna z umów reasekuracji	(5 186)	(6 486)
w tym UFK	(5 073)	(6 264)

### D.3 INNE ZOBOWIĄZANIA

Informacje o wartości innych zobowiązań, opis podstaw, metod i głównych założeń stosowanych przy wycenie dla celów wypłacalności.

Wycena zobowiązań innych niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe według systemu Wypłacalność II, analogicznie do wyceny aktywów opisanej powyżej, wymaga ekonomicznego oraz spójnego z informacjami z rynku podejścia. Zgodnie z wynikającym z systemu Wypłacalność II podejściem opartym na ryzyku, wyceniając pozycje bilansowe na podstawie wartości ekonomicznej, Spółka uwzględnia ryzyka wynikające z konkretnej pozycji bilansowej, z wykorzystaniem założeń, których użyliby uczestnicy rynku wyceniając dany składnik zobowiązań.

Spółka wycenia zobowiązania inne niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe w wartości godziwej, tj. kwotie, za jaką na warunkach rynkowych mogłyby zostać przeniesione lub rozliczone pomiędzy zainteresowanymi i dobrze poinformowanymi stronami transakcji, przy czym przy wycenie zobowiązań nie dokonuje się dostosowań w celu uwzględnienia własnej zdolności kredytowej Spółki.

Poniżej zaprezentowano zestawienie poszczególnych pozycji wartości bilansowej według Wypłacalności II w porównaniu do wartości bilansowej według sprawozdania finansowego wraz ze wskazaniem różnic, według stanu na dzień 2017-12-31.

W przypadku wystąpienia różnic omówiono poszczególne elementy wpływające na odmienne sposoby wyceny. Wartości odpowiednich pozycji bilansu według sprawozdania finansowego zostały zaprezentowane zgodnie z zasadami prezentacji obowiązującymi w bilansie z systemem Wypłacalność II.

W niniejszym rozdziale nie są omawiane pozycje zobowiązań wykazujące wartości zerowe zarówno dla celów sprawozdawczości finansowej, jak i Wypłacalność II.

Tabela 19 Wartość różnic pomiędzy wyceną zobowiązań w sprawozdaniu finansowym a wyceną dla celów Wypłacalność II

	Wartość bilansowa wg sprawozdania	Wartość bilansowa wg Wypłacalność II	Korekta
Zobowiązania warunkowe	-	46 084	(46 084)
Pozostałe rezerwy (inne niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe)	25 366	24 009	1 357
Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego	15 387	30 056	(14 670)
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń i wobec pośredników ubezpieczeniowych	7 962	3 495	4 468
Pozostałe zobowiązania (handlowe, inne niż z tytułu działalności ubezpieczeniowej)	2 373	2 271	102
Pozostałe zobowiązania (niewykazane w innych pozycjach)	4 985	4 985	-

\* Wartości odpowiednich pozycji bilansu sporządzego wg sprawozdania finansowego dopasowane do pozycji bilansu ekonomicznego

**Zobowiązania warunkowe** ujawnia się w sprawozdaniu finansowym o ile są one istotne. Zobowiązania warunkowe uznaje się za istotne, jeżeli informacja o bieżącej lub potencjalnej wysokości lub obecnym lub potencjalnym charakterze tych zobowiązań może wpływać na proces decyzyjny lub ocenę użytkownika, do którego taka informacja jest skierowana, w tym organów nadzoru. W bilansie sporządzonym na potrzeby sprawozdań finansowych zobowiązań warunkowych nie ujawnia się. Z uwagi na ewentualne zmiany okoliczności towarzyszących podejmowaniu decyzji o ujawnieniu zobowiązania warunkowego jednostka ocenia zobowiązania warunkowe nie rzadziej niż na dzień bilansowy w celu ustalenia czy wpływ środków stał się prawdopodobny. Jeśli stanie się prawdopodobne, że wpływ środków będzie konieczny w związku z pozycją potraktowaną jako zobowiązanie warunkowe, Spółka tworzy rezerwę, wykazując ją w księgach i sprawozdaniu finansowym tego okresu, w którym nastąpiła zmiana prawdopodobieństwa.

W 2017 roku, Spółka dokonała najlepszego oszacowania zobowiązań warunkowych dot. potencjalnych przyszłych przedawnionych roszczeń spornych wynikających z umów ubezpieczenia, o których mowa w punkcie A.1.7. 4). Zgodnie z powyższym szacowna wartość zobowiązania warunkowego wg stanu na dzień 31.12.2017 wyniosła 46 084 tys. zł.

Zobowiązania warunkowe wyceniane są na podstawie zdyskontowanych przepływów pieniężnych wymaganych na wypełnienie tychże zobowiązań przy użyciu bazowej struktury terminowej stopy procentowej wolnej od ryzyka. Stopę dyskontową (lub stopy) ustala się przed opodatkowaniem, czyli odzwierciedla się bieżącą ocenę rynkową dotyczącą wartości pieniądza w czasie oraz ryzyka właściwego dla zobowiązania. Stopy dyskontowej (stóp dyskontowych) nie obciąża ryzyko, o które skorygowano szacunki przyszłych przepływów pieniężnych.

Jeśli Spółka nie jest w stanie wiarygodnie oszacować zobowiązania warunkowego, wtedy nie umieszcza takiej pozycji w bilansie sporządzonym zgodnie z systemem Wypłacalność II.

**Pozostałe rezerwy (inne niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe)** stanowią zobowiązania, których kwota lub termin płatności są niepewne, a na Spółce ciąży obowiązek ich uregulowania wynikający ze zdarzeń przeszłych. Wypełnienie w/w obowiązku spowoduje wpływ korzyści ekonomicznych, przy czym jego oszacowanie można wiarygodnie określić. Dla celów sprawozdawczości finansowej Spółka pozostałe rezerwy wykazuje w uzasadnionej, wiarygodnie oszacowanej wartości. Pozostałe rezerwy obejmują:

rezerwy na świadczenia emerytalne i inne obowiązkowe świadczenia dla pracowników, rezerwy na niewykorzystane urlopy, rezerwy na wynagrodzenia, postępowania sądowe, rezerwy na sprawy sporne. Spółce

W bilansie sporządzonym zgodnie z systemem Wypłacalność II Rezerwy na świadczenia emerytalne oraz inne obowiązkowe świadczenia pracowników zostały zaprezentowane w wartości godziwej przyszłych świadczeń dla pracowników.

Na pozycję tę składają się również Inne rezerwy, w skład których wchodzą:

- ✓ rezerwy na koszty prowizji dla pośredników ubezpieczeniowych - w bilansie sporządzonym na dla celów sprawozdania finansowego zostały zaprezentowane w uzasadnionej, wiarygodnie oszacowanej wartości, a w bilansie sporządzonym zgodnie z systemem Wypłacalność II wycenione są w wartości godziwej. Rezerwa ta została uwzględniona w kalkulacji najlepszego oszacowania (BEL) stąd w bilansie dla celów Wypłacalności II zaprezentowano ją w wartości zerowej;
- ✓ rezerwy na dodatkowe wynagrodzenia pośredników ubezpieczeniowych oraz wynagrodzenie pracowników Spółki zajmujących się akwizycją - w bilansie sporządzonym na potrzeby sprawozdania finansowego zostały zaprezentowane w uzasadnionej, wiarygodnie oszacowanej wartości. a w sprawozdaniu dla celów Wypłacalność II wycenione są w wartości godziwej. Rezerwa ta została uwzględniona w kalkulacji najlepszego oszacowania (BEL) stąd w bilansie dla celów Wypłacalności II zaprezentowano w wartości zerowej;
- ✓ rezerwy na sprawy sporne przedawnione, w których ujmuje się przewidywany wpływ środków pieniężnych w związku z roszczeniami zgłoszonymi po upływie 3-letniego okresu przedawnienia przewidzianego w art. 819 par. 1 Kodeksu Cywilnego. Wysokość tych rezerw odpowiada wartości oczekiwanej wypłat takich roszczeń wraz z kosztami obsługi prawnej. W bilansie sporządzonym na potrzeby sprawozdania finansowego rezerwy te zostały wycenione w uzasadnionej, wiarygodnie oszacowanej wartości, która na potrzeby systemu Wypłacalność II stanowi najlepsze odzwierciedlenie ich wartości godziwej, co stanowi przyczynę braku korekt w wycenie tych rezerw.

**Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń i wobec pośredników ubezpieczeniowych**, dla celów sprawozdawczości finansowej Spółka wykazuje w kwocie wymagającej zapłaty, obejmującej kwoty należne ubezpieczającym oraz pośrednikom związane z działalnością ubezpieczeniową, które nie są ujęte w rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych.

W bilansie sporządzonym zgodnie z systemem Wypłacalność II, zobowiązania z tytułu ubezpieczeń i wobec pośredników ubezpieczeniowych, składające się z:

- *Zobowiązań wobec ubezpieczających* zostały zaprezentowane w kwocie wymagającej zapłaty. Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń bezpośrednich od ubezpieczających z tytułu polis odstępiowych w sprawozdaniu dla celów Wypłacalności II zostały zaprezentowane w wartości zerowej. Zobowiązania te zostały uwzględnione w kalkulacji najlepszego oszacowania (BEL).
- *Zobowiązań wobec pośredników ubezpieczeniowych* zostały zaprezentowane w wartości zerowej. Zobowiązania te zostały uwzględnione w kalkulacji najlepszego oszacowania (BEL).

**Pozostałe zobowiązania (handlowe, inne niż z tytułu działalności ubezpieczeniowej)**, dla celów sprawozdawczości finansowej Spółka wykazuje w kwocie wymagającej zapłaty. Do pozostałych zobowiązań zalicza się kwoty należne pracownikom, innym kontrahentom, oraz podmiotom publiczno-prawnym. W bilansie sporządzanym zgodnie z systemem Wypłacalność II zostały zaprezentowane w wartości godziwej odpowiadającej kwocie wymagającej zapłaty.. Ze względu na krótkoterminowy charakter zobowiązania, wpływ dyskonta jest niematerialny.

Fundusze specjalne w bilansie sporządzanym zgodnie z systemem Wypłacalność II zostały zaprezentowane w wartości zerowej.

**Pozostałe zobowiązania (niewykazane w innych pozycjach)**, obejmują wszystkie zobowiązania nieuwzględnione w pozostałych pozycjach bilansu sporzązonego zgodnie z systemem Wypłacalność II.

Pozostałe zobowiązania składają się z:

- **Rozliczeń międzyokresowych kosztów**

Dla celów sprawozdawczości finansowej rozliczenia międzyokresowe kosztów dokonywane są w wysokości prawdopodobnych kosztów przypadających na bieżący okres sprawozdawczy. W Spółce rozpoznawane są również rozliczenia międzyokresowe przychodów.

W bilansie sporządzanym zgodnie z systemem Wypłacalność II zostały zaprezentowane według wartości godziwej, zgodnej z wartością zawartą w sprawozdaniu finansowym. Ze względu na krótkoterminowy charakter rozliczeń międzyokresowych kosztów, wpływ dyskonta jest niematerialny.

- **Przychodów przyszłych okresów**

Dla celów sprawozdawczości finansowej przychody przyszłych okresów zostały wycenione, z zachowaniem zasady ostrożności, stanowią równowartość otrzymanych od kontrahentów środków z tytułu świadczeń, których wykonanie nastąpi w następnych okresach sprawozdawczych.

W bilansie sporządzanym zgodnie z systemem Wypłacalność II przychody przyszłych okresów zostały zaprezentowane w wartości godziwej zgodnej z sprawozdaniem finansowym. Ze względu na krótkoterminowy charakter rozliczeń, wpływ dyskonta jest niematerialny.

**Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego** została opisana w punkcie D.1 niniejszego sprawozdania.

## D.4 ALTERNATYWNE METODY WYCENY

Spółka stosuje alternatywne metody wyceny w sytuacji, gdy nie są dostępne ceny notowane na aktywnych rynkach dlatego cena ustala się na podstawie porównania, ekstrapolacji lub oblicza się w inny sposób w miarę możliwości na podstawie danych rynkowych.

### D.4.1 WSKAZANIE AKTYWÓW I ZOBOWIĄZAŃ DO KTÓRYCH STOSUJE SIĘ ALTERNATYWNE METODY WYCENY

Spółka stosuje alternatywne metody wyceny według uproszczonego modelu dla poniższych aktywów:

- Nieruchomości, maszyny i wyposażenie (Rzeczowe aktywa trwałe) wykorzystywane na użytko własny
- Akcje i udziały nienotowane
- Depozyty inne niż ekwiwalenty środków pieniężnych

### D.4.2 UZASADNIENIE STOSOWANIA ALTERNATYWNEJ METODY WYCENY

- Nieruchomości, maszyny i wyposażenie (Rzeczowe aktywa trwałe) wykorzystywane na użytko własny

Powyższe aktywa nie mają aktywnego rynku wtórnego, a jednocześnie wycena dla celów rachunkowości nie jest równa wartości godziwej.

- Akcje i udziały nienotowane

Powyższe aktywa nie mają aktywnego rynku wtórnego, a jednocześnie wycena dla celów rachunkowości nie jest równa wartości godziwej.

- Depozyty inne niż ekwiwalenty środków pieniężnych

Dla powyższych aktywów Spółka stosuje alternatywną metodę ze względu na brak aktywnego rynku.

### D.4.3 UDOKUMENTOWANIE ZAŁOŻEŃ LEŻĄCYCH U PODSTAW ALTERNATYWNEJ WYCENY

- Nieruchomości, maszyny i wyposażenie (Rzeczowe aktywa trwałe) wykorzystywane na użytko własny

W bilansie sporządzanym zgodnie z systemem Wypłacalność II aktywa zostały wycenione w przewidywanej wartości rynkowej.

Środki transportu wycenia się w wartości godziwej, z zastosowaniem alternatywnej metody wyceny. Ich wartość ustala się stosując uproszczenie polegające na zastosowaniu proporcji, aktualnej na moment sporządzenia sprawozdania dla celów wypłacalności, sumy ubezpieczenia do wartości bilansowej netto zgodnej ze sprawozdaniem finansowym. Proporcja ta ustalana jest dla wszystkich środków transportu łącznie w dacie podpisania umowy ubezpieczenia środków komunikacji i obowiązuje przez cały okres trwania umowy. Wartość rynkowa możliwa jest do uzyskania przez podmioty zewnętrzne dysponujące odpowiednimi narzędziami, które pozwalają przyjąć oszacowane wartości jako wartość godziwą,

jednakże biorąc pod uwagę wysoki koszt pozyskania takich danych Spółka zastosowała opisane powyżej uproszczenie.

Zespoły komputerowe wycenia się według wartości godziwej, jednakże biorąc pod uwagę istotność (opisaną w punkcie D.1.) przyjmuje się uproszczony model wyceny podlegający na przyjęciu wartości księgowej netto na dzień bilansowy.

- Akcje i udziały – nienotowane

Udziały kapitałowe w jednostkach powiązanych wycenia się na podstawie posiadanego przez Spółkę udziału biorąc pod uwagę wartość kapitałów własnych pomniejszoną o wartość firmy i inne wartości niematerialne i prawne.

- Depozyty inne niż ekwiwalenty środków pieniężnych

Powыższe aktywa mogą być wykorzystywane do dokonania płatności przed upływem określonego terminu, jednak wiąże się to z utratą korzyści zależnej od kwoty i okresu, na jaki depozyt został zawarty. Dla celów sprawozdawczości finansowej Spółka wycenia aktywa w wartości nominalnej wraz z zarachowanymi odsetkami. W bilansie sporządzanym zgodnie z systemem Wypłacalności II, depozyty inne niż ekwiwalenty środków pieniężnych wycenione są według metody alternatywnej z uwagi na brak aktywnego rynku dla tego typu instrumentu. Ze względu na krótki termin zapadalności depozytów innych niż ekwiwalenty środków pieniężnych, Spółka zastosowała uproszczenie polegające na wyznaczeniu wartości godziwej tych aktywów rozumianej jako wartość nominalna powiększona o liniowo naaliczone odsetki. W związku z tym nie jest zasadne przeprowadzenie dodatkowych korekt.

#### D.4.4 OCENA POZIOMU NIEPEWNOŚCI W ZAKRESIE ALTERNATYWNEJ WYCENY AKTYWÓW

- Nieruchomości, maszyny i wyposażenie (Rzeczowe aktywa trwałe) wykorzystywane na użytk wlasny

Poziom niepewności wyceny powyższych aktywów jest ściśle związany z otoczeniem rynkowym w szczególności ze zmianami cen jakim podlega wartość aktywów. Ze względu na poziom wyceny aktywów Spółka ocenia poziom niepewności jako nieistotny.

- Akcje i udziały – nienotowane

Poziom niepewności wyceny akcji i udziałów oceniany jest jako niski ze względu na niską wartość aktywa.

- Depozyty inne niż ekwiwalenty środków pieniężnych

Poziom niepewności wyceny depozytów oceniany jest jako niski ze względu na krótkoterminowy charakter aktywa oraz niską zmienność oprocentowania lokat bankowych.

### D.5 WSZELKIE INNE INFORMACJE

Bilans Spółki, będący częścią sprawozdania finansowego jest przygotowywany zgodnie z przepisami ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (T.j. Dz.U. z 2017 r. poz. 2342 z późniejszymi zmianami [„] Ustawa o rachunkowości“]) oraz przepisami wydanymi na jej podstawie, w tym rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie szczególnych zasad rachunkowości zakładów ubezpieczeń i

zakładów reasekuracji z dnia 12 kwietnia 2016 r. (Dz. U. z 2016 r., poz. 562) [zwane dalej „rozporządzeniem w sprawie szczególnych zasad rachunkowości”], natomiast bilans ekonomiczny podlega zasadom wyceny, regulowanym odrębnymi przepisami, o których mowa we wprowadzeniu do niniejszego sprawozdania.

Tabela 20 Wartość nadwyżki aktywów nad zobowiązaniami w sprawozdaniu finansowym oraz dla celów Wypłacalność II według stanu na 2017-12-31

	<b>Wartość bilansowa wg sprawozdania finansowego*</b>	<b>Wartość bilansowa wg Wypłacalność II</b>	<b>Zmiana</b>
Aktywa ogółem	3 011 513	2 924 691	86 822
Zobowiązania ogółem	3 001 417	2 727 239	274 179
<b>Nadwyżka aktywów nad zobowiązaniami</b>	<b>10 096</b>	<b>197 452</b>	<b>(187 356)</b>

\* Wartości odpowiednich pozycji bilansu sporzązonego wg sprawozdania finansowego dopasowane do pozycji bilansu ekonomicznego

## E. ZARZĄDZANIE KAPITAŁEM

Podstawowymi celami systemu zarządzania kapitałem w Spółce są:

- 1) utrzymanie wysokości kapitału ekonomicznego (ECaR) w wysokości nieprzekraczającej MCEV Spółki,
- 2) zapewnienie płynności finansowej Spółki.

Proces zarządzania kapitałem uwzględnia tworzenie średniookresowego planu zarządzania kapitałem (będący częścią planu finansowego), który jest wymagany w celu zapewnienia prawidłowego zarządzania kapitałem.

Planowanie finansowe i kapitałowe obejmuje okres 3 letni. Wykonanie planu finansowego jest monitorowane kwartalnie. Corocznie, zgodnie z „Zasadami zarządzania płynnością”, plan finansowy oraz kapitałowy jest weryfikowany.

### E.1 ŚRODKI WŁASNE

Środki własne Vienna Life składają się z nadwyżki aktywów nad zobowiązaniami, zgodnie z bilansem Wypłacalność II pomniejszonej o podatek od niektórych instytucji finansowych. Nadwyżka jest dzielona na kapitał opłacony oraz rezerwę uzgodnieniową i pomniejszana o szacowany w ciągu następnych 12 miesięcy podatek od niektórych instytucji finansowych. Spółka uwzględniania podatek od niektórych instytucji finansowych w środkach własnych w sposób określony z liście Przewodniczącego Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego. Szczegółowe dane znajdują się w poniższej tabeli.

Tabela 21 Podział środków własnych na pokrycie kapitałowego wymogu wypłacalności

	<b>Stan na 31 grudnia 2016 roku</b>	<b>Stan na 31 grudnia 2017 roku</b>
Kapitał opłacony	82 000	82 000
Rezerwa uzgodnieniowa	147 181	104 024
<b>Środki własne na pokrycie Kapitałowego Wymogu Wypłacalności</b>	<b>229 181</b>	<b>186 024</b>

Tabela 22 Wyliczenie środków własnych na pokrycie kapitałowego wymogu wypłacalności

	<b>Stan na 31 grudnia 2016 roku</b>	<b>Stan na 31 grudnia 2017 roku</b>
Nadwyżka aktywów nad zobowiązaniami	239 701	197 452
Podatek od aktywów (na podstawie planu finansowego)	10 519	11 428
<b>Środki własne na pokrycie Kapitałowego Wymogu Wypłacalności</b>	<b>229 181</b>	<b>186 024</b>

Vienna Life posiada środki własne w kategorii 1, co jest zaprezentowane w tabeli poniżej.

Tabela 23 Środki własne na pokrycie kapitałowego wymogu wypłacalności wg kategorii

	<b>Stan na 31 grudnia 2016 roku</b>	<b>Stan na 31 grudnia 2017 roku</b>
Kategoria 1 nieograniczone	229 181	186 024
Kategoria 1 ograniczone		
Kategoria 2		
Kategoria 3		

Tabela 24 Podstawowe środki własne na pokrycie minimalnego wymogu wypłacalności wg kategorii

	<b>Stan na 31 grudnia 2016 roku</b>	<b>Stan na 31 grudnia 2017 roku</b>
Kategoria 1 nieograniczone	229 181	186 024
Kategoria 1 ograniczone		
Kategoria 2		
Kategoria 3		

Poniższe tabele prezentują różnice pomiędzy kapitałem własnym wykazanym w sprawozdaniu finansowym a nadwyżką aktywów nad zobowiązaniami obliczoną dla celów wypłacalności (Tabela 25) oraz wyjaśniają zmiany środków własnych w 2017 roku (Tabela 26).

Tabela 25 Prezentacja różnic pomiędzy kapitałem własnym wykazanym w sprawozdaniu finansowym a nadwyżką aktywów nad zobowiązaniami wyliczoną dla celów wypłacalności.

	<b>Stan na 31 grudnia 2017 roku</b>
<b>Kapitał własny</b>	<b>10 096</b>
Aktywowane koszty akwizycji	(31 374)
Wartości niematerialne i prawne	(371)
Nieruchomości, maszyny i wyposażenie (Rzeczowe aktywa trwałe) wykorzystywane na użytek własny	(591)
Lokaty (inne niż aktywa dla ubezpieczeń na życie, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i dla ubezpieczeń na życie związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym)	(425)
Należności z tytułu ubezpieczeń	(7 248)
Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	(102)
Pozostałe aktywa (niewykazane w innych pozycjach)	(803)
Kwoty należne z umów reasekuracji dla zobowiązań	(6 486)
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe - na życie	329 006
w tym UFK	325 859
Zobowiązania warunkowe	(46 084)
Pozostałe zobowiązania (handlowe, inne niż z tytułu działalności ubezpieczeniowej)	102
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	(29 278)
Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego	(14 670)
Korekty przekazane do BEL	(4 319)
<b>Nadwyżka aktywów nad zobowiązaniami</b>	<b>197 452</b>

Tabela 26 Analiza zmian środków własnych w 2017 r.

<b>Środki własne, stan na 31 grudnia 2016</b>	<b>229 181</b>
dodatkowe zobowiązania z umów ubezpieczeń (zobowiązania warunkowe)	(46 084)
wpływ umowy reasekuracyjnej zabezpieczającej ryzyko masowej rezygnacji z umów	2 962
aktualizacja założeń dotyczących rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	(26 090)
wartość nowego biznesu	18 204
podatek odroczony wynikający z powyższych zmian	9 692
zmiana podatku od niektórych instytucji finansowych	(909)
inne	(932)
<b>Środki własne, stan na 31 grudnia 2017</b>	<b>186 024</b>

Mając na uwadze zmianę w wysokości środków własnych istotne zmiany związane są z :

- rozpoznaniem w roku 2017 zobowiązań warunkowych opisanych w punkcie D.3.
- aktualizacją założeń związanych z ustalaniem rezerw techniczno-ubezpieczeniowych opisanych w punkcie D.2.3.
- wartością nowego biznesu - oczekiwana obecną wartością przyszłych przepływów pieniężnych z portfela polis zawartych w 2017 roku.

Spółka nie dokonała zmian w zakresie celów, zasad i procesów stosowanych przez Spółkę w celu zarządzania swoimi środkami własnymi. Okres planowania finansowego nie uległ zmianie.

## E.2 KAPITAŁOWY WYMÓG WYPŁACALNOŚCI SCR I MINIMALNY WYMÓG WYPŁACALNOŚCI MCR

Vienna Life stosuje formułę standardową do wyliczania kapitałowego wymogu wypłacalności. Nie stosuje żadnych środków przejściowych. Poniższa tabela pokazuje wyliczenia dla każdego modułu ryzyka na koniec roku 2017 oraz 2016.

Tabela 27 Wyliczenie kapitałowego wymogu wypłacalności oraz minimalnego wymogu wypłacalności

	Stan na 31 grudnia 2016	Stan na 31 grudnia 2017
Rzyko rynkowe	62 694	81 122
Rzyko aktuarialne	182 821	130 193
Rzyko kredytowe	3 226	7 162
Rzyko operacyjne	7 593	13 662
Efekt dywersyfikacji	(40 195)	(46 373)
Korekta z tytułu zdolności podatków odroczonych do pokrywania strat	(27 893)	(24 454)
Kapitałowy wymóg wypłacalności	188 246	161 313
Minimalny wymóg kapitałowy	47 061	40 328

W ciągu roku 2017 nastąpiły istotne zmiany kapitałowego wymogu wypłacalności:

- a. Rzyko rynkowe wzrosło ze względu na wyższy poziom aktywów finansowych;
- b. Rzyko aktuarialne spadło ze względu na zastosowaną technikę ograniczania ryzyka aktuarialnego.

Ze względu na zmiany opisane powyżej, minimalny wymóg wypłacalności, stanowiący w Spółce 25% kapitałowego wymogu wypłacalności, uległ zmniejszeniu (widoczne w ostatnim wierszu tabeli nr 27).

Spółka stosuje uproszczenie przy wyliczaniu wymogu kapitałowego dla ryzyka katastroficznego ubezpieczeń na życie, które jest szacowane w sposób polegający na przyjęciu założenia natychmiastowej śmierci 0,15% ubezpieczonych, co pociąga za sobą konieczność wypłaty 0,15% kwoty rezerw dla ubezpieczeń związanych z wartością indeksu i ubezpieczeń związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym (UFK) powiększonej o sumę na ryzyku. Wartość ryzyka jest wyliczana jako 0,15% sumy na ryzyku na udziale własnym powiększona o 0,15% wartości zdyskontowanych przyszłych zysków z portfela aktywnych polis.

Wartość minimalnego wymogu wypłacalności jest równa ograniczeniu dolnemu czyli 25% kapitałowego wymogu wypłacalności. Liniowy minimalny wymóg wypłacalności wynosi 18 536 tys. złotych i jest wyliczany na podstawie sumy na ryzyku oraz zobowiązań z tytułu świadczeń związanych z istotną linią biznesową Spółki, które na koniec 2017 wynosiły odpowiednio 961 226 tys. złotych oraz 2 568 558 tys. złotych.

### E.3 INNE INFORMACJE

Spółka, do wyliczania Kapitałowego Wymogu Wypłacalności, nie stosuje żadnych przepisów przejściowych.

Vienna Life w ramach coroczej analizy ORSA wykonuje projekcje zarówno Wymogów Kapitałowych (SCR i MCR), jak i środków własnych oceniąc pozycję kapitałową w okresie najbliższych trzech lat.

Spółka nie skorzystała z przysługującego jej prawa do ujawnienia dodatkowych informacji zgodnie z artykułem 298 rozporządzenia delegowanego.

Załączniki:

1. S.02.01.02 Pozycje bilansowe
2. S.05.01.02 Składki, odszkodowania i świadczenia oraz koszty wg linii biznesowych
3. S.12.01.02 Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe dla ubezpieczeń na życie i ubezpieczeń zdrowotnych o charakterze ubezpieczeń na życie
4. S.23.01.01 Środki własne
5. S.25.01.21 Kapitałowy wymóg wypłacalności – dla podmiotów stosujących formułę standardową
6. S.28.01.01 Minimalny wymóg kapitałowy – działalność ubezpieczeniowa lub reasekuracyjna prowadzona jedynie w zakresie ubezpieczeń na życie lub jedynie w zakresie ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie

Warszawa, 20.04.2018



Paweł Ziembra

Prezes Zarządu



Witold Czechowski

Członek Zarządu



Tomasz Borowski

Członek Zarządu

## ZAŁĄCZNIK I (w tysiącach złotych)

S.02.01.02

Pozycje bilansowe

		Wartość bilansowa wg Wyplacalność II
<b>Aktywa</b>		<b>C0010</b>
Wartości niematerialne i prawne	R0030	
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	R0040	
Nadwyżka na funduszu świadczeń emerytalnych	R0050	
Nieruchomości, maszyny i wyposażenie (Rzeczowe aktywa trwale) wykorzystywane na użytku własny	R0060	1 323
Lokaty (inne niż aktywa ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe, i ubezpieczeń związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym)	R0070	82 127
Nieruchomości (inne niż do użytku własnego)	R0080	
Udziały w zakładach powiązanych, w tym udziały kapitałowe	R0090	
Akcje i udziały	R0100	580
Akcje i udziały – notowane	R0110	
Akcje i udziały – nienotowane	R0120	580
Obligacje	R0130	50 874
Obligacje państewskie	R0140	50 874
Obligacje korporacyjne	R0150	
Strukturyzowane papiery wartościowe	R0160	
Zabezpieczone papiery wartościowe	R0170	
Jednostki uczestnictwa oraz certyfikaty inwestycyjne w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania	R0180	490
Instrumenty pochodne	R0190	
Depozyty inne niż ekwiwalenty środków pieniężnych	R0200	30 184
Pozostałe lokaty	R0210	
Aktywa posiadane z tytułu ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe, i ubezpieczeń związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	R0220	2 756 082
Pożyczki i pożyczki zabezpieczone hipotecznie	R0230	
Pożyczki pod zastaw polisy	R0240	
Pożyczki i pożyczki zabezpieczone hipotecznie dla osób fizycznych	R0250	
Pozostałe pożyczki i pożyczki zabezpieczone hipotecznie	R0260	
Kwoty należne z umów reasekuracji dla zobowiązań wynikających z ubezpieczeń:	R0270	-6 283
Innych niż ubezpieczenia na życie i zdrowotnych o charakterze ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie	R0280	
Innych niż ubezpieczenia na życie z wyłączeniem zdrowotnych	R0290	
Zdrowotnych o charakterze ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie	R0300	
Na życie i zdrowotnych o charakterze ubezpieczeń na życie, z wyłączeniem zdrowotnych oraz ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe, i ubezpieczeń związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	R0310	-181
Zdrowotnych o charakterze ubezpieczeń na życie	R0320	
Na życie z wyłączeniem zdrowotnych oraz ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe, i ubezpieczeń związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	R0330	-181
Ubezpieczeń na życie, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe, i ubezpieczeń na życie związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	R0340	-6 102
Depozyty u cedentów	R0350	
Należności z tytułu ubezpieczeń i od pośredników ubezpieczeniowych	R0360	
Należności z tytułu reasekuracji biernej	R0370	331
Pozostałe należności (handlowe, inne niż z działalnością ubezpieczeniowej)	R0380	38 992
Akcje własne (posiadane bezpośrednio)	R0390	
Kwoty należne, dotyczące pozycji środków własnych lub kapitału założycielskiego, do których opłacenia wezwano, ale które nie zostały jeszcze opłacone.	R0400	
Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	R0410	52 111
Pozostałe aktywa (niewykazane w innych pozycjach)	R0420	7
<b>Aktywa ogółem</b>	<b>R0500</b>	<b>2 924 691</b>

## ZAŁĄCZNIK I (w tysiącach złotych)

S.02.01.02

Pozyje bilansowe

Zobowiązania		Wartość bilansowa wg Wyplacalność II
	C0010	
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia inne niż ubezpieczenia na życie	R0510	
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia inne niż ubezpieczenia na życie (z wyłączeniem zdrowotnych)	R0520	
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	R0530	
Najlepsze oszacowanie	R0540	
Margines ryzyka	R0550	
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia zdrowotne (o charakterze ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie)	R0560	
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	R0570	
Najlepsze oszacowanie	R0580	
Margines ryzyka	R0590	
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia na życie (z wyłączeniem ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe, i ubezpieczeń związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym)	R0600	-2 353
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia zdrowotne (o charakterze ubezpieczeń na życie)	R0610	
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	R0620	
Najlepsze oszacowanie	R0630	
Margines ryzyka	R0640	
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia na życie (z wyłączeniem zdrowotnych oraz ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe, i ubezpieczeń związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym)	R0650	-2 353
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	R0660	
Najlepsze oszacowanie	R0670	-2 809
Margines ryzyka	R0680	456
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe, i ubezpieczenia związane z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	R0690	2 618 691
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	R0700	
Najlepsze oszacowanie	R0710	2 562 456
Margines ryzyka	R0720	56 235
Zobowiązania warunkowe	R0740	46 084
Pozostałe rezerwy (inne niż techniczno-ubezpieczeniowe)	R0750	24 009
Zobowiązania z tytułu świadczeń emerytalnych dla pracowników	R0760	
Zobowiązania z tytułu depozytów zakładów reasekuracji	R0770	
Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego	R0780	30 056
Instrumenty pochodne	R0790	
Zobowiązania wobec instytucji kredytowych	R0800	
Zobowiązania finansowe inne niż zobowiązania wobec instytucji kredytowych	R0810	
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń i wobec pośredników ubezpieczeniowych	R0820	3 495
Zobowiązania z tytułu reasekuracji biernej	R0830	
Pozostałe zobowiązania (handlowe, inne niż z tytułu działalności ubezpieczeniowej)	R0840	2 271
Zobowiązania podporządkowane	R0850	
Zobowiązania podporządkowane niewłączone do BOF	R0860	
Zobowiązania podporządkowane włączone do BOF	R0870	
Pozostałe zobowiązania (niewykazane w innych pozycjach)	R0880	4 985
Zobowiązania ogółem	R0900	2 727 238
Nadwyżka aktywów nad zobowiązaniami	R1000	197 452

**ZAŁĄCZNIK I (w tysiącach złotych)**

S.05.01.02

**Składki, odszkodowania i świadczenia oraz koszty wg linii biznesowych**

Linie biznesowe dla zobowiązań ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych związanych z ubezpieczeniami innymi niż ubezpieczenia na życie (bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa i przyjęta reasekuracja proporcjonalna)						
Ubezpieczenia pokrycia kosztów świadczeń medycznych	Ubezpieczenia na wypadek utraty dochodów	Ubezpieczenia pracownicze	Pozostałe ubezpieczenia pojazdów	Ubezpieczenia morskie, lotnicze i transportowe	Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ogólnej	Ubezpieczenia kredytów i poręczeń
C0010	C0020	C0030	C0040	C0050	C0060	C0070
<b>Składki przypisane</b>						C0080
Brutto – Bezpośrednia działalność	R0110					C0090
Brutto – Przyjęta reasekuracja proporcjonalna	R0120					
Brutto – Przyjęta reasekuracja nieproporcjonalna	R0130					
<b>Udział zakładów reasekuracji</b>	R0140					
<b>Netto</b>	R0200					
<b>Składki zarobione</b>						
Brutto – Bezpośrednia działalność	R0210					
Brutto – Przyjęta reasekuracja proporcjonalna	R0220					
Brutto – Przyjęta reasekuracja nieproporcjonalna	R0230					
<b>Udział zakładów reasekuracji</b>	R0240					
<b>Netto</b>	R0300					
<b>Odszkodowania i świadczenia</b>						
Brutto – Bezpośrednia działalność	R0310					
Brutto – Przyjęta reasekuracja proporcjonalna	R0320					
Brutto – Przyjęta reasekuracja nieproporcjonalna	R0330					
<b>Udział zakładów reasekuracji</b>	R0340					
<b>Netto</b>	R0400					
<b>Zmiana stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych</b>						
Brutto – Bezpośrednia działalność	R0410					
Brutto – Przyjęta reasekuracja proporcjonalna	R0420					
Brutto – Przyjęta reasekuracja nieproporcjonalna	R0430					
<b>Udział zakładów reasekuracji</b>	R0440					
<b>Netto</b>	R0500					
<b>Koszty poniesione</b>	R0550					
<b>Pozostałe koszty</b>	R1200					
<b>Koszty ogółem</b>	R1300					

**ZAŁĄCZNIK I (w tysiącach złotych)**

S.050.1.02

Składki, odszkodowania i świadczenia oraz koszty wg linii biznesowych

Linie biznesowe dla zobowiązań ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych związanych z ubezpieczeniami innymi niż ubezpieczenia na życie (bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa i przyjęta reasekuracja proporcjonalna)		Linie biznesowe dla przejętej reasekuracji nieproporcjonalnej				Ogółem
Ubezpieczenia kosztów ochrony prawnej	Ubezpieczenia świadczenia pomocy	Ubezpieczenia różnych strat finansowych	Zdrowie	Ofiara (wypadku)	Ubezpieczenie morskie, lotnicze i transportowe	Nieruchomości
C0100	C0110	C0120	C0130	C0140	C0150	C0160
<b>Składki przypisane</b>						C0200
Brutto – Bezpośrednia działalność	R0110					
Brutto – Przyjęta reasekuracja proporcjonalna	R0120					
Brutto – Przyjęta reasekuracja nieproporcjonalna	R0130					
<b>Udział zakładów reasekuracji</b>						
Netto	R0140					
<b>Składki zarobione</b>						
Brutto – Bezpośrednia działalność	R0210					
Brutto – Przyjęta reasekuracja proporcjonalna	R0220					
Brutto – Przyjęta reasekuracja nieproporcjonalna	R0230					
<b>Udział zakładów reasekuracji</b>						
Netto	R0240					
<b>Odszkodowania i świadczenia</b>						
Brutto – Bezpośrednia działalność	R0310					
Brutto – Przyjęta reasekuracja proporcjonalna	R0320					
Brutto – Przyjęta reasekuracja nieproporcjonalna	R0330					
<b>Udział zakładów reasekuracji</b>						
Netto	R0340					
<b>Zmiana stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych</b>						
Brutto – Bezpośrednia działalność	R0410					
Brutto – Przyjęta reasekuracja proporcjonalna	R0420					
Brutto – Przyjęta reasekuracja nieproporcjonalna	R0430					
<b>Udział zakładów reasekuracji</b>						
Netto	R0440					
<b>Koszty poniesione</b>						
Pozostałe koszty	R1200					
<b>Koszty ogółem</b>	R1300					

ZAŁĄCZNIK I (w tysiącach złotych)

S.05.01.02

Składki, odszkodowania i świadczenia oraz koszty wg linii biznesowych

		Linie biznesowe dla zobowiązań z tytułu ubezpieczeń na życie		Zobowiązania z tytułu reasekuracji ubezpieczeń na życie	
		Ubezpieczenia, w których świadczenie jest ustalone w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe, i ubezpieczenia związane z ubezpieczeniowy m funduszem kapitałowym	Pozostałe ubezpieczenia na życie	Renty z umów ubezpieczenia innego niż umowy ubezpieczenia na życie oraz powiązane ze zobowiązaniami ubezpieczeniowymi innymi niż zobowiązania z tytułu ubezpieczeń zdrowotnych	Renty z umów ubezpieczenia innego niż umowy ubezpieczenia na życie oraz powiązane ze zobowiązaniami ubezpieczeniowymi innymi niż zobowiązania z tytułu ubezpieczeń zdrowotnych
Ubezpieczenia zdrowotne	Ubezpieczenia z udziałem w zyskach				
C0210	C0220	C0230	C0240	C0250	C0260
Składki przypisane					C0270
Brutto	R1410	660 367	1 736		C0280
Udział zakładów reasekuracji	R1420	1 180	270		C0300
Netto	R1500	659 187	1 466		
Składki zarobione					
Brutto	R1510	660 367	1 736		
Udział zakładów reasekuracji	R1520	1 180	270		
Netto	R1600	659 187	1 466		
Odszkodowania i świadczenia					
Brutto	R1610	494 559	400		
Udział zakładów reasekuracji	R1620	334	306		
Netto	R1700	494 225	94		
Zmiana stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych					
Brutto	R1710	-252 390	-99		
Udział zakładów reasekuracji	R1720				
Netto	R1800	-252 390	-99		
Koszty poniesione	R1900	120 640	343		
Pozostałe koszty	R2500				
Koszty ogółem	R2600				

ZAŁĄCZNIK I (w tysiącach złotych)

S.05.02.01

Składki, odszkodowania i świadczenia oraz koszty wg kraju

	Kraj siedziby	Najważniejszych pięć krajów (wg kwoty składek przypisanych brutto) – Zobowiązania związane z ubezpieczeniami innymi niż ubezpieczenia na życie					Najważniejszych pięć krajów i kraj siedziby
	C0010	C0020	C0030	C0040	C0050	C0060	C0070
	C0080	C0090	C0100	C0110	C0120	C0130	C0140
<b>Składki przypisane</b>							
Brutto – Bezpośrednia działalność	R0110						
Brutto – Przyjęta reasekuracja proporcjonalna	R0120						
Brutto – Przyjęta reasekuracja nieproporcjonalna	R0130						
Udział zakładów reasekuracji	R0140						
Netto	R0200						
<b>Składki zarobione</b>							
Brutto – Bezpośrednia działalność	R0210						
Brutto – Przyjęta reasekuracja proporcjonalna	R0220						
Brutto – Przyjęta reasekuracja nieproporcjonalna	R0230						
Udział zakładów reasekuracji	R0240						
Netto	R0300						
<b>Odszkodowania i świadczenia</b>							
Brutto – Bezpośrednia działalność	R0310						
Brutto – Przyjęta reasekuracja proporcjonalna	R0320						
Brutto – Przyjęta reasekuracja nieproporcjonalna	R0330						
Udział zakładów reasekuracji	R0340						
Netto	R0400						
<b>Zmiana stanu pozostałych rezerw techniczno- ubezpieczeniowych</b>							
Brutto – Bezpośrednia działalność	R0410						
Brutto – Przyjęta reasekuracja proporcjonalna	R0420						
Brutto – Przyjęta reasekuracja nieproporcjonalna	R0430						
Udział zakładów reasekuracji	R0440						
Netto	R0500						
<b>Koszty poniesione</b>	R0550						
<b>Pozostałe koszty</b>	R1200						
<b>Koszty ogółem</b>	R1300						

ZAŁĄCZNIK I (w tysiącach złotych)

S.05.02.01

Składni, odszkodowania i świadczenia oraz koszty wg kraju

Kraj siedziby	Najważniejszych pięciu krajów (wg kwoty składek przypisanych brutto) – Zobowiązania związane z ubezpieczeniami na życie					Najważniejsze pięć krajów i kraj siedziby
	C0150	C0160	C0170	C0180	C0190	C0200
R1400						C0210
Składki przypisane						C0280
Brutto	R1410					
Udział zakładów reasekuracji	R1420					
Netto	R1500					
Składki zarobione						
Brutto	R1510					
Udział zakładów reasekuracji	R1520					
Netto	R1600					
Odszkodowania i świadczenia						
Brutto	R1610					
Udział zakładów reasekuracji	R1620					
Netto	R1700					
Zmiana stanu pozostałych rezerw techniczno-						
Brutto	R1710					
Udział zakładów reasekuracji	R1720					
Netto	R1800					
Koszty poniesione	R1900					
Pozostałe koszty	R2500					
Koszty ogółem	R2600					

	Ubezpieczenia z udziałem w zyskach	Ubezpieczenia, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe, i ubezpieczenia związane z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym		Pozostałe ubezpieczenia na życie		Renty z umów ubezpieczenia innych niż umowy ubezpieczenia na życie oraz powiązane ze zobowiązaniami ubezpieczeniowymi innymi niż zobowiązania z tytułu ubezpieczeń zdrowotnych	Przeprowadzona reasekuracja	(Ubezpieczenia na życie inne niż zdrowotne, w tym ubezpieczenia na życie związane z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym)
		Umowy bez opcji i gwarancji	Umowy z opcjami i gwarancjami	Umowy bez opcji i gwarancji	Umowy z opcjami i gwarancjami			
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane latanie	R0010	C0020	C0030	C0040	C0050	C0060	C0070	C0080
Kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz reasekuracji finansowej, po dokonaniu korekty ze względu na oczekiwane straty w związku z niewykonaniem zobowiązania przez kontrahenta, związane z rezerwami techniczno-ubezpieczeniowymi obliczonymi łącznie – Ogółem	R0020							
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane jako suma najlepszego oszacowania i marginesu ryzyka								
Najlepsze oszacowanie								
Najlepsze oszacowanie brutto	R0030					2 562 456		2 809
Kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz reasekuracji finansowej po dokonaniu korekty ze względu na oczekiwane straty w związku z niewykonaniem zobowiązania przez kontrahenta – Ogółem	R0080							
Najlepsze oszacowanie pominiezione o kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz z reasekuracji finansowej – Ogółem	R0090					-6 102		-181
Margines ryzyka	R0100					2 568 558		-2 628
Kwota wynikająca z zastosowania przepisów przesięcowych dotyczących rezerw techniczno-ubezpieczeniowych								
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	R0110							
Najlepsze oszacowanie	R0120							
Margines ryzyka	R0130							
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – Ogółem	R0200					2 618 691		-2 553
								2 616 339

Rezervy techniczno-ubezpieczeniowe dla ubezpieczeń na życie i ubezpieczeń zdrowotnych o charakterze ubezpieczeń na życie

	Renty z umów ubezpieczenia innych niż umowy ubezpieczenia na życie oraz powiązane ze zobowiązaniem z tytułu ubezpieczeń	Reasekuracja ubezpieczeń zdrowotnych (przyjęta reasekuracja)	Ogółem (Ubezpieczenia zdrowotne o charakterze ubezpieczeń na życie)
Ubezpieczenia na życie (bezpośrednia działalności ubezpieczeniowa)			
Umowy bez operej i gwarancji	Umowy z opcjami i gwarancjami		
C0160	C0170	C0180	C0190
			C0200
			C0210
<b>Rezervy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie</b>	<b>R0010</b>		
Kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz reasekuracji finansowej, po dokonaniu korekty ze względu na oczekiwane straty w związku z niewykonaniem zobowiązania przez kontrahenta, związane z rezerwami techniczno-ubezpieczeniowymi obliczonymi łącznie – Ogółem Rezervy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane jako suma najlepszego oszacowania i marginesu ryzyka	R0020		
<b>Najlepsze oszacowanie</b>			
<b>Najlepsze oszacowanie brutto</b>	<b>R0030</b>		
Kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz reasekuracji finansowej po dokonaniu korekty ze względu na oczekiwane straty w związku z niewykonaniem zobowiązania przez kontrahenta – Ogółem	R0080		
Najlepsze oszacowanie pomniejszone o kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz reasekuracji finansowej – Ogółem	R0090		
<b>Margins ryzyka</b>	<b>R0100</b>		
Kwota wynikająca z zastosowania przepisów przejęciowych dotyczących rezerv techniczno-ubezpieczeniowych			
Rezervy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	R0110		
Najlepsze oszacowanie	R0120		
Margins ryzyka	R0130		
Rezervy techniczno-ubezpieczeniowe – Ogółem	R0200		

	Ogółem	Tier 1 – nieograniczone	Tier 1 – ograniczone	Tier 2	Tier 3
	C0010	C0020	C0030	C0040	C0050
<b>Podstawowe środki własne przed odliczeniem z tytułu udziałów w innych instytucjach sektora finansowego zgodnie z art. 68 rozporządzenia delegowanego (UE) 2015/35</b>					
Kapitał zakładowy (wraz z akcjami własnymi)	R0010	82 000	82 000		
Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej związane z kapitałem zakładowym	R0030				
Kapitał założycielski, wkłady/składki członkowskie lub równoważna pozytywa podstawowej reasekuracji wzajemnej i innych towarzystw w przypadku towarzystw ubezpieczeń wzajemnych, towarzystw reasekuracji wzajemnej i innych towarzystw ubezpieczeń opartych na zasadzie wzajemności	R0040				
Podporządkowane fundusze udziałowców/członkowskie w przypadku towarzystw ubezpieczeń wzajemnych, towarzystw reasekuracji wzajemnej i innych towarzystw ubezpieczeń opartych na zasadzie wzajemności	R0050				
Fundusze nadwyżkowe	R0070				
Akcje uprzewilejowane	R0090				
Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej związane z akcjami uprzewilejowanymi	R0110				
Rezerwa uzgodnieniowa	R0130	104 024	104 024		
Zobowiązania podporządkowane	R0140				
Kwota odpowiadająca wartości aktyrów netto z tytułu odroczonego podatku dochodowego pozostałe pozytywy środków własnych zatwierdzone przez organ nadzoru jako podstawowe środki własne, niewymienione powyżej	R0160				
Srodki własne ze sprawozdań finansowych, które nie powinny być uwzględnione w rezerwie uzgodnieniowej i nie spełniają kryteriów klasyfikacji jako środki własne wg Wyplacalność II	R0180				
Srodki własne ze sprawozdań finansowych, które nie powinny być uwzględnione w rezerwie uzgodnieniowej i spełniają kryteriów klasyfikacji jako środki własne wg Wyplacalność II	R0220				
Odliczenia	R0230				
Wartość odliczeń z tytułu udziałów kapitałowych w instytucjach finansowych i kredytowych – Ogółem	R0290	186 024	186 024		
Podstawowe środki własne ogółem po odliczeniach					
Uzupełniające środki własne					
Nieoplacony kapitał zakładowy, do którego opłacenia nie wezwano i który może być wezwany do opłacenia na żądanie	R0300				
Nieoplacony kapitał założycielski, wkłady/składki członkowskie lub równoważna pozytywa podstawowych środków własnych w przypadku towarzystw ubezpieczeń wzajemnych, towarzystw reasekuracji wzajemnej i innych towarzystw ubezpieczeń opartych na zasadzie wzajemności, do których opłacenia nie wezwano i które mogą być wezwane do opłacenia na żądanie	R0310				
Nieoplacone akcje uprzewilejowane, do których opłacenia nie wezwano i które mogą być wezwane do opłacenia na żądanie	R0320				
Prawne wiążące zobowiązanie do subskrypcji i opłacenia na żądanie zobowiązań podporządkowanych Akredytyw i gwarancje zgodne z art. 96 pkt 2 dyrektywy 2009/138/WE	R0330				
Akredytyw i gwarancje inne niż zgodne z art. 96 pkt 2 dyrektywy 2009/138/WE	R0340				
Dodatakowe wkłady od członków zgodnie z art. 96 ust. 3 aktu piętnoszy dyrektywy 2009/138/WE	R0350				
Dodatakowe wkłady od członków – inne niż zgodne z art. 96 ust. 3 aktu pierwszy dyrektywy 2009/138/WE	R0360				
Pozostałe uzupełniające środki własne	R0370				
Uzupełniające środki własne ogółem	R0390				
	R0400				

	Ogółem	Tier 1 – nieograniczone	Tier 1 – ograniczone	Tier 2	Tier 3
	C0010	C0020	C0030	C0040	C0050
Dostępne i dopuszczane środki własne					
Kwota dostępnych środków własnych ogółem na pokrycie kapitałowego wymogu wypłacalności (SCR)	R0500	186 024	186 024		
Kwota dostępnych środków własnych ogółem na pokrycie MCR	R0510	186 024	186 024		
Kwota dopuszczonych środków własnych ogółem na pokrycie SCR	R0540	186 024	186 024	0	0
Kwota dopuszczonych środków własnych ogółem na pokrycie MCR	R0550	186 024	186 024	0	0
SCR	R0580	161 313			
MCR	R0600	40 328			
Wskaznik dopuszczonych środków własnych do SCR	R0620	115,3%			
Wskaznik dopuszczonych środków własnych do MCR	R0640	461,3%			

	C0060
Rezerwa uzgodnieniowa	
Nadwyżka aktywów nad zobowiązaniami	R0700 197 452
Akcie własne (posiadane bezpośrednio i pośrednio)	R0710
Przewidywane dywidendy, wypłaty i obciążenia	R0720 11 428
Pozostałe pożyczki podstawiowych środków własnych	R0730 82 000
Korekta ze względu na wydzielone pozycje środków własnych w ramach portfeli objętych korektą dopasowującą i funduszy wyodrębnionych	R0740
Rezerwa uzgodnieniowa	R0760 104 024
Oczekiwane zyski	
Oczekiwane zyski z przyszłych składek – Działalność w zakresie ubezpieczeń na życie	R0770 149 495
Oczekiwane zyski z przyszłych składek – Działalność w zakresie ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie	R0780
Oczekiwane zyski z przyszłych składek – Ogółem	R0790 149 495

**ZAŁĄCZNIK I (w tysiącach złotych)**

S.25.01.21

Kapitałowy wymóg wypłacalności – dla podmiotów stosujących formułę standardową

	Kapitałowy wymóg wypłacalności brutto C0110	Parametry specyficzne dla zakładu C0090	Uproszczenia C0100
Ryzyko rynkowe	R0010	81 122	
Ryzyko niewykonania zobowiązania przez kontrahenta	R0020	7 162	
Ryzyko aktuarialne w ubezpieczeniach na życie	R0030	130 193	
Ryzyko aktuarialne w ubezpieczeniach zdrowotnych	R0040	0	
Ryzyko aktuarialne w ubezpieczeniach innych niż ubezpieczenia na życie	R0050	0	
Dyweryfikacja	R0060	-46 373	
Ryzyko z tytułu wartości niematerialnych i prawnych	R0070	0	
Podstawowy kapitałowy wymóg wypłacalności	R0100	172 104	
<b>Obliczanie kapitałowego wymogu wypłacalności</b>			
Ryzyko operacyjne	R0130	13 662	
Zdolność rezerw techniczno-ubezpieczeniowych do pokrywania strat	R0140	0	
Zdolności odroczonych podatków dochodowych do pokrywania strat	R0150	-24 454	
Wymóg kapitałowy dla działalności prowadzonej zgodnie z art. 4 dyrektywy 2003/41/WE	R0160	0	
Kapitałowy wymóg wypłacalności z wyłączeniem wymogu kapitałowego	R0200	161 313	
Ustanowione wymogi kapitałowe	R0210	0	
Kapitałowy wymóg wypłacalności	R0220	161 313	
<b>Inne informacje na temat SCR</b>			
Wymóg kapitałowy dla podmiotu ryzyka cen akcji opartego na duracji	R0400	0	
Lączna kwota hipotetycznego kapitałowego wymogu wypłacalności dla pozostałej części	R0410	0	
Lączna kwota hipotetycznego kapitałowego wymogu wypłacalności dla funduszy wyodrębnionych	R0420	0	
Lączna kwota hipotetycznego kapitałowego wymogu wypłacalności dla portfeli objętych korektą dopasowującą	R0430	0	
Efekt dywersyfikacji ze względu na agregację nSCR dla RFF na podstawie art. 304	R0440	0	

Niepowtarzalny numer składnika	Opis składników	Obliczanie kapitałowego wymogu wypłacalności	Wartość na podstawie modelu	Parametry specyficzne dla zaklętu	Uproszczenia
C0010	C0020	C0030	C0070	C0080	C0090
Obliczanie kapitałowego wymogu wypłacalności					
Niezdużyskowane składniki ogółem					
Dyweryfikacja					
Wymóg kapitałowy dla działalności prowadzonej zgodnie z art. 4 dyrektywy 2003/41/WE	R0110				
Kapitałowy wymóg wypłacalności z wyłączeniem wymogu kapitałowego	R0060				
Ustanowione wymogi kapitałowe	R0160				
Kapitałowy wymóg wypłacalności	R0200				
Inne informacje na temat SCR	R0210				
Wartość lub oszacowanie łącznej zdolności rezerw techniczno-ubezpieczeniowych do pokrywania strat	R0220				
Wartość lub oszacowanie ogólnej zdolności odroczenych podatków dochodowych do pokrywania strat		R0300			
Wymóg kapitałowy dla podmodułu ryzyka cen akcji opartego na duracji		R0310			
Łączna kwota hipotetycznego kapitałowego wymogu wypłacalności dla pozostałej części		R0400			
Łączna kwota hipotetycznego kapitałowego wymogu wypłacalności dla funduszy wyodrębnionych (innych niż te związane z działalnością prowadzoną zgodnie z art. 4 dyrektywy 2003/41/WE ( środki przejęcia):	R0410				
Łączna kwota hipotetycznego kapitałowego wymogu wypłacalności dla portfeli objętych korektą dopasowującą	R0420				
Efekt dywersyfikacji ze względu na agregację nSCR dla RFF na podstawie art. 304	R0430				
	R0440				

**ZAŁĄCZNIK I (w tysiącach złotych)**

S.28.01.01

Minimalny wymóg kapitałowy – działalność ubezpieczeniowa lub reasekuracyjna prowadzona jedynie w zakresie ubezpieczeń na życie lub jedynie w zakresie ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie

Komponent formuły liniowej dla zobowiązań ubezpieczeńowych i reasekuracyjnych z tytułu ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie

MCR(NL) Wynik	R0010	C0010
---------------	-------	-------

Najlepsze oszacowanie i rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie netto (tj. po uwzględnieniu reasekuracji biernej i spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia))	C0020	C0030
Ubezpieczenia pokrycia kosztów świadczeń medycznych i reasekuracja proporcjonalna	R0020	
Ubezpieczenia na wypadek utraty dochodów i reasekuracja proporcjonalna	R0030	
Ubezpieczenia pracownicze i reasekuracja proporcjonalna	R0040	
Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z tytułu użytkowania pojazdów mechanicznych i reasekuracja proporcjonalna	R0050	
Pozostałe ubezpieczenia pojazdów i reasekuracja proporcjonalna	R0060	
Ubezpieczenia morskie, lotnicze i transportowe i reasekuracja proporcjonalna	R0070	
Ubezpieczenia od ogólnego i innych szkód rzeczowych i reasekuracja proporcjonalna	R0080	
Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ogólnej i reasekuracja proporcjonalna	R0090	
Ubezpieczenia i reasekuracja proporcjonalna kredytów i pożyczek	R0100	
Ubezpieczenia kosztów ochrony prawniej i reasekuracja proporcjonalna	R0110	
Ubezpieczenia świadczenia pomocy i reasekuracja proporcjonalna	R0120	
Ubezpieczenia różnych strat finansowych i reasekuracja proporcjonalna	R0130	
Reasekuracja nieproporcjonalna ubezpieczeń zdrowotnych	R0140	
Reasekuracja nieproporcjonalna pozostałych ubezpieczeń osobowych	R0150	
Reasekuracja nieproporcjonalna ubezpieczeń morskich, lotniczych i transportowych	R0160	
Reasekuracja nieproporcjonalna ubezpieczeń majątkowych	R0170	

**ZAŁĄCZNIK I (w tysiącach złotych)**

S.28.01.01

Minimalny wymóg kapitałowy – działalność ubezpieczeniowa lub reasekuracyjna prowadzona jedynie w zakresie ubezpieczeń na życie lub jedynie w zakresie ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie

**Komponent formuły liniowej dla zobowiązań ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych z tytułu ubezpieczeń na życie**

MCR(L) Wymik	R0200	C0040	18 653
--------------	-------	-------	--------

Najlepsze oszacowanie i rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie netto (tj. po uwzględnieniu reasekuracji biernej i spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia))	C0050	C0060	
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń z udziałem w zyskach – świadczenia gwarantowane	R0210		
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń z udziałem w zyskach – przyszłe świadczenia ustanione	R0220		
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalone w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe, i ubezpieczeń związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	R0230	2 568 558	
Inne zobowiązania z tytułu (reasekuracji) ubezpieczeń na życie i (reasekuracji) ubezpieczeń zdrowotnych	R0240	0	
Całkowita suma na ryzyku w odniesieniu do wszystkich zobowiązań z tytułu (reasekuracji) ubezpieczeń na życie	R0250	961 226	

**Ogólne obliczenie MCR**

Liniowy MCR	R0300	C0070	
SCR	R0310	18 653	
Górný próg MCR	R0320	161 313	
Dolny próg MCR	R0330	72 591	
Łączny MCR	R0340	40 328	
Nieprzelkrażalny dolny próg MCR	R0350	15 724	
Minimalny wymóg kapitałowy	R0400	C0070	
		40 328	

ZAŁĄCZNIK I (w tysiącach złotych)

S.28.02.01

Minimalny wymóg kapitałowy – działalność ubezpieczeniowa prowadzona w zakresie zarówno ubezpieczeń na życie, jak i ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie

Komponent formuły finansowej dla zobowiązań ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych z tytułu ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie	R0010	
-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------	-------	--

Działalność w zakresie ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie	Działalność w zakresie ubezpieczeń na życie	Działalność w zakresie ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie
MCR(NL,NL) Wynik C0020	MCR(NL,L) Wynik C0020	

Ubezpieczenia pokrycia kosztów świadczeń medycznych i reasekuracja proporcjonalna	R0020	C0030	C0040	C0050	C0060
Ubezpieczenia na wypadek utraty dochodów i reasekuracja proporcjonalna	R0030				
Ubezpieczenia pracownicze i reasekuracja proporcjonalna	R0040				
Ubezpieczenia odpowiadzialności cywilnej z tytułu użytkowania pojazdów mechanicznych i reasekuracja proporcjonalna	R0050				
Pozostałe ubezpieczenia pojazdów i reasekuracja proporcjonalna	R0060				
Ubezpieczenia morskie, lotnicze i transportowe i reasekuracja proporcjonalna	R0070				
Ubezpieczenia od ogólnego i innych szkód rzeczowych i reasekuracja proporcjonalna	R0080				
Ubezpieczenia odpowiadzialności cywilnej ogólnej i reasekuracja proporcjonalna	R0090				
Ubezpieczenia i reasekuracja proporcjonalna kredytów i poreczek	R0100				
Ubezpieczenia kosztów ochrony prawnej i reasekuracja proporcjonalna	R0110				
Ubezpieczenia świadczenia pomocy i reasekuracja proporcjonalna	R0120				
Ubezpieczenia różnych strat finansowych i reasekuracja proporcjonalna	R0130				
Reasekuracja nieproporcjonalna ubezpieczeń zdrowotnych	R0140				
Reasekuracja nieproporcjonalna pozostacych ubezpieczeń osobowych	R0150				
Reasekuracja nieproporcjonalna ubezpieczeń morskich, lotniczych i transportowych	R0160				
Reasekuracja nieproporcjonalna ubezpieczeń majątkowych	R0170				

**ZAŁĄCZNIK I (w tysiącach złotych)**

S.28.02.01

Minimalny wymóg kapitałowy – działalność ubezpieczeniowa prowadzona w zakresie zarówno ubezpieczeń na życie, jak i ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie

Działalność liniowej dla zobowiązań ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych z tytułu ubezpieczeń na życie	R0200
MCR(L,NL) Wynik C0070	

Działalność w zakresie ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie	Działalność w zakresie ubezpieczeń na życie	Działalność w zakresie ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie	Działalność w zakresie ubezpieczeń na życie
MCR(L,NL) Wynik C0080	MCR(L,L) Wynik C0080		

Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń z udzieleniem w zyskach – świadczenia gwarantowane	R0210	C0100	C0090	C0110	C0120
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń z udzieleniem w zyskach – przyazole świadczenia uznaniove	R0220				
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe, i ubezpieczeń związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	R0230				
Inne zobowiązania z tytułu (reasekuracji) ubezpieczeń na życie i (reasekuracji) ubezpieczeń zdrowotnych	R0240				
Calkowita suma na ryzyku w odniesieniu do wszystkich zobowiązań z tytułu (reasekuracji) ubezpieczeń na życie	R0250				

ZAŁĄCZNIK I (w tysiącach złotych)

S.28.02.01

Minimalny wymóg kapitałowy – działalność ubezpieczeniowa prowadzona w zakresie zarówno ubezpieczeń na życie, jak i ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie

Ogólne obliczenie MCR

Liniowy MCR	R0300	C0130
SCR	R0310	
Górny próg MCR	R0320	
Dolny próg MCR	R0330	
Łączny MCR	R0340	
Nieprzekraczalny dolny próg MCR	R0350	
Minimalny wymóg kapitałowy	R0400	C0130

Działalność w zakresie ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie	Działalność w zakresie ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie
Liniowy hipotetyczny MCR	R0500
Hipotetyczny SCR z wyłączeniem wymogu kapitałowego (obliczenie roczne lub Górnego próg hipotetycznego MCR	R0510
Dolny próg hipotetycznego MCR	R0520
Łączny hipotetyczny MCR	R0530
Nieprzekraczalny dolny próg hipotetycznego MCR	R0540
Hipotetyczny MCR	R0550
	R0560